

Incipit liber dās modū legendi abbreviaturas in utroq; iure.

Ouia preposterus ē ordo prius humana petere subsidia ut illis deficientibus diuini fauoris gratia postulet. ut de. con. di. i. c. omnis christianus in fi. Et in prin. Apparatus. Jo. An. li. vi. ymmo vix bono peraguntur. exitu. que malo sunt inchoata principio. ut lxi. di. ca. miramur. i. q. i. principatus. r. c. Cum paulis. Ideo diuino primum implorato presidio cū iuris vtriusq; scientia / tam legū q̄ canonum preciosissima. nō aminculatiua s; principalis r̄ sacratissima. ymmo diuinitus inspirata / sit maxie oportēs principib; / cōtib; . baronib; militib; / ceterisq; nobilibus. clericis atq; generosis personis iurisdictionū r̄ iurium ipsorum manutentionem habentibus statui / ut huius vtriusq; iuris / scilicet canonici r̄ ciuilis noticiam aggredi volentib; tam in legendo q̄ in studēdo facilis breuis r̄ planissimus pateat accessus. In textib; . Apparatus summis glosis / recollectis / r̄ omnibus abbreviaturis legum et canonū ad omnipotentis dei laudem. r̄ iuniorū scholarium / sacerdotū / r̄ iuris alumnorum instructionem que aliter fieri habet q̄ illorū informatio quis scolasticis doctrinis scolas forte regendo sua laboriosius oporteat querere nutrimenta. **A**ttento q; omnis process; artū r̄ sciētiarum generatiuus ordinem in se debet habere r̄ propter vite humane insufficientiā breuitatem continere. Talē ut sequitur breuissimū instruendi modum obseruandum esse censeo pedagogis nobilium. Salua tamē emendacōne meliorantiuz rationabiliter hunc docendi modū. **P**rebabitur ergo scolasticis disciplinis r̄ puerilib; eruditionibus in donato casualib; et temporalibus in alexandri partib; ambabus declinationibus conjugationib; r̄ constructiōnis ordine cū moralibus auctorib; . Cathone vel Faceto r̄c. Non per vite mediocritatem liberalibus r̄ aminculatiuis artibus insistendo / ut sunt Grammatica Loyca Rethorica Geometria Arismetria Musica r̄ Astronomia. Sed his cōpēditose transcursis principalibus scientiis. videlicet Trinitate philosophie suadeo citius appropinquari / r̄ tandē iuri canonico r̄ theologie practice finaliter ymmorari. Non ut ait beatus Jeronimus. Illi in vanitate sensus r̄ obscuritate mentis ambulant. qui diebus et noctib; in Dyaletica arte torquent r̄c. Ut i canone. Hōne di. xxxvii. ubi reprehēditur dyaletici r̄ rerum naturas inquirentes. Necnō versificatores. r̄ eadez di. c. legim; ubi per vanā dyaleticorū garulitatē r̄ sophistica argumenta intelligit Horacius cinēphes et ranas quibus egiptii sunt percussi. primo premitto nomina librorum in utroq; iure tam pontificio q̄ imperatorio. Annectādo cuilibet horum diuisionem in libros parciales. Deinde subiūgam modum allegandi in quolibet libro cū exemplorū positione. de abbreviaturis. ut icroic; ad iura capescenda manifestet quorum ignorātia

paucos excusat iuxta regulam ignorantia facti non iuris excusat. ut de regulis iuris. c. ignorantia. l. vi. que regula duos habet articulos principales. Primus q̄ ignorantia facti quēlibet excusat maxime dñ̄ ē ignorātia facti probabilis. Tunc enim in toto excusat ignoranter ut in. l. error facti. C. de iuris 7 factim ignorantia. quod enī per me nō stat mihi imputari non debet. ut in. c. Imputare de re. in. l. vi. Secundus articulus est q̄ ignorantia iuris neminem excusat. quia ius quilibet scire tenet. 7 nemini licz ipsuz ignorare. ut i. l. regula. ff. d̄ iuris 7 fac. ig. Debem⁹ ergo sciētia iuris om̄s appetere. ne ī cōtēptū dei nos icidere cōtigat. Nā tēptores canonum peccant ī spiritū sanctum cuius instinctu. Visu 7 gratia ipsi sacra canones editi sunt ut xxv. q. i. violatores 7 ca. nulli phas. ¶ Pro quo sciendū q̄ ius est ars boni 7 equi cuius merito quis nos sacerdotes appellat idest sua iura cuiuslibet ministrātes. ff. de iusticia 7 iure. l. i. 2. ii. Est autem ius nomen generale. Et lex est species iuris. Etiam ius dicit̄ preceptū seu ordinatio principantis vel domini circa subditos. Et sic ius triplex distinguitur. quia talis superior principaus. Aut ē deus. 7 tunc dicit̄ ius diuinum. Aut est natura/7 dicitur ius naturale primeum. Aut est homo tunc dicitur ius humanū scilicet gentium vel ciuile seu posituum. Ius naturale ē cōmune omni nationi. eo q̄ ubiq̄ instinctu nature non aliqua constitutione habetur. ut maris 7 femine coniunctio puerorū educatio. communis omni possessio. Quia iure naturali omnia sunt communia. id est cōmunicanda tempore necessitatis. Nemo enī proprium dicat quod cōmune est ut di. xlvi. ca. sicut hi in medio 7 illud ius equissimū est. q̄a eius precepta in lege 7 in euangelio continentur. ut quod tibi vis fieri mihi fac. quod nō tibi. noli. Sic potes in terris viuere iure poli. ut di. i. In prin. di. l. ponderet alias consideret. ii. q. vi. decreto. de maio. 7 obe. dilecti. ubi includitur. Non furtum facies. Nō mechaberis. Nō occides. Nō suscipies vocem mendacii. Exo. xxi. Et xxiii. Deutro. v. c. Dzee. vii. ca. Cum multis similib⁹. hoc ius cepit ab exordio rationalis creature. Nec variatur tempore. Sed est immutabile plenū 7 perfectum. di. v. in prin. 7 di. viii. in prin. Sed ius posituum est constitutio hominis variabilis 7 imperfecta. Et subdiuiditur in canonicum 7 ciuile. Nam sicut ex duobus sponit̄ hō. scilicet materia 7 forma. Sic due sunt dignitates ī ecclesia militante. scilicet pontificalis autoritas. Et imperialis potestas. ut de maio. 7 obe. ca. solite. ex quibus iura duplicia prodierunt. Papa enī conditor canonum. 7 imperator legū ex quo iā patet causa efficiēs vtriusq̄ iuris. Sed causa materialis iuris positui ē leges 7 canones. Decreta seu decretales epistole. circa que omnia versatur ipsum ius. Et coincidit cōmuniter causa materialis cum subiecto. ¶ Unde subiectū iuris canonici ē. Bonum ecclesiasticū fidelium directiū decisionē singulorum negotiorum cōtinens rerū ecclesiasticarū utilitatem conseruans. vel ē homo catholicus

dirigibilis iure canonicō in bonum humanū similiter ⁊ diuinū. Nā sicut
scientia supponitur scientie . ita subiectum subiecto . ⁊ philosophie moral
cui scientia iuris utriusq; sub ordinat'. Subiectum ē bonum humanū igitur
tar rē. Sic subiectum iuris civilis . est homo politicus constitutionis
legalibus dirigibilis simpliciter in bonū humanum ad rei publice utilitatē
conseruandum. Causa finalis satis patet ex dictis. Nam finis iuris ē bo
nos ⁊ scientes efficere non metu solum penarū . verum etiam exhortatione
premiarum. Causa vero formalis duplex est . scilicet forma tractandi que
est modus agendi ut diffinitiuus . diuisiuus . preceptiuus . prohibitiuus . et
exemplorū positiuus . Et forma tractatus que consistit i diuisione libro
rum totalium in partiales . ⁊ partialiū in titulos seu rubricas . ⁊ titulorū
in capitula leges . paragraphos . vel responsa rē . ut infra dicetur. ¶ Un
de ius canonicum in quattuor libris principalibus nobis est traditum .
¶ Primus liber est **Decretum** . Secundus **Decretales** . Tercius sextus liber . ⁊
quartus clementine seu constitutiones . ¶ Pro quo sciendum q; differen
tia est inter decretū canonem ⁊ decretalem epistolā . Hec differentia notat
di . iii . q . porro ubi dicit gratianus canonū . Alii sunt decreta pontificum .
Alii statuta conciliorum . Nā canon proprie dicitur statutū i concilio ge
nerali vel prouinciali factum autoritate episcoporū ut de cō . ca . i . **Decre
tum** vero est statutum quod papa d concilio cardinaliū ad nullius tamē
consultationem statuit . Et in scriptis rediit / ut de rescrip . c . presenti . Hic
autem **Decretum** sumitur pro nomine libri in quo decreta sanctorum pa
trum descripta sunt . Capit' etiam aliter decretū / de re . ec . non alie . ca . i . ii .
vi . in glosa magna in fine ubi ponit' differentia inter **Decretum** autori
tatem ⁊ consensum vel collaudationē iudicis . rē . Sed decretalis epistola
dicitur quam papa solus . vel de cōsilio cardinalium / ad cōsultationē alicu
ius rescribit ⁊ respondit . ut de rescrip . ca . i . ⁊ glo . in . q . Omnes hec species
di . iii . Etiam iuenitur hoc decretale . ut xxv . q . i . Omnia decretalia in diff
erenter tamen decreta / canones . ⁊ decretales ius canonicum nuncupantur .
vel canones . ⁊ vnum sepe pro reliquo sumit' . Vocatur etiam canonica in
statuto . Aliquā dogma qz cōsistit i doctrina fidei xpistiane de con . di . v .
c . fi . Aliquando mandatū . quia consistit i doctrina de moribus . di . liii .
Deniq; aliquando interdictum quando nulla pena adicitur . de . cōse . di .
iii . Non oportet . Et quandoq; sanctio quando pena adicitur . xxvii . q .
iiii . Si quis vere hic etiam **Decretales** in plurali numero utimur / pro li
bro in quo dicta capitula que etiam decretales dicuntur continentur .
Vento nunc ad libros . ¶ Primum itaq; librū iuris canonici qui **decretum**
dicitur composuit magister **Gratianus** . Non quidam inueniendo . Sed di
cta sanctorum patrum in diuersis dispersa volumibus in vnū volumē
orbite ⁊ ordinate colligendo . Et hoc circa Annum domini Millesimū Cē
tesimum Nonagesimumtercium . Fuit etiā ille **gratianus** vnus de tribus

fratribus cuius alter frater Petrus lumbardus librū sententiarum con-
scripsit. ⁊ tertius Petrus comestoris vel manducatoris qui scolasticam
historiam fecit. ¶ **D**iuidit autem hic liber primus Decretū in tres par-
tes principales. Quarū prima vocatur distinctiones. quia ulterius subdi-
uiditur in partes centū ⁊ vnā quarū quelibet distinctio dicitur. Habz
enim hec prima pars decreti distinctiones centū ⁊ vnā a quibus ipsa to-
ta nomen ē sortita. ¶ **I**ste autem distinctiones ulterius subdividunt in ca-
nones vel capitula. qui canones interdum propter aliquorū ipsorū pro-
lixitatem subdividi possunt in paragraphos. ⁊ paragraphi ipsi si longi
fuerint in versiculos ꝛc. ¶ **S**ecunda pars decreti nominatur cause. Et cō-
tinet in se xxxvi. causas in quas diuidit a quibz ⁊ nomen accepit que
cause subdividuntur ulterius in questiones. ⁊ hec questiones in canones
vel capitula que ultra in paragraphos ⁊ versiculos subdividi possunt.
vt supra de distinctione canonum premissum est. Est tamē hic aniaouer-
tendum qd causa. xxxiii. habet questiones sex. quarum questionum tertia
non diuidit immediate in canones vel capitula. sed imbi interponitur
tractatus de penitentia. qui continet in se distinctiones vii. in quas diui-
ditur. Et hec subdividunt in capitula vel canones ⁊ paragraphos vt su-
pra dicebatur. Et interdum diuiditur di. in paragraphos absqz capitul.
Tercia ⁊ vltima pars decreti nuncupatur de consecratione ⁊ habet sub
se quinqz distinctiones in quas diuiditur quarū quilibet in plures sub-
diuiditur canones vel capitula. ⁊ quandoqz in paragraphos. vt supra
dictum ē. versus Decretū centum dat distinctiones ⁊ vnā. Triginta cau-
sas ⁊ sex addit tibi mixtas. Distinguit septem penitentia cōsecrea quinqz.
Autorem quarum tibi declaro gratianū. vel sic breuius. **C.** distinguit. i.
causas dat decem tria. cum sex. penitet. v. versum vult consecrare reuer-
sum. ¶ **H**unc ponenda ⁊ notanda sunt exempla allegationū. ⁊ de prima
parte decreti nota qd illa sillaba di. vel dis. etiam sola littera d. significat
distinctionem. ⁊ numerus immediate sequens denotat quotam distinctio-
nis. Vltimo ponit principium canonis vel capituli in quo autoritas l'
allegatio continetur exemplū accipe in prima parte decreti. vbi sic allega-
tur. viii. distinctione quo iure. ⁊ hoc sic abbreviatur di. viii. quo iure id
est in prima parte decreti in distinctione. viii. illius partis in canone qui
incipit. **S**uo iure. Aliud exemplū di. xxxvii. Nonne. c. legimus. idest in
prima parte decreti in distinctione tricesima septima eiusdē partis i cano-
nibus. qui incipiunt. Nonne ⁊ legimus. ¶ **I**tem aliud di. xl. multi. ⁊. c. non
loca ⁊ d. l. ponderet quod declaras vt pri9. ¶ **I**n secunda parte decreti. **N**o-
ta qd per numerum positum ante litterā. q. datur intelligi quota cause. ⁊
sic omnia talia adiectiua numeralia / prima / secunda / tertia / quarta / ꝛc. vs-
qz ad tricesimā septimā ante litterā. q. posita. sp. includit hoc substātiuum
causa. **N**ec debet ille numerus excedere. xxxvi. quia non sunt plures cause

in secunda parte decreti. ⁊ per litteram q. intelligitur questio in nominati-
uo vel alijs casib⁹ secundū exigentiam congruitatis. Cōmuniter tamen
in ablatiuo allegatur questio. Sed per numerum sequentē istam litterā
q. designatur quora questiois illi⁹ cause premissē. Et sic nūerus sequēs
erit adiectiuum istius substantiui questiois per. q. designati quod nunquā
subintelligitur sed semper expresse ponit. Ultimo subiungitur canon vel
capitulum illius questiois in quo autoritas allegata queri debet. Exem-
plū summe de secunda parte decreti ubi sic allegat. prima questioe pri-
ma principatus ⁊ capitulo cum Paul⁹. Et solet ita breuiari. i. q. i. prin-
cipatus. ⁊ valet tantū in secunda parte decreti in prima causa illius par-
tis. ⁊ in prima questioe illius prime cause in canonibus incipientib⁹ pri-
cipatus et sic cū paul⁹ isto obseruato q̄ i toto iure non breuiatur princi-
piū canonis capitulo vel legis. sed semper integre ponitur prout in libro
concinetur. Aliud exemplū xi. q. iii. inter verba. xvii. q. iiii. Si quis sua
dente. Item / xxiii. q. i. Noli existimare ⁊. c. militare. xxvi. q. v. Non liceat
⁊. c. Aurspicine. ⁊. nec. ideo declara ista exempla ⁊ signanter ultimū in
secunda parte decreti. In causa xxvi. In questioe quinta eiusdem cause.
In canonibus qui incipiunt Non liceat ⁊ aurspicine i. ⁊. Nec ideo. Quia
tamē tractat⁹ de penitentia inseritur in questioe tertia ipsius cause tri-
cesimatercie ut supra dicitur est. Ideo sumatur exemplū ubi sic allega-
tur de penitentia distinctione prima homicidiorū ⁊ capitulo homicidiū
hoc sic breuiatur de pe. di. i. homicidiorum ⁊. c. homicidium. idest in secū-
da parte decreti in causa xxxiii. in questioe tertia istius xxxiii. cause in
distinctione prima illius questiois in tractatu de penitentia in canoni-
bus qui incipiunt Homicidium ⁊c. Aliud exemplum de pe. di. v. oportet
enim de pe. di. vii. c. i. intellige ut prius. ⁊ specialiter ultimum idest i tra-
ctatu de penitentia distinctione septima ⁊ ultima istius tractat⁹ in capi-
tulo primo huius distinctionis. Et sic quando allegatur. c. i. ii. vel. iii. nō
ponitur principium capitulo vel canonis ⁊c. De tertia parte decreti pone
exemplum ubi allegatur hoc modo de. con. dis. i. nocte sancta c. missas ⁊
c. omnis cristianus. Quod ita breuiatū sic intelligitur. i. in ultima parte
decreti que inticulatur de consecratione in prima distinctione illius par-
tis in canonibus qui incipiunt Nocte sancta ⁊c. Item aliud exemplū de.
con. di. ii. in cena ⁊ c. liquido de. con. di. v. non mediocriter ne tales ⁊ c.
numq̄. i. de consecratione distinctione secunda ⁊ quinta in capitulis inci-
pientibus. In cena liquido. Et non mediocriter ⁊c. Non debet autē i ter-
cia parte decreti ultra quintam distinctionem allegari sicut nec in secūda
parte ultra septimam. Et in prima parte non ultra centesimam primam
Quia nulla partium plures habet distinctiones. ideo ultra allegans no-
taretur tanq̄ imperitus errare. ⁊ quia in qualibet parte decreti sunt dist-
inctiones. Nota differentiam i allegādo. Nam quando allegat distinctio

absolute cum numero sine addito alterius determinationis. ut dicendo di. i. ii. iii. iiii. vel v. &c. Tunc querendū est in prima parte decreti ubi sunt centum & vna distinctiones. Quando autem allegatur distinctio cū addito de penitentia. ut sic de pe. di. i. ii. iii. &c. tunc queri debet in secunda parte decreti in causa xxxiii. & q. iii. illius cause/ ubi ponit tractat9 d penitētiis. q̄ habet vii. distinctiones. ultra quas nō allegabis ibi. si velis iurista videri. Sed si allegatur di. cū addito tali de consecratione. ut sic de con. di. p̄ma ii. vel iii. &c. Tunc queratur in tertia parte decreti ubi sunt tantum v. di. nec etiā plures allegabis. alias te ostendis iuris ignarum Et sic in omnibus his tribus partib9 decreti allegat distinctio cum quota sequente sub ea differētia q̄ interdū nulla determinatio precedit. ut in prima parte/ interdum precedit & hoc dupliciter. Aut precedit de pe. ut in secunda parte decreti. Aut de consecratione. ut in tertia parte decreti. Itē in secunda parte allegatur quota cause tacendo illud nomē causa. sed sub intelligendo. ut sic etiam in feminino genere adiectiuū numerale substantiuatur includendo suum substantiuum. ut prima secunda tertia quarta &c. subaudi causa. deinde substantiuū **Q**uestio cū suo adiectiuo expresse ponitur. scilicet questione prima secūda tertia quarta. &c. Postea inicitū canonis. ut omnis ponderet. **N**onne legimus &c. Etiam quandoq; per paragraphos allegatur omisso noīe capituli & subiungitur p̄cipium paragraphi. ut ii. q. vi. q. biuuum. & frequēter quando allegat capitulum nō est opus allegare paragraphū. & e conuerso. Si vero capitulum ē longum/ dicatur in prin. me. vel fi. aut circa prin. vel fi. ubi autoritas vel textus allegat9 habetur finaliter dilige decretum si gl̄scis canonicari. **D**istinguit causat/ penitet/ & consecret. tantū de primo libro. **S**ecundus liber iuris canonici qui decretales nominatur a Grego. pa. ix. composi9 ē qui in vna cōpilationem redigi p̄curauit per magistrum **R**aymundum suum capellanum diuersas decretales epistolas predecessorum suorum corrigēs & cōcordans. Et hoc circa annum domini **M**illesimū **D**ucentēsimū **xxx**. Et sic penes annos **xxxviii**. post compilationē decreti. decretales in hanc formam redacte fuere. Nam post hoc sub anno domini **M**. cc. **xlvi**. Conciliū lugouenēse fuit celebratum ab **I**nno. papa iiii. anno sui pontificatus ii. in quo multas edidit constitutiones quas etiam suo tempore super decretales conscripsit. & iste liber decretales vocatus diuidit in quinq; libros partiales. Suorū quilibet ulterius subdividit in multos titulos vel rubricas. & tituli in capitula. Capitula in paragraphos. & hi interdum in versiculos. **P**rimus autē libr partialis decretalium tractat de personis ecclesiasticis & ecclesie ministris. & de eorū officiis. & quomodo tales creandi & ordinandi sunt. & continet titulos **xlvi**. **S**ecund9 liber decretalium est de iudiciis & de requisitis in iudicio. & habet **xxx**. titulos. **T**ercius est de vita & honestate clericorum & rebus eorum & rebus ecclesiarum. & habet

titulos **I.** **Quartus** desponsalibus et matrimoniis et de ceteris his annexis et
continet **xxi.** titulos. **Quintus** et ultimus liber partialis decretalium est de
accusationibus. de criminibus et de diversis penis pro ipsis infligendis.
et continet titulos **xli.** . Omnibus ergo computatis totalis liber decretalium
habet titulos. vel rubricas. ducentas minus quindecim. **Hoc est Centum**
et octuagintaquinque. De quibus predictis nota hos versus. **Pars prior**
officia creat. ecclesieque ministros. **Altera** dat testes. et cetera iudiciorum. **Tre-**
cia de rebus et vita presbiterorum. **Quarta** docet quales sint ritus coniu-
gatorum. **Quinta** de vitis et penis tractat eorum. vel sic brevis iudex iu-
dicium clerici sponsalia crimen hec tibi designat quod quoniamque volumi-
na signant. **De numero** titulorum versus. **Nota** sequentes. bis septem dep-
tis simul uno fertio ducentos. **Sui** tituli ponentur infra profane et metrica
Hunc sumantur exempla ex decretalibus ubi sic allegatur de summa trinitate
et fide catholica dānamus hoc ita breuiari solet de sum. tri. et fido. ca. dā-
namus. Aliud exemplum de electione. et electi potestate cum in cunctis
hoc ita breuiari solet. de elec. cum in cunctis. idest in libro decretalium sub
titulo de electione in. c. quod incipit Cum in cunctis. Aliud exemplum de
fo. compe. si diligenti. Aliud de vi. et ho. cle. ut clericorum. Aliud qui cle.
vel vouē. ma. contra pos. Consultuit aliud de pe. et re. **Omnis** utriusque is-
ta exempla sic breuiata suo modo sunt explicanda ut primum exemplum
et ita de aliis. **Tertium** librum qui sextus appellatur posuit Bonifacius papa
viii. in quo decretales epistolas suorum predecessorum videlicet **Gregory**
.x. **Anno .iiii.** **Clementis** iiii. et aliorum cum suis propriis epistolis re-
collegit in unum librum quem sextum appellauit. **Non** sic quod ille cum aliis v-
partialibus libris decretalium in unum volumen sextus connumeret sed quia
liber est specialis post dictos quinque editus supplens defectum diversorum
casuum emergentium in aliis non comprehensorum et sunt promulgate co-
stitutiones libri vi. **Anno** a natiuitate **Millesimo** ducentesimo nonagesi
mo octauo **Nonas Martii** pontificatus **Bonifacii** pape octauo anno iiii.
Diuidit autem sextus eodem modo in v libros partiales sicut decretales
et quilibet horum librorum in titulos et hi per capitula et paragraphos ut. s.
quod in sexto non sint tot tituli sicut in decretalibus nec tot capitula in ti-
tulis. **Sed** ibi defecit aliquid non plene decisum in decretalibus id ponit
in sexto. **Sunt** namque modo sumenda exempla de libro vi. ubi sic allegatur
de constitutionibus ut animarum libro sexto et de rescrip. statutum. s. cum
vero s. **Nullus** li. e. **Hoc** sic intelligitur. idest in libro sexto sub titulo de
constitutionibus in capitulo quod incipit ut animarum. et sub titulo de re-
scriptis in capitulo quod incipit. statutum in paragrapho illius capitu-
li qui incipit. **Cum** vero in versiculo nullus libro eodem. **Et** sciendum quod in
sexto allegatur eodem modo ut in decretalibus. hoc solum mutato quod in vi.
allegando semper in fine additur li. vi. propter differentias librorum quia

om̄s rubricę sexti sunt etiam in decretalibus / debet ergo ad rubricā post capitulum addi libro sexto ut sciatur esse in sexto. qđ si nō addit̄ queritur. c. allegatum in decretalibus et sic errare contingeret ex omissione huius additionis libro sexto. qđ capitulum ī sexto allegatū nō iuēretur in decretalibus. alia plurā possunt exēpla sūt / ut d̄ uidi mulieres. q. ceterū et. c. se. li. vi. de cle. diu. c. unico. q. in ceteris autē e. li. de concess. pre. de testanda li. vi. de censu. quāq; e. li. que sūt declaranda suo modo ut. s. et tantum de tercio libro. ¶ **Q**uartū librum iuris canonici qui clemētime dicit̄ sub audiendo constitutiones. cōcepit et edidit Clemens papa v. sub anno domini Millesimo Tricentesimo undecimo in concilio viennē. quod sex mē sibz durauit. s; ipse Clemens morte preuentus ad publicū nō perduxit sed post eū Joannes papa xii. compleuit correxit in quibusdā mutauit et executioni demandauit. Sive constitutiones ita collectę dicunt̄ clemētime a Clemente v. et fuerunt promulgate. Anno domini Millesimo Tricentesimo uicesimo sexto iiii. Kal. nouembris de quo uide gl. in probemio clemētiarū in uerbo nouembris et in uerbo pontificatus et secundum Jo. an. ī probemio huius libri male dicunt isti qui allegāt librum septimū. quia dicte constitutiones nō sūt enumeratę sub noīe libri. S; dñt̄ iudicari **Cl.** ut. s. dcm̄ ē et diuidūt̄ et Clemētime eodē mō in v. li. iuxta materiā istis uersis. Iudex in dicitum. clerus sponsalia crimen. de qua tractāt sicut Decretales. et sextus licet pauciores contineant titulos. Et tituli pauciora capitula ī quos et que rursus diuidunt̄. Sunt autem exempla taliter in his accipienda ubi sic allegat̄ **De hereticis ad nostrum** / in Clementinis hoc sic breuiatur de. here. ad nostrum in cle. idest in constitutionibus Clementinis sub titulo de hereticis et manicheis in capitulo quod incipit ad nostrū. Aliud exemplum de reli. et de. sanc. Si dominū ī cle. i. de reliquiis et ueneratione sanctorum in capitulo. Si dominū in clementinis. et sic de aliis. Nam hic allegatur per omnia sicut in decretalibus solum eo dempto quod addit̄ hic in cle. Sicut in vi. addit̄ libro sexto propter rationē ibi dictam. et potest hec additio premiti / ubi sic allegando. **Cle. pastoralis. q.** Rursus in fi. i. ī clementinis in capitulo pastoralis in paragrapho. Rursus in fine illius paragraphi ubi dicit̄. Sui falcē mittit in messē alterius perperā agit. et hec de allegationibus et exemplis iuris canonici quo ad quatuor libros sufficiant et ut dicti libri cognoscant̄. Sciendum qđ decretum sic incipit. **H**umanū genus duobus regitur naturali. uidelicet uite. et moribus. Decretales incipiunt **Gregorius** episcopus seruus seruorum dei. **Sextus** incipit **Bonefacius** episcopus seruus seruorum dei. **Clemētime** diuersimode solent incipi quādoq; sic. **Joannes** episcopus seruus seruorum dei **Quonia** nulla iuris sanctio. **Quādoq;** sic. **Clemens** episcopus et. fidei catholice fundamēto et. Et anteq; ueniam ad materiā decreti in distinctionibus et causis et ad rubricas in decretalibus / de libris legum et allegationibus ī eis premitto.

Libros enim civile vel impatorium quod leges appellat traditū ē nobis
in multis .7 generaliter in quatuor libris / que dicunt libri legales
ut sunt Digestū Codex Instituta .7 Autenticum quibus addit liber feudo
rum . **P**rimus ergo liber iuris civilis est Digestum .7 continet leges .7 sta
tuta rōnorū .7 continet in se quinquaginta libros parciales / qui i tribus
voluminib9 comprehenduntur . **P**rimū volumen est Digestum veter9 / quod
habet xxiiii . libros parciales . **S**ecundū Infortiatū . 7 habet xiiii . libros
parciales . **T**ercium digestum nouum / quod xii . habet libros parciales . qui
bus cōnumeratis erunt l . libri parciales . 7 vocat digestum . alio nomine
pan decta . vel liber pandectarum . a pan . greci . i . totum latine et decta doc
trina quasi ibi sit tota doctrina oīm iuris consultorū omnes disputatio
nes .7 decisiones legitimas i se cōtinēs ut dicit in li . i . **C** . de ve . iure enu . §
cum omnia . **E**t iste liber digistum est collect9 ex veteri iure quod ab vrbe
Romano conditū .7 a tempore Romuli vsq; ad tempus Justiniani impe
ratoris . fere per mille annos .7 tricentos confuse statutū fuit . 7 extendeba
tur in duo pene milia librorū . 7 decies centena milia versuum . idest para
graphorū vel responforum ut habetur in . § . cū ōnia preallegato . **D**o
catur autē hoc nomine digestū . quia omnia decidenda ibi digeruntur .7
soluunt . **S**cribitur etiam per duplex . ff . contra morē omniū librorum in
legalium cū nulla littera . f . ponat in hoc nomine digestū . ideo ut ayunt
quidam . quia per duos impatores . quorum cuius **F**redericus nomina
bit postea maturi9 ruminatum est .7 digestū . a quorum imperatorū quo
libet nomine sumpta ē prima . f . rē . **A**lii dicunt esse arbitrariū nec omniū
rationē esse reddendā ut in . l . nō ōnium . ff . de legi .7 sena consultis . **I**n
fortiatum autē dicit ab in . i . valde .7 forte . qz multum fortes leges in eo
sunt . vel quia dispositiones ultimariū voluntatū in . illo sunt . **U**nde **S**uz
liber en fortis disponens spolia mortis . **E**t clausis portis / me discat lec
tor in ortis . 7 habet in principio infortiati in glo . i . vbi etiā dicit de no
minib9 disputare relinquit pertinacibus secundum **T**ullū . 7 nomina ma
gistrata sunt ideo de eis non ē disputandum . **S**ufficit saltē qz attendat
quid in libris dicatur secundū **S**enecam . **U**nde qui vult seruare sanctorū
singula festa . Non poterit clare cū codice scire digesta . **E**t nota qz quāto
in digesto veteri infortiato / vel digesto nouo allegatur aliquis textus .
tunc primū ponitur nomen libri non partialis nec veteris noui vel ifor
tiati . sed digesti in genere per duplex . ff . postea titul9 vel rubrica . deinde
apponitur lex illius tituli cū sua determinatione vel numero sequenti . **E**t
si lex est longa ponitur . § . prim9 vel secund9 vel responsū primū secū
dum . 7 c . exemplū in digesto sic allegatur . ff . de dā . lfec si finita . § . **S**iq; s
autem quod ita breuiatū in tantum valet . i . in libro digestorum sub titu
lo de damno infecto . in lege que incipit . **S**i finita in paragrapho . **S**iquis
autem illius legis **A**liud exemplū . ff . ad le . ro . de iac . l . nauis . § . cum autem

i. ff. ad legem rodiam de iactu in lege nauis i. paragrapho cum autem ali
uo. ff. si. qn adru. pau. fe. di. l. i. §. Cū arietes. i. digestis in rubrica. Si q̄
drupes pauperie fecisse dicatur lege prima in pagrapho cū arietes. Itē
. ff. de vi. r. vi. ar. l. i. §. vim vi. idest. ff. sub titulo de vi. r. vi. armata. in
lege prima rē. r. sic de alius. **Secundus** principalis liber iuris ciuiliis dicitur
Codex qui continet statuta. **Sanctiones** r. diuersa precepta imperatorū/
Quamuis cōmuniter loquendo **Codex** dicatur quilibet liber in se habens
diuersos libros partiales fuerūt tamē ante tempus iustitiani imperatoris
tres **Codices** scilicet **Codex** Gregorianus. **Herzogemans**. r. **Theodosianus**
Ergo diuus **Iustinianus** volens rē hoc adhibere remediū direxit animuz
suū ad constitutiones imperiales. Et de istis tribus **Codicibus** extrauagā
tibus fecit fieri vnum **Codicē** quem suo felici nomine intulauit **Codicē**
Iustinianum vt patet in rubrica probemū huius libri. Et scribit per **C.** mag
num que ē prima littera huius nominis **Codex**. Diuiditur autem in xii. li
bros partiales quorū vltimi tres longe post primos nouē cōpositi sunt
Et vltimi tres raro leguntur a doctoribus. In primis autē ix. libris **Codi**
cis. allegat suo modo sicut i. ff. primo ponēdo nomē libri **Codicis**. Dein
de titulum postea legē cū suo principio vel numero exemplū accipe sic al
legans. **C.** de prescriptionibus xxx. vel xl. an. l. **Siquis**. §. pe. idest i libro
Codice sub titulo de prescriptionibus xxx. vel xl. annorum in lege **Siquis**
in paragrapho penultimo **Alia** exempla. **C.** de sacro. sanc. eccl. sanctimus
in fi. **C.** de transac. l. vt responsū. **C.** de ve. in. enu. l. ii. §. Si quid in tan
ta rē. **Sue** sunt omnia extensis rubricis declarāda. In vltimis tamen tribus
libris hoc refert q̄ in fine allegationis vt premissum ē/ addit numerus li
bri vt allegando. **C.** de armorū vsu iuxta principes. l. i. li. x. **C.** de. mur
legulis r. ginenariis. l. rē. li. xi. **C.** de dignita. l. fi. vt proponis. li. xii. Si
militer de aliis. r. ē magis necessariū quosdā titulos plenius scribere. q̄ sunt
in his libris tribus valde rari r. inusitati tituli. quia nō frequentantur in
scolis legendo sicut alii libri ix. **Codicis** r. volūt aliqui dicere quando in
Codice allegat non sit necessē addere. l. dicendo sic **Codice** de iudici. l. p
perandum. **Sed** simpliciter debeat dici de iudi. properandū sine hoc addi
to lege nisi esset lex infra. ii. iii. vel penl. vel ante penl. Tunc enim oportet
at addi lege infra. ii. vel penl. rē. **Sed** siue hoc in toto seruat siue non.
non ē magna vis. Item interdū in **Codice** allegatur autētica. que est anti
quo iuri superaddita r. incorporata ut. **C.** d. epi. r. cle. auten. generaliter. i. i
Codice sub titulo de episcopis r. clericis in autētica ibi incorporata que i
cipit. **Generaliter**. ¶ **Tercius** principalis liber vocatur **Autenticū** in nume
ro singulari. r. **Autentica** oz. i plurali. Et sunt **Autentica** quedam excerpta
quasi summa librorū supradictorum. Et diuidit iste liber in ix. colla
tiones. quarum quelibet subdiuidit in titulos **Tituli** autē subdiuiduntur
nō i leges. **Sed** i paragraphos. Et quando ex autētico allegat aliquis

textus premitit. primo nomen libri cū preposiuitone in . deinde ponitur
titulus. postea subiungit pagraphus cū ipsius inceptiōe. ⁊ in fi. ponit
quota collationis. Quamuis enī collatio naturaliter pcedit peragraphū
qui in ea continet. Tamen collatio cū sua quota cōsueuit ultimo allegari
licet etiā interdū omittatur. exemplū sumatur sic allegando. in auten. de
lenombꝫ. §. sanctimus colla/iii. i. in libro seu volumine autenticorū sub
titulo de lenombꝫ in paragrafo qui incipit sanctus sub collatione ter
cia. Aliud exēplū in aut. de trien. ⁊ semi. §. consideremus coll. iii. idest in au
tentico de triente ⁊ semisse in. §. consideremus ⁊c. Item in aut. vt diu. ius.
sub. scrip. ha. glo. ques. §. i. coll. viii. idest i hoc libro sub titulo vt diuine
iussiones subscriptionū habeant gloriosissimi questoris ⁊c. Et nota dif
ferentiā inter autenticum ⁊ autentica. Nam autenticū est liber principalis
vel volumen de quo tā mentio facta est. Sed Autentica est lex una vel p
agraphus incorporatus in libro. **C.** Et allegatur hoc modo sicut etiam p
dictum ē in libro. **C.** in Autē. multo magis. **C.** de sacro. eccl. ⁊c. Liber feu
dorum qui alio nomine dicit collatio decima/ diuiditur in duos libros
partiales quorū quilibet subdiuiditur in titulos. ⁊ isti in capitula ⁊ per
agraphos. unde vt exemplariter dicat In allegatione illius libri primo
ponitur nomen libri postea titulus. Deinde capitulū ⁊ §. vt sic allegando
in libro alias ⁊ cōmunius in vsibus feudorū. de probi. feu. alie. per fri
ca. i. §. Hoc edictali. Et hoc breuiatum sic intelligit. idest i vsibus feudoꝝ.
qui liber etiā collatio x. dicitur Sub rubrica de prohibitiōe feudi. aliena
tione per frioricum in capitulo primo ⁊ peragrafo allegato. ⁊ est neces
se apponere per frioricū ad differentiam alterius tituli in eodē libro. de
probi. feu. alie. per lotariū potest etiam nomē libri ultimo subiungi vt in
hoc exemplo Quibꝫ mo. feu. amit. c. unico. §. rursꝫ in vsu feu. i. in rubrica
quibus modis feudum amittat capitulo unico in peragrafo. rursꝫ in
vsibus feudorū etiam interdū allegatur collatiōe decima sic breuiando
coll. x. quia iste liber potest ix. collationes autenticorum ceditus est. Alia
possunt accipi exempla multa de feu. mar. duc. ⁊ co. i. de feudo marchie
ducatu ⁊ comitatꝫ. de inues. in. mā. fac. i. de inuista in mancū facta/ De
mili. vasal. qui. cōru. ē. i. de milite vasallo qui contumax ē Qualiter va
ll. de be. do. fit. i. qualiter vasallus iurare debeat domino fidelitatē. Et
ita de omnibus aliis extendendo ⁊ abbreviando rubricas. cū subiunctiōe
tamen capituli ⁊ paragrafi in quo continet autoritas vel textꝫ allega
tus. Tantꝫ de libro feudorū. **¶** Quartus liber principalis dicitur insti
tuta. vel institutiones in numero plurali ⁊ diuiditur in quattuor libros
partiales qui sunt introductoru in alios libros legales. ymmo deseruiūt
etiā canonibꝫ in quantū declarant significationes terminorum In iure
vsitatorū / qui multū viles sunt incipientibus tanqꝫ hostium i domum
in ius prebentes introitum Quare cōsultum est omnibꝫ quasi mō gmitis

pueris et adultis lac iuris concupiscentibus. per institutionum dogmata sua
primaria sumere nutrimenta. ut doctrina preambula informati iustitiam
mereant sanctioni securius inherere. **S**ue a christianissimo iustiano imp
atore regulariter deriuata omnium imperatorum autoritate iubet/vetat. ut
dicat/punit atq;/premittit. **N**ullus ergo tam presumptuosus existat/et si
ne institutionum doctrinis ad iurum/et maxime civilium sublimitates con
descendere attemptet quonia exalto irremediabiliter corruunt qui volare
satagunt antequam penas assumant. **F**uit autem hic liber de mandato iustini
ani imperatoris qui etiam digestum composuit. **E**dictus post digestum et post
primam compositionem codicis ante tamen secundum codicem/que nunc habet
compilationem per magnificum magistrum Tribonianum questorem sacri palatii
cum Theophilo et Dorotheo viris illustribus. ut in principio institutarum
dicat. et huiusmodi libri partiales subdividuntur ulterius in titulos et hi
in peragraphos non in leges nec in capitula et paragraphi interdum quando
longi sunt in versiculos in allegationibus autem huius libri talis modus obser
uatur. quod primo liber nominatur postea rubrica. deinde peragraphus cum ver
siculo. **E**xempli gratia. instit. de iust. et iur. q. i. i. in libro institutionum sub
rubrica de iusticia et iure in paragrapho primo illius rubricae. Aliud instit.
de iur. nat. gen. et civi. q. sed quotiens. id est institutio de iure naturali gentium
et civili paragrapho allegato. **I**tem instit. de hereditate. q. hereditas. i.
de hereditatibus instituendis paragrapho/qui incipit hereditas. et sic de aliis
exemplis accipiendum est. **E**t hec de nominibus divisionibus et exemplis ipsorum li
brorum legalium pro nunc sufficiant. ut tamen plenius noscantur hi libri. **N**ota
quod digestum vetus sic incipit. **I**uri operam daturum prius nosse oportet. **U**n
de nomen iuris descendat. **E**t primus titulus est de iusticia et iure. **I**nfortia
tum vero sic incipit. **D**otis causa semper et ubique est precipua. **E**t primus
titulus est soluto matrimonio quemadmodum dos petatur. **S**ed digestum
nouum incipit. **H**oc edicto premittitur. ut siue iura siue iniuria fieret opus p
nunciationem inhiberet. **E**t est primus titulus de noui operis nuncia. **C**odex i
cipit **I**mperator cunctos populos. **E**t prima rubrica est de sum. tri. et fi.
ca. **P**remittitur etiam probentium hec que necessario. **A**utenticum incipit.
Occupatis nobis circa totius rei procuras. **E**t est prima rubrica. **S**i he
res soluere legatum noluerit **D**ecima collatio que etiam liber de vsibus feu
dorum dicitur. **S**ic incipit. quia de feudo tractaturi sumus videamus pri
mo qui feudum dare possunt. **E**t prima rubrica est de his qui feu
dum dare possunt et qualiter acquiratur et retineatur. instituta vero
sic incipiunt **I**mperatoria maiestatem non solum armis decoratam. sed
etiam legibus oportet esse armatam. **N**otandum etiam est quod quidem liber volu
men appellatus est continens in se aliquos predictorum librorum totalium
et aliquos partialium videlicet **I**nstitu. **A**utenti. **V**sus feudorum. et iii. ul
timos libros codicis. scilicet x. xi. et xii. qui raro legi consueuerunt et ti

tuos habent pleroseq; rarissimos.

Premissis itaq; nominib; 7 diuisionibus librorū vtriusq; iuris cum modis allegandi in ipsis. Nunc pro breuiaturis glosarū legendis subiungā quoddam alpgabetū in quo cōmuniōres saltē abbreviature textū 7 glo. iuris continebunt quod sic incipit. **A** ul' **B** rē quecunq; litterarum alphabeti posita sola in textib; iuris maxime decre. significat nomē propriū viri vel mulieris. vt **Arnold; Bernhard;** 7 sic de aliis. vt de testu. ex parte **A.** idest **Ade** 7 sic de aliis.

A. B. idest abbas scilicet lopus vel de castiliano.

Ac. vel acur. i. accursus glosator in legib; hic duos habuit filios vnus vocabat' **Franciscus accursy** valens doctor qui glosis patris sui multas fecit addiciones. **Alius** nomine **Ceruot;** fecit etiā addiciones que dicuntur ceruotine. modicū tamen valentes. quarum vna ponit'. **E.** de edē. in l. .j. **Et** sic filius potest i iure patrem reprehendere. vt. ff. de condic. ob cau. in minorib; secus licet possit dari tutor patri furioso.

Al. i. albertus doctor.

Ala. idest alanus.

Ap. se. le. i. aplice sedis legat;.

Ap. re. i. appellatione remota.

Ap. ob. re. i. appellationis obstaculo remoto.

Ant. d. bu. i. atboi; d butrio.

Ar. idest argumentum.

Arch. i. archid; yacon; magister **Joan. andree.** qui glosauit etiā sextum 7 scripsit rosariū sup decreto.

Ad. n. p. i. ad nostrā pñtiam.

Aut. P. autē. i. autenticū liber vel autētica lex incorporata.

Az. i. azo qui fecit summā vnā i legibus ex qua sumūt examinandi cōtinuationes rubricarum.

B. Eren. ber. b. i. bernabardus glosator decretalium.

Bar. brix. i. bartholome; brixinensis q̄ fecit additiōes gl. super decreto. quas si decretum habet sic inciglo. ei;. **Quoniam** nouis superuenientib; causis nouis est remedus succurrendum.

Bar. i. bartholomeus de saxofera

to legum interpres.

Bal. i. bald; i vtroq; iur scibens

Ban. i. bandin; doctor

Bo. me. i. bone memorie.

Bul. i. bulgar; doctor.

But. i. butir; sez atbo d buter.

Qi textu posita sō. **Celestinū** dsignat maxime quando apponunt' hec vba predecessor noster alias in glosis summis vel lecturis **C** magnum significat **Codice** communiter in ablatiuo casu. **S; .c.** peruum. i. capi vel centesima in distinctionib;.

Cy. i. cinus doctor legum.

Cl. i. cims.

Cle. i. clemētene P clementinis.

Card. i. cardinalis doctor.

Consti/ cōstit. i. cōstitutio.

Cōpus. i. cōpustulan; doctor.

Cen. ec. i. censura ecclesiastica.

Con. t. t. r. idest cōsolationi tue taliter respondemus.

D sola vel di. i. distinctione.

De. pe. idest penitencis.

De con. idest de consecratione.

Dil. fil. idest dilectus filius.

Dama. idest damasus papa.

Dy. idest dynus doctor.

Dis. v. i. discretioni vestre.

Do. de ro. i. donum de rotha.

Duran. idest durant9 doctor.

Sola et magna nomē propriuz e.
perua eodem vel eodē maxime quan
do sequitur titulo distinctioel lege.

Ec. ro. idest ecclesia romana.

Extra. i. extrauagans. ⁊ hic est sciē
dum q̄ quando i summa de casib9
i summa pisana vel alicubi i libris
iuris ponitur autoritas ex decretali
bus tunc allegat̄ extra. ⁊ significat
extrauagantem scilicet textū vel ca
pitulum extra corpus decretorum
positū **Decretales** enī paulo ante cō
pilationū correctoinē ⁊ cōcordatio
nem ipsaz erant extrauagantes. qz
vagabantur extra illud volumen.

Hodie autē per modernos canonist
as capitula in decretalib9 in sexto si
militer ⁊ inclemētims nō osueuerunt
allegare extra quia talia capitula
modo nō vagāt̄ extra corp9 inicitū
canonici. **Sed** legiste predictoruz li
broz textus allegāt̄ extra eo quia
sunt extra corpus sui iuris scz ciuil.
verum est q̄ canoniste ad huc hodie
aliquos text9 etiā canonici iuris al
legant extra. v3 hos qui sunt extra
vagantes nondū incorporati iuri ca
nonico.

Fi. idest facit.

Fe. re. pre. n. idest felicitis recordatio
nis predecessoris nostri.

F. t. idest fraternitati tue.

Fi. idest finale vel fine.

ff. idest digestis.

Fri. de sen. i. fridric9 di zenis.

Fran. de sab. i. francisc9 de zaborel
lis doctor ⁊ cordinalis.

Flori. i. florianus doctor.

Fri. impera. i. fridric9 iperator.

F. t. t. r. fraternitati tue taliter ref
pondemus.

Sin spe. guilhelm9 in speculo.

G. de mon. lau. idest guilhelmus de
mōtelauduno.

Guil. i. guilberm9 doctor.

Gen. i. gensbelm9 doctor.

Gra. i. gracion9 opilator decreti.

Go. vel gof. i. goffredus qui com
posuit summā. in qua recitāt exami
nandi in iure canonico cōtinuatio
nes rubricaz ⁊ alia plura.

Gar. i. garstias doctor.

Hu. l. v. i. hugo l'bugucio.

Ho. vel hos. i. hostiensis doctor.

Hen. bo. i. heinric9 boick.

Hon. i. honorius papa.

Her. hermann9 doctor.

Sola vel cū titello sic j. denotat in
fra. **Pro** quo sciendū quādo text9
allegat̄ qui etiā postea habet̄ siue i
eodem libro siue in alio eiusdē tamē
iuris. tunc dicitur infra. ⁊ scribit̄ per
i. longū cui supraponi potest titell9
vt sic j.

J. ti. px. c. i. ii. vel iii. idest infra ti
tulo pximo. c. i. ⁊ c.

j. e. ti. i. infra eodē titulo.

J. breuis significat vnū l' primo.

Jo. mo. i. ioānes monachi glosator
sexti in francia.

Jo. an. i. ioannes andree etiā glosa
tor sexti ⁊ clementinaz qui ⁊ nouel
las oscrip sit valētissim9 doctor.

Jo. imo. i. ioannes imola modern9
doctor super decretalibus notabili
ter scribens.

Jo. l. io. glosa. i. ioannes glosator

decreti theutunicus que aliqui nomi
nat iohannem atiquum.

Jo. de lig. i. iohanes de lignano

Jo. d. fan. i. iohanes d. fantusys

Inno. l. inoc. i. innocentijs papa.

Imo. i. imola subaudiendo io.

Jac. d. liz. i. iacobus de lizano.

Ja. d. are. i. iacobus de arena.

Ja. but. i. iacobus butrigary.

Ja. bal. i. iacobus baldeuni.

Ja. d. bel. i. iacobus de beluiso

Isola. i. lege sola vel quinquagin
ta i numero distinctionum.

La. ab. i. lapy abbas doctor.

Lap. de rap. i. lapy d. raponibz

Luode ro. i. ludouicus de ro do.

La. vel lau. i. laurencius in glosis
decretalium.

Li. i. libro vel liber secundum exigen
tia constructionis.

Mvel mar. i. martinus doctor.

Ma. vel man. i. mandam signanter
quando littera q. sequitur ut m q.
idest quatinus.

Mo. ca. p. idest monitio canonica
premissa.

Nic sico i. nicolaus sycolor doc.
et alter dicit panormitanus vel pa
normita modernissimus.

No. et ve. test. idest noui et veteris
testamenti.

No. i. nota. Nota. i. notat.

Nouel. i. nouella.

Ovel op. idest opinio.

Ob. i. obstaculo.

Odo. i. odofredus doctor.

Ol. polo. i. oloratus polratus.

Osti. vel ost. i. hostiensis comuniter
tamē b. dicitur.

PE. penitencia p. petrus vel penultio
pelt. vel penlt. i. penultimo paragra
pho. quia in ordine alphabeti non

inuenit abbreviatus cum non sit una
littera sic solet scribi. q. ut quando
capitulum vel aliqua lex est longa tunc
ad citius inueniendum textum allega
tum ponit in capitulo vel lege par
agraphus unus vel plures. Nota
tamē q. paragraphi sunt duplices.
vz magnus et parvus et parvus debet esse
niger de incausto in tali forma. q. vel
consimili. q. et talis debet legi cum sua
determinatione sequenti. hic aut comu
niter ponit in glosis vbi summis re
collectis. Alij aut magnus sic forma
tur. Et debet esse d. alto colore. sci
licet rubeo vel blauo seu flauo. Et
talis legi non debet. licet in legendo dū
inuenit vel dū venit ad eum pau
sari debeat. et in corrigendo libros
debet nominari ut apponatur si non sic
ibi. Nam certi textus et summe distin
cte sunt per tales. Ita q. allegat pri
mus secundus etc. Si ergo non essent
ibi contingeret primū accipi pro se
cundo et secundū pro primo q. erro
rem induceret et vnus scz. q. parus sig
nificat alium vnde decet magnū et
sic apud loycos est terminus secunde
intentionis.

Preal. i. preallegatis.

Pri. i. principio. p. to. i. p. totū.

Pri. idest primo.

Pretex. i. pretextū hec est occasione.

Pau. de leaz. i. Paulus de lezarius. q.
scripsit bene sup clementinis.

Pe. de bel. i. petrus de bella ptica do
ctor legum ultra montan.

Pe. de samp. i. Petrus d. samprana.

P. P. pla. i. placetinus doctor.

P. re. di. i. p. fulgeat diuinitate. ut de
testi. m. c. licet. ii.

P. re. idest preterea.

Pa. idest papa.

Pom. i. pompom⁹ imperator.

Quidest questione quā pontē in cau-
sis decreti vel quaten⁹ quādo poni-
tur in textu decretaliū maxime post
mā dam⁹ vt sic manda. q.

Ray. i. raymund⁹ capellanus ⁊ pe-
nitentiar⁹ Gregorii ix. de quo ipri-
cipio decretalium.

Re. i. remota. vt ibiap re vt³.

Roff. i. roffred⁹ doctor.

Rog. i. rogler⁹ legista.

Re. l. 2. i. respōso l' respōsto.

Re. i. require l' remissionib⁹.

Sali. i. salicet⁹ doctor.

Sico. ab. i. sycol⁹ abbas.

Se. ap. i. sedes apostolica.

So. i. solutio.

Sa. ap. cō. i. sacro approbāteocilio

Se. i. sequenti.

Sequen. i. sequentib⁹.

S. vel s̄. i. supra. vñ quando aliq^o
allegat in aliquo quod prius ante
illum locū habitum ē in alio vel eo-
dem libro eiusdē tamen iuris videlz
aut civilis aut canōici hoc allegat
s̄ p s. breuē.

Sz. f. longa sola. i. scilicet.

Spe. i. speculū liber magn⁹.

Spec. i. speculator autor spec^l salicet
guilhelm⁹ durāti.

Sub. ap. ob. i. sub moto appellatio-
nis obstaculo vt de testi. cū olim.

Sa. auc. con. i. sacra autoritate con-
cily vt d̄ iurei. numis.

Tan. i. tancredus.

T. l. ti. i. titulo. etiā t. i. taliter

Tho. i. thomas.

Vin. i. vincent⁹ doctor.

Vin. i. vinicēt⁹ etiā doctor

Vb. de bo. i. vbertas de bodio.

Vlt. idest vltimo.

V. sola. idest quinq; vel quinta. vt

v. q. v.

Wi. vel **Wil.** i. wilhelm⁹ quod yrali-
ci scribunt guilhelm⁹ ⁊ francigine
guilhermus.

Wi. durā. i. wilhelm⁹ durāti.

V. i. versū. vel versiculo.

Ve. i. vetus vt. ff. vetus.

X. idest decima.

XX. i. vigesima 7c.

Xc. i. nonagesima. quia .x. preposi-
ta c. que significat centum in nume-
ro subtrahit ei .x. sicut etiā ixl. 7c.

Tab. idest **Taborella** videlicet domi-
nus franciscus.

o. i. consecratione.

q. i. pagrapho l' pagrphis de quo
supra latius dictū est. Sunt ⁊ alie
abbreviature de rubricis. tam leguz
q̄ canonum maxime decretalium de
quib⁹ patebit. 7. **Hec** autē de abbre-
uiaturis textuū glosarum summaz
⁊ lecturarū vtriusq; iuris preter ti-
tulos nunc sufficient. **G**ueviciq; pri-
mis iurium alumpnis difficiles ap-
parent i primo aggressu. ⁊ raro col-
ligūt ita copiose. **S**uare sit hoc op⁹
culum incipientib⁹ tantomagis acce-
ptū cartiusq; ruptatum q̄to sollici-
tus est collectum.

Quia ad premissaz noticiā ne-
cessariū ē habererubricas seu ti-
tulos vtriusq; iuris abbreviatos. ⁊
extensos preponā rubricas iuris ca-
nonici propter earuz paucitatē res-
pectu rubricarū iuris civilis quas
etiā subiungā. **E**tia quia. s̄. pre-
missi ius canonicum iuri civili rati-
one dignitatis ⁊ excellentie 7c. **S**e-
quunt ergo rubricę decretalium ⁊ p
consequens sexti. ⁊ clementinarum
eo ordine quo ponunt in decretali-
bus primit⁹ abbreviate. de id: extēse

7 postea ut eo facili9 menti tenean-
tur metricae in liii. versib9 colligent9
unde nota qd hi sunt tituli decretali-
um nō inspecto ordine alphabeti 7
primo primi libri secūdo scđi 7c.

De sum. tri 7 fi. ca. i. d summa trini-
tate 7 fide catholica.

Constit. i. constitutionib9.

Rescrip. vel rep. i. rescriptis.

Consue. i. consuetudine.

Postu. p. i. postulatione p̄lato.

Ele. i. electione 7 electi p̄tate.

Transla. i. translatione epōz.

Vsu pal. i. autoritate 7 vsu pallii.

Renū. i. renunciationib9.

Sup. neg. pre. i. d est supplenda negli-
gentia prelatorum.

Temp. ord. i. d est tēporib9 ordinum
7 qualitatis ordinandoz.

Scru. in or. i. d est scrutinio in ordi-
ne faciendo.

Dr. ab ep̄iq. re. i. ordiatis ab ep̄isco-
po qui resignauit 7 renūciauit ep̄is-
copatu vel excomunicato.

Eta. 7 quali. i. d est etate 7 qualitate
ordine preficiendoz.

Sa. unc. i. sacra unctione.

Sacra. ite. vel nō. i. d est sacra mētis
iterandis vel non.

Ser. non or. i. seruis non ordinan-
dis 7 eoz manumissione.

Fil. presbi. i. d est filis presbiterorū
ordinandis an non.

Ob. ad. raci. i. d est obligatis ad rati-
ocinia ordinandis vel nō.

Corp. vici. i. d est corpore viciatis p̄-
mouendis vel non.

Biga. i. bigais nō ordinandis.

Cle. pe. i. cleris pegrinus.

Dff. arch. i. officio archidiaconi

Dff. arche. i. officio archiepi.

Dff. pri. i. officio primicerii.

Dff. sacri. i. officio sacriste.

Dff. custo. i. officio custodis.

Dff. vica. i. officio vicarii.

Dff. dele. i. d est officio 7 potestate
iudicis delegati.

Dff. le. i. officio legati.

Dff. or. i. officio iudi. ordina.

Dff. iud. i. officio iudicis / rti.

Ma. 7 ob. i. maiortate 7 ob.

Treu. 7 pa. i. treuga 7 pace.

Pac. i. d est pactis.

Transac. i. transactionib9.

Postul. i. d est postulando.

Procur. i. procuratorib9.

Sind. i. d est sindico.

Bis que vi. me. i. d est bis que vi. me-
tus ve. causa fiunt.

In ite. re. i. in itegrū restitutione.

Alie. mu. iu. cau. i. alienatione mutā-
di iudicis causa facta.

Arbi. i. arbitris.

Iudi. i. iudicis. **Ty. ii.**

Fo. cō. i. foro cōpetenti.

Li. ob. i. libelli oblatione.

Qu. pet. i. mutuis. petitionib9.

Lit. cōte. i. litis cōtestacione.

De li. nō conte. i. ut lite nō contest-
ata non precedat ad testium recep-
tionū vel ad diffinitiuā sentētia.

Jura calump. i. iuramēto calūpnie.

Dila. i. dilationib9

Fer. i. d est feris.

Ord. ogni. i. ordie cognitionū.

Pl9 peti. i. plus petitionibus.

Cau. pos. 7 p̄pri. i. d est causa posses-
sionis 7 proprietatis.

Resti. spo. i. restitucōe spoli.

Do. 7 cōtu. i. dolo 7 contumacia.

Fo q̄ mit. i. pos. i. eo q̄ mittit i. pos-
sionē causa rei seruāde.

De li. pen. idest ut lite pendente nihil inouetur.

Seque. posses. idest sequestratione possessionum et fructum.

Confes. idest confessis.

Probaci. i. probationibus.

Test. i. testibus et attestationibus.

Testi. co. i. testibus cogendis et non.

Fi. instru. i. fide instrumentorum.

Presump. i. presumptionibus.

Jurei. i. iureiurando.

Excep. i. exceptionibus.

Prescrip. i. prescriptionibus.

Re. iud. i. sententia et re iudica.

Ap. i. appellationibus recusationibus et relationibus.

Peregr. i. peregrinationibus.

Confir. vti. idest confirmatione vtili vel inutili. **Ty. iii. li.**

Vita et ho. de. idest de vita et honestate clericorum.

Coba. de. et mu. idest cohabitatione clericorum et mulierum.

Cle. diu. i. clericis coniugatis.

Cle. non resi. idest clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda.

Prebē. i. prebendis et dignitatibus.

Cle. egro. idest clerico egrotante vel debilitato.

Instit. i. institutionibus.

Conces. pre. idest concessione prebende de ecclesia non vacantis.

De. se. va. i. ne sede vacante aliquid inouetur.

His que fi. a p. i. his que fiunt a prelato sine consensu capituli.

His que fi. a ma. i. his que fiunt a maiori parte capituli.

Ut ec. bene. i. ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

Re. ec. non alie. idest rebus ecclesie

non alienandis.

Precari. i. precario vel precariis.

Como. idest comodato.

Depo. idest deposito.

Emp. et v. i. emptione et venditione.

Lo. et educ. i. locato et conduco.

Re. p. mu. idest rebus permutatione.

Feu. idest feudis.

Pigno. idest pignoribus et aliis cautionibus.

Fideiuf. idest fideiussoribus.

Solu. idest solutionibus.

Dona. idest donationibus.

Pecu. cle. i. peculio clericorum.

Testa. idest testamentis et ultimis voluntatibus.

Suc. ab intest. idest successione ab intestato.

Sepul. idest sepulturis.

Paroch. idest parochiis et alienis parochiis.

Deci. idest decimis primitiis et oblationibus.

Regula. idest regularibus et transeuntibus ad religionem.

Cōuer. cōiu. i. conversione coniugatorum.

Conuer. ifid. i. conversione infidelium.

Voto. i. voto et voti redemptione.

Sta. mo. idest statu monachorum et canonicorum regularium.

Reli. do. idest religiosorum domibus ut episcopo sint subiecte.

Capel. mo. idest capellis monachorum et aliorum religiosorum.

Jurispa. idest iuris patronatus.

Cens. idest censibus exactionibus et procurationibus.

Conse. ec. idest consecratione ecclesie vel altaris.

Cele. mi. idest celebratione missarum et sacramento eucharistie et diuini officii.

Bapt i. baptis. et eius effectum.
Pres nō bap. i. presbitero nō bap.
Custo. i. custodia eukaristie
crismatis et alioꝝ sacramentorū.
Reli. et ve. sanc. i. est reliquias et ve
neratione sanctorū.
Ob. iei. i. obseruatione ieiunioꝝ.
Pur. post par. i. est purificatione
post partum.
Ec. eoi. i. ecclesiis edificādis repād.
Immu. i. est immunitate alias eccle
siarum cimiteriorum et rerū ad eas
pertinentium.
De. de. vel mo. i. est ne clerici et mo
nachi secularibꝫ negotiis se imisceāt

Quarta libri

Spon. et matris i. est sponsalibus
et matrimonii.
De spon. imbu. i. est desponsatione
impuerum.
Clam. de spon. i. est clandestina des
ponsatione.
Spon. du. i. sponsa duoz.
Condi. app. i. cōditionibꝫ appositis
i. dispensatiōi ut i. aliis stractibꝫ.
Sui de. vel vo. i. qui clerici vel vo
uētes matrimonii strabere pnt.
Co qui dux. in ma. i. est eo qui dux
it in matrimonium quam polluit
per adulterium.
Cō. le. p. i. coniugio leprosoꝝ.
Coniu ser. i. cōiugio seruoꝝ.
Da. ex li. vē. i. natꝫ ex libro vētre.
Cog. spi. i. cōgnatiōe spiritali.
Cog. le. i. cōgnatiōe legali.
Co qui cog. consag. vx. i. est eo qui
cōgnouit cōsanguineā uxoris sue.
Cōsa. et af. i. cōsanguinitate et affini.
Fri. et mal. i. fridus et malificatus et
in potencia coeundi.
Ada. con. edic. c. contrac. i. matrimo

nio cōtra eodē ecclesie stracto.
Sui fil. sint. le. i. est qui filii sint le
gittimi
Sui ma. ac. pos. i. est qui matrimo
nium accusare possūt. vel contra il
liud testificari.
Diwor. i. est diuortis.
Dona. int. vi. et vx. de dote. i. dona
tionibus inter virum et uxore. et de
dote post diuortii restituēda.
Se. nup. i. secundis nuptiis.

Quinti libri.

Accu. i. accusationibꝫ inquisitio
nibus et denunciationibꝫ
Calūp. i. calūpnatoribꝫ.
Simonia. i. simonia et ne aliquis pro
spiritualibus exigatur et mittat.
De prela. vi. su. i. est ne prelati vi
ces suas. vel ecclesias sub annuo
censu concedant.
De magi. i. est de magistris et ne ali
quid exigat. p. licencia docendi.
Iude. i. est iudeis et saracenis et eo
rum seruis.
Here. i. hereticis et manicheis.
Scisma. i. scismaticis.
Apostata. i. est apostatis et reiteran
tibus baptisma.
His qui fo. oc. i. his qui folios oc
ciderunt.
In fan. et lang. ex. i. est infantibus
et languidis expositis.
Hōici. i. hōicidii voluntario et casua.
Tornea. i. torneamentis.
Cle. pug. in du. i. est clericis pugna
tibus in duello.
Balt. et sagit. i. est balistarys et sa
gittarius.
Adult. i. adulteris et stupro.
Rapto. i. est raptoribus incendia
rus et violatoribꝫ ecclesiaz.

Fur. i. furtis.
Usur. idest vsuris.
Cri. fal. idest crimine falsi.
Sortil. i. sortilegius.
Collu. dte. i. collusione detegenda.
Delic. pu. i. delicto pueroru.
Cle. vena. i. clerico venatore.
Cle. percus. i. clerico percussore.
Maledi. i. maledicis.
Cle. excōmu. idest clerico excommu-
nicato iterdicto l'posito ministrante.
Cle. non or. idest clerico non ordi-
nato ministrante.
Cle. per sal. pro. i. clerico per saltum
promoto.
eo qui furt. or. sus. idest eo qui fur-
tue ordines suscipit.

Hinc premissis rubricis decretalium abbreviatis ⁊ extensis vt eo-
melius menti teneant. sequunt' vsus de eisdem secundū ordinem.

Prima suprema fides statuit scribitq; senescit.
Postulat electus translatus autor ⁊ vsus.
Inde renuncio suppleo temporibus quoq; serutor.
Droo resignatus. etas vngitq; sacramen.
Filius ⁊ seruus obnoxius ⁊ viciatus.
Hinc bigamus clerus peregrinus ⁊ archileuita.
Archifacer. primas sacris custos vice fungens.
Delegans legans. Iudex ex ordine dictus.
Judicis officium maior pax pacte sequuntur.
Transigo postulo / procurro vel syndicus esto.
Hinc metus integrat. alienat arbitrum dat.
Iudicium forusq; libellis mutua poscens.
Litem contestans sine quo non suscipe testes.
Jur edictis feriis ex ordine nosco.
Vltus peto de causa spoliatus restituendus.
Est dolus est missus lis pendens atq; sequester.
Confessusq; proba testis testes quoq; cogo.
Instruo presumo iusiurans excipiendo.
Prescribo sententio prouoco pergoq; firmo.

Dignus honor clerus habitans clerusq; iunctus.
Non residens dignus eger vel debilitatus
Institutio concedendo ne sede vacante.

Exce. pre. idest excessione prelatorū
in subditos.

Ho. op. nun. i. noui opis nūciatioe.

Priuile. idest priuilegiis et excessi-
bus priuilegiatorum.

Pur. cāo. i. purgatione canonica.

Pur. fulga. idest purgatione vul-
gari.

Injur. idest iniuriis et dāno dato.

Pen. idest penis.

Pe. ⁊ re. idest penitentiis et remissi-
onibus.

Sen. ex. idest sententia excommuni-
cationis.

Ver. sig. i. vboꝝ significatione.

Re. iii. i. regulis iuris.

Et sine consensu maior pars non minuatur.
 Ecclesie res atq; precaria commoto pono.
 Vendo loco muto feudum pignusq; cauendo.
 Atq; fideiussor soluit dat peculiorum.
 De testamentis etiam succedo sepultis.
 Parochus decimis vult regula religiosi.
 Coniux conuersus inuidus vota redemit.
 Inde status monachi domus atq; capella locorum.
 Iure patronatus/de censibus ara sacrata.
 Dissag; baptismus quo non est presbiter vsus.
 Eucharistia relique ieiunia pura.
 Edes immunes seculi fulge derice merces.

Sponsus et impubes clandestina sponsa duorum.
 Conditio vouens qui polluit atq; leprosus.
 Seruus de natis sequitur cognatio duplex.
 Post consanguineam consanguinei gelidusq;
 Coniugium verum sequitur qui legitimum sunt.
 Accusare queunt diuortia pona secunda.

Accusatio siue calumpnia symonialis.
 Hæretici rabi iudeus hereticusq;
 Scismaticus/apostaticus natos perimentes.
 Infans expositus homicidi torneamenta.
 Vinc clericus pugnant post hoc quoq; sagittat adulter.
 Ecclesie raptor sequitur fur. hinc et usura
 Fallaxius fors colludens crimen puerorum.
 Clerus venator percussor maledicusq;
 Clericus depositus qui non est ordo minister.
 Sateus furuus excessus opusq; nouellum.
 Lex priuata subit sequitur purgatio duplex.
 In iure peneq; remissio post anathema.
 Verborum signi sequitur post-regula iuris.
 Hi sunt speciales vers9 de rubricis decretaliū secundū ordinē suū Leue
 s. tactū ē ubi dicebat de decretalib9. **C**lxxxv. sunt rubrice seu titi. Sūt autē
 capitula in decretalib9 tria milia minus xviii. versus.
 Bis centum tituli. sed quindenos remouebis.
 Sunt decretales ter mille sed absq; nouem bis.

Remissis titulis seu rubricis decretaliū abbreviatis et extēsis
 nō inspecto ordine alphabeti. S; eo ordeī quo pōiūt i decretali
 b9. Et pmissis vsib9 de eisdē secundū ordinē ut eo meli9 mēti
 teneāt. Sequūt nūc idē Tituli siue Rubrice decretaliū extēsi p

bx

ordinem alphabeti secundū ordinē
librorū eos continentium ordinati.
vt lector iuris si indigerit citius ī
uēiedo quēlibz illoz rcurrat ad eos.

A **Ti. v. li. decretaliū.**
Auctoritate et usu pallii libro pri
mo ti. viii.
Alienatione iudicii mutandi causa
facta li. i. ti. xi.
Arbitris li. i. ti. xlii.
Appellationibz recusationibus et re
la. li. ii. ti. xxviii.
Accusationibus inquisitionibus et
denuncia. li. v. ti. i.
Apostatis et reiterantibus baptis
mum li. v. ti. ix.
Aulteris et stupro li. v. ti. vi.
Bigamis non ordinandis. libro
primo ti. xxi.
Baptismo et eius effectu li. iii. ti. xlii
Constitutionibz li. i. ti. ii.
Consuetudine li. i. ti. iiii
Corpore uictatis non ordinandis
libro primo ti. xx.
Clericis peregrinis et eis nō sine lic
teris recipiendis li. i. ti. xxii.
Causa possessionis li. ii. ti. xii.
Confessi li. ii. ti. xviii.
Cōfirmatione utri li. ii. ti. iii.
Cohabitatione clericorum et mulie
rum libro iii. ti. ii.
Clericis coniugatis li. iii. ti. iii.
Clericis non residentibz in ecclesia
vel prebenda li. iii. ti. iiii.
Clerico egrotante vel debilitato li
bro tercio titulo vi.
Concessione prebende vel ecclesie nō
vacantis li. iiii. ti. viii.
Comodato li. iiii. ti. xv.
Cōuersiōe coniugatoz li. iii. ti. xxxii.

Cōuersiōe infidelium li. iii. ti. xxxiii.
Capellis monachorū et aliorum reli
giosorum li. iii. ti. xxxvi.
Censibus exactionibus et procura
tionibus li. iii. ti. iiii.
Consecratione ecclesie et altaris li
bro tercio titulo xi.
Celebratione missarū et de sacramen
to eucharistie et diuinis officiis libro
tercio titulo xli.
Custodia eucharistie et crismatis et
aliorū sacramentoz li. iii. ti. xliiii.
Clādestina dispōsiōe l. iiii. ti. iii.
Conditionibz appositis ī despōsali
bz vel aliis tractatibz li. iiii. ti. v.
Cōiugio leprosoz li. iiii. ti. viii.
Cōiugio seruorū li. iiii. ti. ix.
Cognitione spūali li. iiii. ti. xii.
Cōsanguinitate et affinitate l. iiii. t. xliii
Calūniatoribz li. v. ti. ii.
Clericis pugnantibus in duello li
bro quinto ti. xiiii.
Collusione li. v. ti. xxii.
Clerico venatore li. v. ti. xxxiiii.
Crimine falsi li. v. ti. xx.
Clerico percussore li. v. ti. xxv.
Clerico maledico li. v. ti. xxvi.
Clerico excomuni. vel deposito vel
interdicto ministrante li. v. ti. xxviii
Clerico per saltū p̄moto l. v. t. xxxix
Orationibz li. i. ti. viii.
Dolo et contumacia li. ii. ti. xliii.
Deposito li. iiii. ti. xvi.
Donationibz li. iiii. ti. xxxiii.
Decimis et p̄mitis l. iiii. ti. xxx.
Despōsiōe ipuberū li. iiii. ti. ii.
Dmārys li. iiii. ti. xx.
Donationibz inter virum et uxore
et dote post diuorcium restituenda
libro quarto ti. xxi.
Delicto pueroz li. v. ti. xxiii.

Electione vel electi potestate libro primo titulo vi.
Atate et qualitate in ordine preficiendorum li. i. ti. xiiii.
Eo qui mittitur in possessionem causa rei seruande li. ii. ti. xv.
Exceptionibus li. ii. ti. xxv.
Ecclēsiastica beneficia sine diminutione conferant li. iii. ti. xxii.
Empii. et videri li. iii. ti. xvii.
Ecclēsius edificandis vel reparandis libro tercio ti. xlviij.
Emunitate ecclesiarum cimiterii et rerū ad eas pertinentiū li. iii. ti. xlix.
Eo qui duxit in matrem. quod prius polluit per adulterium li. iii. ti. vii.
Eo qui cognouit consanguineam uxoris sue vel spōse li. iiii. ti. xi.
Eis qui hīcos occiderit li. v. ti. x.
Eo qui furauit ordinem suscepit libro quinto ti. xxx.
Excessibus prelatorum in subditos libro quinto ti. xxxi.
Filius presbiterorum li. i. ti. xvii.
Foro competentia li. ii. ti. ii.
Feris li. ii. ti. ix.
Fide instrumentorum li. ii. ti. xxii.
Feuodis li. iii. ti. xx.
Fidei iussoribus li. iiii. ti. xxii.
Frigidus et maleficus li. iiii. ti. xv.
Furtis li. v. ti. xvii.
Falsariis li. v. ti. xx.
His que vi metus ve causa fiunt libro primo ti. xl.
His que fiunt a prelato sine consensu capituli li. iiii. ti. x.
His que fiunt a maiori parte capituli li. iiii. ti. xi.
Hereticis li. v. ti. vii.
Homicidio voluntario vel casuali libro quinto ti. xii.

In integrum restitutio del. i. ti. xl.
Judicis li. ii. ti. i.
Juramento calumne li. ii. ti. vii.
Juramentando li. ii. ti. iiii.
Juramentis li. iiii. ti. vii.
Jure patronatus li. iiii. ti. xxxviii.
Judeis et saracenis et eorum seruis libro quinto ti. vi.
Juramentis vel languidus expositus li. v. ti. xi.
Juramentis et dāno dato l. v. t. xxxvi.
Libelli oblatione li. ii. ti. iiii.
Litis contestatione li. ii. ti. xlv.
Locato et conuocato li. iii. ti. xviii.
Monitum et obedientiam l. i. t. xxxiii.
Mortuus pernicionibus li. ii. ti. iiii.
Matrimonio contracto contra interdictum ecclesie li. iiii. ti. xvi.
Magistris et ne aliquid exigatur per licentia docendi li. v. ti. v.
Maledictis li. v. ti. xxvi.
Nato ex libro veteri li. iiii. ti. xx.
Nō ordinato ministrante libro quinto titulo xxviii.
Noni operis non catione libro quinto titulo xxxii.
Ne clerici vel monachi secularibus negociis se intromiscant l. iii. t. l.
Ne prelati vices suas aliis concedant et sub annuo censu l. v. ti. iiii.
Ne sedevacante aliquid innovetur libro iii. ti. viiii.
Ordinatis ab episcopo qui renunciant episcopatu vel excommunicato li. i. ti. xiii.
Obligatis ad rationem ordinandis l. nō l. i. ti. xix.
Officio archidiaconi li. i. ti. xxiii.
Officio archipresbiteri libro primo titulo xxiiii.
Officio primicerii li. i. ti. xxv.

Officio sacriste li. i. ti. xxvi.
Officio custodis li. i. ti. xxvii.
Officio vicarii li. i. ti. xxviii.
Officio vel potestate iudicis delegati li. i. ti. xxix.
Officio legati li. i. ti. xxx.
Officio iudicis ordinarii libro primo titulo xxxi.
Officio iudicis li. i. ti. xxxii.
Ordine cognitionum li. ii. ti. x.
Observantia ieiuniorum libro tertio titulo xlvi.
Postulatione li. i. ti. v.
Pactus li. i. ti. xxxv.
Postulatio li. i. ti. xxxvii.
Procuratoribus li. i. ti. xxxviii.
Plus petitionibus li. ii. ti. xi.
Probacionibus li. ii. ti. xix.
Presumptionibus li. ii. ti. xxiii.
Prescriptionibus li. ii. ti. xxvi.
Peregrinantibus li. ii. ti. xix.
Prebendis et dignitatibus libro tertio titulo quinto.
Precarius li. iii. ti. xiiii.
Pignoribus et aliis cautionibus libro tertio ti. xxii.
Peculio clericorum li. iii. ti. xxv.
Parochiis et aliis proebianis libro tertio ti. xxix.
Presbitero nondum baptizato libro tertio ti. xlii.
Purificatione per partem l. iii. ti. xlvi.
Privilegiis et excessibus privilegiorum li. v. ti. xxxiii.
Purgatione canonicali li. v. ti. xxxiiii.
Purgatione vulgari li. v. ti. xxxv.
Pennis li. v. ti. xxxvii.
Penitentis et remissionibus libro quinto ti. xxxviii.
Qui clerici vel vouentes matrimonium contrahere possunt li. iiii. t. vi.

Qui filii sint legitimi libro quarto titulo xvii.
Qui matrimonium accusare possunt vel testificari li. iiii. ti. xviii.
Rescriptis li. i. ti. iii.
Restitutione li. i. ti. ix.
Rebus ecclesie alienandis vel non libro iii. titulo xiii.
Restitutione spoliatorum libro secundo titulo xiii.
Reverentia permutatione li. iii. ti. xix.
Regularibus et transeuntibus ad religionem li. iii. ti. xxxi.
Religiosis doctores li. iii. ti. xxxvi.
Reliquiis et veneratione sanctorum libro tertio ti. xl v.
Raptoribus et homicidiis et violatoribus ecclesiarum li. v. ti. xvii.
Regulis iuris li. v. ti. iiii.
Somma trinitate et fide catholica libro primo titulo i.
Supplenda negligentia prelatorum libro primo ti. x.
Scrutinio in ordinatione faciendo libro primo ti. xii.
Sacra unctione li. i. ti. xv.
Sacramentis iterandis vel non libro primo titulo xvi.
Seruis non ordinandis li. i. ti. xviii.
Sindico li. i. ti. xxxix.
Sequestratione possessionis et fructuum libro ii. ti. xvii.
Setecia et re iudicata l. ii. t. xxvii.
Solutionibus li. iii. ti. xxiii.
Successionibus ab intestato libro tertio titulo xxvii.
Sepulturis li. iii. ti. xxviii.
Statu monachorum li. iii. ti. xxxv.
Sponsalibus et matrimoniis libro quarto titulo primo.
Sponsa duorum li. iiii. ti. iiii.

Secūdis nuptiis li. iiii. ti. xxi.

Symonia ⁊ ne aliquid exigatur vlt
promittat li. v. ti. iii.

Sacramentis ⁊ ordinatis ab eis li
bro quinto ti. viii.

Sagittarius ⁊ balistarius li. v. xv.

Sortilegius li. v. ti. xii.

Sententia excommunicationis ⁊ solu
tione li. v. ti. xxxix.

Translatione episcopi vel electi li
bro primo ti. vii.

Temporibus ordinationum ⁊ quali
tate ordinandorum li. i. ti. xi.

Treuga ⁊ pace li. i. ti. xxxiii.

Trasactionibus li. i. ti. xxxvi.

Testibus ⁊ attestacionibus libro se
cundo titulo xx.

Testibus cogendis li. ii. ti. xxi.

Testamentis ⁊ vltimis voluntatibus
libro iii. ti. xxvi.

Torneamentis li. v. ti. xiii.

Ut ecclesiastica beneficia sine dimi
nutione conferantur li. iiii. ti. xii.

Ut lite non contestata non proceda
tur ad testium receptionem vel ad di
uiniū sententiā li. ii. ti. vi.

Ut lite pendente nihil innovetur li
bro ii. ti. xvi.

Vica ⁊ honestate clericorum li. iiii. t. i.

Voto ⁊ voti fœpitiōe li. iiii. t. xxxiiii.

Vsaris li. v. ti. xix.

Ver-significationibus li. v. ti. xl.

In sexto autē libro sunt rubri
ce pauciores. videlicet circa
lxxiii. Et in clementinis adhuc pau
ciores. videlicet xlvi. Capitula scri
re cupiens in his duobus mox nu
merabit. magis profecto quod conti
neant attendendum est quam quot
sint ut autem facilliter sciretur In v

sibus premissis que rubrice decreta
lum essent in sexto. ⁊ que in clemen
tinis desuper signande essent cuꝝ ru
bro vi. In sexto ⁊ vii. in clementinis
quod aliquo labore fieri posset. il
lū ad remouendū. Tituli siue Rubri
ce libri Sexti ⁊ Clementinaz conse
quenter secunt. ut in eisdem posite
sunt libris nō inspectu ordine alpha
beti. Et primo Tituli siue Rubrice
libri. primi libri Sexti Decretalium.
Tituli primi libri Sexti libri Decre
talium.

De summa trinitate ⁊ fide catbo
lica. De ostitionibus.

De rescriptis.

De consuetudine.

De postulatione prelatorum.

De electione ⁊ electi potestate.

De renunciatione.

De supplēda negliā prelatorum.

De temporibus ordinum ⁊ qualitatibus
ordinandorum.

De filiis presbiterorum ordinandis
an non.

De officio vicarii.

De officio ⁊ potestate iudicis.

De officio ⁊ prate iudicis delegati.

De officio legati.

De officio iudicis ordinarii.

De maiestate ⁊ obedientia.

De pactis.

De procuratoribus.

De his que vi. metus ve. causa fiūt.

De restitutione in integrum.

De arbitris.

Ti. scdi li. sexti decretalium.

De iudiciis.

De foro competenti.

De liti contestatione.

De iuramento calumpnie.

De restitutione spoliatorum.
De dolo et contumacia.
De eo qui mittit in possessionem causa rei seruande.
Ut lite pendente nihil immouetur.
De confessis.
De testibus et attestacionibus.
De iuramento.
De exceptionibus.
De prescriptionibus.
De sententia et re iudicata.
De appellacionibus et recusacionibus et relationibus.
Tituli. iiii. li. vi. decretalium.
De vita et honestate clericorum.
De clericis coniugatis.
De clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda.
De prebendis et dignitatibus.
De clerico egrotante vel debilitato.
De institutionibus.
De concessione prebende vel ecclesie non vacantis.
De sede vacante aliquo inuente.
De rebus ecclesie non alienandis.
De sepulturis.
De decimis primitiis et obligacionibus.
De regularibus et transeuntibus ad religionem.
De voto et voti redemptione.
De statu monachorum. et canonicorum regularium.
De iure patronatus.
De consecratione ecclesie et altaris.
De reliquiis et veneracione sanctorum.
De immunitate ecclesie cimiteriorum et rerum ad eas pertinentium.
De clerici vel monachi negociis secularibus se immisceant.
Ti. iiii. li. sexti decretalium.
De sponsalibus et matrimoniis.

De desponsatione impuberum.

De cognatione spirituali.

Tituli v. li. sexti decretalium.

De accusacionibus inquisitionibus et denunciacionibus.

De hereticis et maichetis et eorum suis.

De scismaticis.

De homicidio voluntario et casuali.

De excessibus prelatorum in subditos.

De privilegiis et excessibus privilegiatorum.

De iniuriis et damno dato.

De penis.

De penitentiis et remissionibus.

De sententia excommunicationis.

De verborum significatione.

De regulis iuris.

Positis titulis quinque librorum li. vi. prout consequenter ponitur in libris non inspecto alphabeti ordine ponuntur idem tituli siue rubrice prefatorum librorum libri sexti secundum ordinem alphabeti ut a lectoribus citari iueneri valeant.

Tituli siue Rubrice libri sexti **D**e decretalium.

Arbiteris li. i. ti. xxii.

Appellacionibus recusacionibus et relationibus li. ii. ti. xv.

Accusacionibus et inquisitionibus et denunciacionibus li. v. ti. i.

Banchnis li. i. ti. xi.

Constitutionibus li. i. ti. ii.

Consuetudine li. i. ti. iiii.

Confessis li. ii. ti. ix.

Clericis coniugatis li. iiii. ti. ii.

Clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda li. iiii. ti. iiii.

Clerico egrotante vel debilitato libro tercio ti. v.

Concessione prebende vel ecclesie non vacantis li. iiii. ti. vii.

Consecratione ecclesie vel altaris li
bro tercio ti. xix.
Cognacōe spūali li. iiii. ti. iiii.
Dolo ⁊ obstinacia. li. ii. ti. vi.
Decimis primiciis ⁊ oblationibus
libro tercio ti. xiii.
De sponsationibus impuberum li
bro quarto ti. ii.
Electione et electi potestate libro
primo utulo vi.
Eo qui mittitur in possessionem cā
rei seruande li. ii. ti. vii.
Exceptionib⁹ li. ii. ti. xii.
Excessibus prelatorum in subditos
libro quinto ti. v.
Filiis presbiterorum ordinandis
vel non li. i. ti. x.
Foro competenti li. ii. ti. ii.
Fris que vi. metus ve. causa fiunt
libro primo ti. xx.
Hereticis ⁊ manicheis. ⁊ eorum ser
uis li. v. ti. ii.
Homicidio voluntario vel casuali
libro quinto ti. iiii.
Judicis li. ii. ti. i.
Juramento calupnie li. ii. ti. iiii.
Jureiurando li. ii. ti. xi.
Jstitutionib⁹ li. iiii. ti. vi.
Jurepatronat⁹ li. iiii. ti. xvii.
Immunitate ecclesiarum cimiterioꝝ
⁊ rez ad eas ptinētū li. iiii. ti. xx.
Inuriis ⁊ dāno dato li. v. ti. vii.
Litis ostensione li. ii. ti. iii.
Maioritate ⁊ obediētie l. i. t. xvii.
De sede vacante aliquo inuouetur
libro iiii. ti. viii.
De clerici l' mōachi negociis seculari
b⁹ se imisceāt li. iiii. ti. xxi.
Officō vicari li. i. ti. xii.
Officio ⁊ potestate iudicis libro
primo titulo xii.

Officio ⁊ potestate iudicis delegati
libro i. ti. xiiii
Officō legati li. i. ti. xv.
Officō iudicis ordinari l. i. t. xvi.
Postulatione p̄latorū li. i. ti. v.
Pactis li. i. ti. xviii.
Procuratorib⁹ li. i. ti. xix.
Prescriptionib⁹ li. ii. ti. xiii.
Prebenois ⁊ dignitatibus libro ter
cio titulo quarto.
Priuilegiis ⁊ excessib⁹ priuilegiato
rum li. v. ti. vi.
Penis li. v. ti. viii.
Penitentis ⁊ remissionibus libro
quinto ti. ix.
Rescriptis li. i. ti. iiii.
Renūciationib⁹ li. i. ti. vii.
Restitutōe ī integrū li. i. ti. xxi.
Restitutōe spoliatoꝝ l. ii. ti. v.
Rebus ecclesie nō alienandis libro
tercio titulo ix.
Rerū p̄mutatione li. iiii. ti. x.
Regularibus ⁊ transeuntibus ad re
ligionem li. iiii. ti. xiiii.
Reliquis ⁊ ueneratione sanctorū
libro iiii. ti. xix.
Regulis iuris li. v. ti. xii.
Summa trinitate ⁊ fide catholica li
bro primo ti. i.
Supplenda negligentia prelatorū
libro i. ti. viii.
Sentēcia ⁊ re iudicata. l. ii. ti. xiiii.
Statu monachorum ⁊ canonicorū
regularium li. iiii. ti. xvi.
Sponsalibus ⁊ matrimonis libro
quarto ti. i.
Scismaticis li. v. ti. iiii.
Sentencia excommunicationis suspē
sionis interdicti ⁊ solutionis libro
quinto titulo x.
Temporib⁹ ordinū ⁊ qualitatibus

ordinātorū li. i. ti. ix.
Testib⁹ et attestacionib⁹ li. ii. t. x.
Testamentis et ultimis voluntati
bus li. iii. ti. xi.
De lite pendente nihil innouetur li
bro secundo ti. viii.
Vita et honestate clericorum libro
tercio titulo primo.
Voto et voti frōptiōe li. iii. ti. xv.
Verboꝝ significacione li. v. ti. xi.

Nota in libris libri sexti decretalū
sunt tituli siue rubricę.

In primo libro xxii.

In secundo xv.

In tercio xxi.

In quarto iii.

In quinto xii.

Sequuntur tituli siue rubricę de
clementinarum vt in libris earum con
sequēter positi sunt ordine alfabē
ti non inspecto.

Tituli primi libri clementinarū.

De summa trinitate et fi
de catholica.
De rescriptis.
De electione et electi potes
tate

De renunciationib⁹.

De supplenda negligentia p̄latorū.

De etate et qualitate in ordine p̄fesi
ciendorum.

De officio vicari.

De officio et p̄tate iudicis delegati.

De officio iudicis ordinari.

De procuratoribus.

De in integrum restitutione.

Tituli scđi libri clemētinariū.

De iudiciis.
De foro competenti.

De eā possessionis et p̄prietatis.

De dolo et contumacia.

De lite pendente nihil innouetur.

De sequestratione possessionum et
fructuum.

De probationibus.

De iureiurando.

De exceptionibus.

De sententia et re iudicata.

De appellationibus recusacionib⁹
et relationibus.

Tituli tercii libri.

De vita et honestate clericorū.

De p̄bendis et dignitatib⁹.

De concessione prebende vel ecclesie
non vacantis.

De reb⁹ ecclesie nō alienand⁹.

De rerum permutatione.

De castamētis et ultimis volūtatib⁹.

De sepulchris.

De decimis p̄miciis et oblatōib⁹.

De regularibus transuentibus ad re
ligionem.

De statu monachorum et canonico
rum regularium.

De religiosis domibus vt episcopo
sint subiecte.

De iure patronat⁹.

De cēsis et exactōe p̄curatōibus.

De celebratione missarū et sacramēto
eucharistie et diuinis officiis.

De reliquiis et veneratione factōꝝ.

De munitate ecclesiarū cimiteriorū
et rerū ad eas pertinentiū.

Titul⁹ iiii. li. clementinarū

De consanguinitate et affinitate.

Titulus v. libri clementinarū

De magistris et ne aliquid exiga
tur pro licencia docendi.

De iudeis et saracenis et eorū suis

De homicidio voluntario & casuali.
De excessibus prelatorum in subditos.
De privilegiis & excessibus privilegiorum.
De penitentiis & remissionibus.
De sententia excommunicationis suspensione interdici & solutione.
De verborum significatione.

Positis titulis quibusque librorum de
metinaz & ut consequenter po
nunt in libris non inspecto alphabe
ti ordine ponuntur idem Tituli siue
Rubricae prefatorum librorum Clemē
tinarum secundum ordinem alphabeti
ut a lectoribus citius inveni valeant.

Tituli siue Rubricae libri Clementi
narum

Appellationibus recusationibus
& relationibus li. ii. ti. xi.
Causa possessionis & proprietatis
libro ii. ti. iii.
Concessione prebende vel ecclesie non
vacantis li. iii. ti. iii.
Censibus & exactionibus & procura
tionibus li. iii. ti. xiii.
Celebratione missarum & sacramēto
eucharistie & divinis officiis libro
tercio titulo xiiii.
Cōsanguinitate & affinitate li. iii. t. i.
Dolo & contumacia li. ii. ti. iiii.
Decimis primitiis & oblationibus
libro iii. ti. viii.
Electōe & electi p̄tate li. i. ti. iiii.
Estate & qualitate in ordine presbiter
orum li. i. ti. vi.
Exceptionibus li. ii. ti. ix.
Excessibus prelatorum in subditos
libro v. ti. iiii.
Foro cōpetenti li. ii. ti. ii.
Homicidio voluntario vel casuali

libro quinto ti. iii.
In integritate resurrectione li. i. ti. xi.
Iudicis li. ii. ti. i.
Iureiurando li. ii. ti. viii.
Iure patronatus li. iii. ti. xii.
Immunitate ecclesiarum cimiteriorum &
rez ad eas pertinentium li. iii. ti. xvi.
Iudeis & saracenis et eorum seruis
libro v. ti. ii.
Magistris & ne aliquis exigat pro
licentia docendi li. v. ti. i.
Officium vicarii li. i. ti. vii.
Officio & potestate iudicis delegati
libro primo ti. viii.
Officium iudicis ordinarii li. i. t. viii.
Procuratoribus li. i. ti. x.
Probationibus li. ii. ti. vii.
Prebendis & dignitatibus li. iii. ti. ii.
Privilegiis & excessibus privilegia
torum li. v. ti. v.
Penitentiis & remissionibus li. v. t. vi.
Rescriptis li. i. ti. ii.
Renunciationibus li. i. ti. iiii.
Rebus ecclesie non alienandis libro
tercio titulo iiii.
Rerum permutatione li. iii. ti. v.
Regularibus & transeuntibus ad re
ligionem li. iii. ti. xi.
Religiosis domibus ut episcopo sint
subiecte li. iii. ti. xi.
Reliquiis & veneratione sanctorum
libro tercio ti. xv.
Summa trinitate & fide catholica li
bro primo ti. i.
Supplenda negligentia prelatorum
libro primo ti. v.
Sequestratione possessionum & fruc
tuum li. ii. ti. vi.
Sententia & re iudicata li. ii. ti. x.
Sepulturis li. iii. ti. vii.
Statu monachorum & canonicorum regulari

riū libro tercio titulo x.
Sentencia excommunicationis suspē
sionis ⁊ interdici ⁊ solutionis libro
quinto titulo vii.

Testamentis ⁊ ultimis voluntati
bus libro iii. ti. vi.

Ut lite pendente nihil innouetur li
bro secundo ti. v.

Vita ⁊ honestate clericorum libro
tercio titulo primo.

Verborū significati. li. v. ti. viii.

Nota ī libris clemētinaꝝ decretaliū
sunt tituli siue rubricę in i.

In primolibro xi.

In secundo xi.

Collige versus quid vult distinctio queuis.

Ut viderat quisq; diuinum ius hominisq;.

Ut sciat per que consistunt iura quiritum.

Et cur dicatur res ecclesiastica canon.

Regum cur fuerint a primo condita iura.

Nec liceat cuiq; ius naturale mouere.

Nec mala peccati distinguit iudificati.

Ex hac cognosces qui leges composuerunt.

Re qua ius nature consuetudine differt.

Ut naturali cedant que constituuntur.

Sic legi regum lex preualet ecclesiarum.

Mandat iuris ⁊ legum vincitur vsus.

Dimta iusticie discretio prouide pensat.

Non dispensatur vbi naturale patet ius.

Sic nec agas leuia q; quis vitet grauiora.

Tempus in hac disce. quo canon cepit esse.

Respiceas quot erant ⁊ eos qui constituerunt.

Actor fit papa. si concilium celebrandum.

Dicitur hic q; bis synodus celebratur in anno.

Hec monstrat quid decretalis epistola possit.

Tanto quis valet quo quis rationibus instat.

Summos seu minimos recitans locat inferiores.

Ista loca distinguit ⁊ ordinat ecclesiarum.

Consecrat bec omnes maiores siue minores.

In tercio xvi.

In quarto i.

In quinto viii.

Scire debes q; pmissę sūt rubricę dū
taxat decretaliū lic; taliū plurie po
nunt ī legū Codicib;.

Sed q; decreti rubricas nimis
est; tediosum enumerare prop
ter maximā multitudinē. Ne tamen
naturam ei; preteream. versus sub
iungam totam materiam decreti sig
nificantes. In genere de qualib; dis
tinctione ⁊ omnibus questionibus
cruccarum causarum.

Discunt ista genus patriam vitamq; sacrandi.
Nec dat cuiq; suum veniale de crimine distans.
Sic post baptisma contentus coniuge sola.
Hac augustinus nubentis vota requirit.
Ista sacrorum contractū damnat ⁊ odit.
Hac locus ⁊ tam tempus parua notantur.
Contra dicit hec per concilium manicheis.
Tangit ⁊ hec que contineant offerre volentes.
Instruit hec leuita minor q; contineat se.
Ordo sacer non datur ei si quis bigamus sit.
Femina pontifici persona domestica non sit.
Ista docet presul quod debet sobrius esse.
Instruit hec prudens quod debeat esse sacrandus.
Hec prohibet legere gentilia metra sacratum.
Scripturas sacras sacrandus scire iubetur.
Amonet hec illum qui non extrinseca nouit.
Nisi sit ornatus hic non admittitur ipse.
Conuenit esse modum gressus verbiq; cibiq;
Tutius est ipsi si sit cunctis bonus hospes.
In factis verbis hunc condecet esse pudicum.
Gloria pontificis est ut procul ingluuies sit.
Expeoit ut non sit percussor quisq; sacerdos.
Respuit hec hominem distinctio litigiosum.
Adicit in interitum cupidus hoc fenus abhorrens.
Abicitur sacrandus in hac si neophitus.
Non venit ad clerum qui corpus habet viciosum.
Iudicat hec primo grauitur sed post moderet miseret.
Sacrarī vetat hec omnes quos cura stringit.
Prepositus primo datur hic preposterus ordo.
Idcirco vetat hos quia sepius hi repetuntur.
Reicit hec seruos sine libertate sacrandos.
Eicit abscessos ⁊ corporibus viciatos.
Condemnatur in hac generatio presbiterorum.
Hic baptizatus prohibetur si fuit eger
Nec vetat abbate monachos volente sacrarī.
Officiū negat hec nisi sit bene quisq; probatus.
Nullus erit presul nisi quem sacer ordo decorat.
Indigni layci iubet hec ne pontifices sint.
Clerus plebs princeps hic elegit hec petit hic vult.
Usurpans laycus id ut eligat audiat istam.
Sed docet hec per quid tribuatur presulis ordo.

Cum dissensio sit a pluribus edita stabunt.
Ut sacretur ab omnibus archiepiscopus hic vult.
Instituitque iubet a preside presbiteros hec.
Vult hec sacrari si cui dubius fuit ordo.
Si vult hoc presul. lectores condat abbas.
Ecclesia titulo ve carens non promoueatur.
Respice dicta patrum ne promoueas alienum.
Abiunt hic recipi cui dimissiora non est.
Tute suscipis quem formata tuetur.
Punit maiores dum promouent inferiores.
Distinguit tempus. hec in quo promoueantur.
Tempora distinguit et in his ieiunia ponit.
Rectos iudicat hec modulos interstitionum.
Ista dat annorum numerum quo promoueantur.
A quibus ipsa patris electio debeat esse.
Sed loca pontificis docet hec et presbiterorum.
Crimine quocareat sacrandus in hac replicatur.
Hec dat pauperibus lapsosque docet reparare.
Ut nec consensum det peccatis alienis.
Solicitus sit episcopus oppressos releuare.
Congruit ut presul tore primum nouiter hospes.
In cautam largum vetat hoc venantibus obstat.
Hac datur impensa/viduas inopesque tueri.
Respuitur clerus si non pius aut cupidus sit.
Istic regula sit et quod bene prepositus.
Ex hac sacrari prohibentur litigiosi.
Tutius ante petat nisi sit satis ecclesie res.
Hec plus corde probat domino quam voce canendum.
Hec dat obedire maioribus inferiores.
Non negat iste suas mandare vices patriarcham.
Sed non omnino vetat ista tacere minores.
Ut seculi princeps non ordinet ecclesie res.
Urbs non signatos apices non vult neque mittit.
Est ius muniri peregrinum quinque sigillis.
Vniuersale nullum sunt ista vocari.
Ista vetat ne qui celebrent nisi pallia dentur.
Moribus indecori non pallio sunt decorandi.
Absit ut una habeat duos prouincia patres.
Sensum versibus his dat cause questio quibus.
Damnat ementes spiritu alia gratia christi.
Ingressum vendens vel emens perit ecclesiarum.

Si pro prebendis dederis quid symon haberes.
Criminis ignorans fiet reus ille paterni.
Ecclēsiā reddidit ista vix q̄ ordine prester.
Rursus promotos absceidit ius promouendos.
Ecclēsia pax plena sibi cleriq; negatur.
Causa putens cum sit cunctis non queritur ordo.
No ius vel synodum nullus trahat exspoliatum.
Vni talem subeat qualem fecisse volebat.
No testesq; duos presul conuincitur aptos.
Si cadit accusans non cogitur reus ultra.
Respuitur iure vox dilatoria si fit.
Vir bonus accusat quemus licet inferior sit.
Mandato legis datur accusatio scriptis.
Quod plene restitui debeat ius edocet omne.
Videtur iudicis quanto fuit expoliatus.
Apte tractetur quamuis inducta detur.
Restat vt infamis ⁊ homo sine lege tacens sit.
Vox inimica domestica vox non obest alieno.
Mitti vel duci non debet ad exteriores.
Libere ab hac non stat simul quē sua culpa remordet.
Judex auditor non fiat presulis vnus.
Judicio nullus vnq; damnabitur absens.
Exigitur ne quis in quo cadit hoc reperatur.
Torquet in actorem sibi vox abiecta reatum.
Omnis anathema nec agat nec testificetur.
Rite tacet quiuis minor illum si tenet etas.
Dum ne quis agere nequeas ⁊ testificari.
Ius statuit ne sit quis vnq; testis ⁊ actor.
Nunq; damnetur quis cum non possit adesse.
Dat ius q̄ quis agat pro se ciuilia tantum.
Mitte famosum neglecta probatio flagris.
Est accusandus semel ⁊ bis terq; vocandus.
Nemo procuret crimen ciuilia curet.
Baiula iuris iubet vt sinodalia fiant.
Reuera malus est mala cuius que male pandit
Aut caput aut lingua delatori capuletur.
Omnes infames tacent aut crimine tenti.
Presulis obiecta nisi vera proles reprobaris.
Judicium expetere nunquam debes alienum.
Alter adesse potest si sit prouincia discors.
Si cadit accusans non cogitur reus ultra.

Est qui dum viuit nemo sibi substituendus.
Tutus semper erit hic qui se dante recepit.
Dat ius ne statuat successorem sibi presul.
Nullus amicorum mihi profit ut eligar vnus.
Electus cum sim prestatur cautio damni.
Est secum standum sententia in vetant ipsum.
Proinis est ne quis vnquam redeat sine scriptis.
Siquis anathema statuit virtute carebit.
Iudicis ⁊ alterius nullus est ordo petendus.
Curent primates bene sua non aliena.
Non dubites dotem cum basilica retinendam.
Proinet ⁊ seruet dispensec non alienat.
Nil preterq̄ duos presumat sumere soldos.
Iudicet ut laicus clerum non attrahat vllus.
Iudicium seculi sequitur suspensio cleri.
Seu bona seu mala sic sententia dico tenendam.
Dico q̄ proprium poterit quid clerus habere.
Ecclesie si res vendis vel emis sibi reddas.
Si dare vis ⁊ des dare non potes ecclesie res.
Ex re communi questus utimur eque.
Si fortasse voles testari de proprio des.
Ecclesie baptismali dan de decime sunt.
Tempora longa trahunt ius funeris ⁊ decimarum.
Ius est ne quis plus repetat quam debeat alter.
Non nisi civili re. frater testis habetur.
Tale quid exercens non debet clericus esse.
Si tulerit plusq̄ dederit tam fenus habetur.
Est male questus elemosina non fit alienis.
Si male questus tenet digne non penitet vllus.
Infuria non pena datur cum pena notatur.
Nec retinere licet que sunt promissa patrono.
Solum voce nequit condemnari mulieris.
Tali die deum placitum non debet haberi.
Atq̄ probatur in hac probatio danda negati
Nec confessio fit nec iuramenta coacta.
Tollere non poterit quem confert solus honorem.
In grauibus si sit deuctus eiciatur.
Dantur in hac monachi pastores ecclesiarum.
Abbas ecclesiam presul debet dare curam.
Nec legitur q̄ ius ⁊ rem prescriptio tollit.
Quadragesimae domibus prescriptio religiosi.

Tales si teneant ius non tamen ergo gubernent.
Usurpans sine iudicio rem decidet a re.
Respuit a laycis ius ecclesias retineri.
Sueritur an liceat cordis dimittere votum.
Ut sua censalibus teneat que deserat eger.
Omne monasterio remanebit nec redit ille.
Dum redit illicite que contulit illa manebunt.
Terminat hec apud alumpnum synodale statutum.
Ut non abbates a presule constituantur.
Ut presul clerum non impediat monachandum.
Ipso nolente tamen non suscipiat alter.
Sed tam canonicos canon prohibet monachari.
Quem pater offert si placet exit cum sit adultus.
Vitam mox vestem si non pater abdicat hic steterit.
Offert inuitum nec seruat religionem.
Et si forte placet monacho transire licebit.
Prima sit ex riculo sit commendata secunda.
Ecclesiam reuoluat hac aliaque cupiri.
Tercia ne liceat tractare negocia seculi.
In clara veste prohibetur clericus esse.
Examen proprium fugiens sine spe graduum sit.
Iuramenta licet homini dare quando necesse.
Si sic esse putat ut ait non peyorat ipse.
Taliter exemplo quod obediat iste probatur.
Vota promissa mutentur turpia si sint.
Dum perjurare cogis periurus haberis.
Ex iusta causa multis licet arma mouere.
Fiet bellum iustum si pro rebus repetendis.
Fas est quandoquidem scio succurritur armis.
Inferrique docet vindictam questio quarta.
Cum sit ad hoc positus ut punit ille meretur.
Iura iubent homines peruersos ad bona cogi.
Ecclesie rebus sint heretici spoliandi.
Tandem de clero nulli licet arma mouere.
Siquis es hereticus tua sit sententia nulla.
Interdum mali post mortem corripuntur.
Erumine preconum non damnetur domus eius.
Tuta sit ecclesia quam lex priuata tuetur.
Et si subsequitur lex altera derogat illi.
Mentem diuinam rimantes sorte legi sunt.
Vita non viuunt qui peccant ista tenentes.

Domina materiam que per primordia sumpfit.
In quattuor discas si forte requiris.
Tales incessent communito tollitur ipsis.
Vinctum pontificis non solues tu moriturum.
Morte facit penas noli proponere quantum.
Si sit solenne dirimit connubia votum.
Sponsa ligat sponsum proprie non est tamen vxor.
Soluit disparitas cultus connubia queqz.
Jungitur bec alii si respuit illa manere.
Testatur bigamum sacer Augustinus eundem.
Viros coniugii persone dissipat error.
Tantum conditio poterit si vilior exit.
Ius contracta prius non soluit federa. sed post.
Parui contrabere nequeunt sponsalia iure.
Spirituales naturali non societur.
Vxorisqz sue cognatus non societur.
Mandatur clamdestina ne connubia fiant.
Pollutam vetat bec ⁊ mortem fraude parentem.
Si datur in vita post quando placet redit illam.
Vt nulli nubat nisi patris sponsio fiat.
Ducere lex prohibet in coniugio meretrices.
Obstat coniugio sacro complenda libido.
Cum sit liber anus non spondeat hac pater eius.
Tangere ne liceat aliam quam stirps sibi fiat.
Reuera sine mente caro nunquam violatur.
In simili lapsu non hanc dimittet adulter.
Nullam dum viuut bec hic pro coniuge ducat.
Alter non peccet quo damnetur minus alter.
Frigidus est alii tunc non sociabitur vlli.
Vir non abiciat sine iudicio mulierem.
Tercia si credis purgat confessio crimen.
Purgat secretum cordis contritio crimen.
Et pfecto semel dilectio non cadit vnquam.
Nemo semel si penituit bene penitet ultra.
Ista probat dimissa semel peccata teneri.
Magna cautela quiuis pensare tenetur.
Debat esse gemens ⁊ qualis vulnera purgans.
Omnes baptismi maculas quo tergere possit.
Dum tamen in vita post mortem ducere vitam.
Vt vir non oret vxor si debita querit.
Mens vtriusqz nisi sit non bene continet alter.

Tutā manet viuente viro que nescia nupsit.
 Vult leo si venit hic redit hec retinensq; priorem.
 Cognatam propriam nemo pro coniuge ducat.
 Omnes uxoris consanguineos reprobabis.
 Hunc septemhorum graduum distinguitur ordo.
 Ut que status hominis sic est generatio quarta.
 Truncus ponitur hic cum ramis ut docet.
 In testes recepi monstrat tibi sexta parentes.
 Tangitur hic q; non incestu gignitur heres.
 Vticitur hec in quo dispensandum licitum sit.
 Aut si farus subeat cogetur illa reuerti.
 Susceptam sobulem vetat affini sociandam.
 Tunc raptus fiet cum vi deducitur illa.
 Coniungetur ei purgatio crimine raptis.
 Consecrat ecclesias domini distinctio prima.
 Panis sacrati fert sacramenta secunda.
 Tercia dat ferias nobis ieiunia datq; .
 Baptismaq; docet tempus distinctio quarta.
 Confirmat sacrati officii ieiunia laudat
 Pneumate donato concludit fine beato.

Explicit decretum versificatum.

Hber decretorum distinctus est in tres partes. Quarum prima
 vocatur distinctiones et huiusmodi sunt centum et vna. In pri-
 mis duabus distinctionibus tractat magister Gracianus de
 iure ponendo iuris diuisionem sub diuisiones et diuersarum
 specterum differentias et conuenientias. In tertia quid sit canon. quid
 priuilegium. et quid officium legum. In quarta quare leges facte sunt et
 quales esse debeant et quando de eis vel secundum eas sit iudicandum. ac
 de quadagesimali obseruatione. In quinta de muliere enixa vel men-
 struosa. In sexta de multiplici genere illusionum. In septima de condi-
 toribus legum. In octaua quod veritati et rationi sit consuetudo posponenda.
 In nona. quod tribunalia regum sacerdotali sunt potestate sub-
 dita et quod pontifex et reges sese indigent. In decima quibus legibus im-
 peratorum sit obtemperandum et quod mendacia scriptorum non sunt admis-
 sa canonibus quod si quando iueniant sunt corrigenda in opusculis tracta-
 torum. In xi. quod usus et consuetudo legum et canonum non vincant et que
 ob. In xii. et consuetudine. et more. quisque modum psallendi debet tene-
 ri. In xiii. quod minus malum est elegendum. In xiiii. quod non aliqua commit-
 tenda delicta a nobis ne alii grauiora committant et consuetudines valeant temperari.

In xv. quo tempore generalia consilia ceperunt et quorum patrum recepti sunt opuscula.

In xvi. que synodi vel consilia roborantur auctoritate romana.

In xvii. quod absque auctoritate romani pontificis synodus non debet congregari.

In xviii. de pena eorum qui synodo adesse contemnunt de auctoritate romane sedis.

In xix. de auctoritate decretalium epistolarum et apostolicarum sanctionum.

In xx. distinctione magister incipit agere de ministris ecclesie.

In xxi. de diuersis ordinibus et gradibus ministrorum.

In xxii. de dignitate romane ecclesie et quorundam librorum.

In xxiii. de ordine ministrorum incipiens a romano pontifice. Descendit per singulos gradus usque ad hostiarum.

In xxiiii. de examinatione ordinandorum.

In xxv. de officiis clericorum. Incipit ab hostiario et ascendit usque ad epistolam dignitatem scilicet archidiaconi primicerii et thesaurarii circa medium illius distinctionis. Hunc autem magister Gracianus incipit declarare illas xx. penas et peccata regule apostolice quas enumerat apostolus.

In epistola ad Titum et ad Timotheum. et prosequitur in eadem distinctione. oportet episcopum et quilibet ad sacros ordines promouendum esse sine crimine supple notabili.

In xxvi. magister determinat de illa clausula regule apostolice predicte unius uxoris virum continuatio. Deinceps de continetia clericorum usque ad

tricesimam quartam distinctionem.

In xxxv. determinat illam clausulam regule apostolice sobrii cuius tamen partem reseruat usque ad xliiii. distinctionem.

In xxxvi. distinctione prudentem et illam prosequitur in tribus distinctionibus immediate sequentibus.

In xli. et xli. distinctione illud ornatum doctorem.

In xlii. illud hospitalem.

In xliii. pudicum et doctorem.

In xliiii. illud non violentum quod est pars quod dictum superius distinctione xxxv. sobrium.

In xlv. illud non percussorem.

In xlvi. illud non esse litigiosum.

In xlvi. illud non cupidum domus sue bene propositum.

In xlvi. illud non neofitum.

In xlix. magister breuiter recapitulat precepta regule apostolice predicte.

In l. magister agit de lapsu et reparatione clericorum.

In li. de curialibus ordinandis per non.

In lii. de preposteratione sacrorum ordinum.

In liii. de curis annexis recipiendis in clericum vel monasterium.

In liiii. de seruis et manumissis.

In lv. de corpore viciatis bigamis illitteratis publice penitentibus ordinandis vel non.

In lvi. de filiis presbiterorum et natis de fornicatione et adulterio.

In lvii. de baptisatis in egritudine non ordinandis.

In lviii. de monachis non ordinandis sine licentia sue abbatis.

In lix. de laicis litteratis non subito ordinandis.

In lx. de electione personarum eccle
sie et in tribus sequentibus.

In lxxiii. et lxxv. de consecratione epis
copi.

In lxxvi. de promotione archiepiscopi.

In lxxvii. de ordinatione presbiteri.

In lxxviii. de ordinatione non iterata
et de episcopis.

In lxxix. de non ordinatis ne in eccle
sia ministrent.

In lxxx. De aliquis ordinetur sine
titulo.

In lxxxi. ne aliquis ordinetur a non
suo episcopo.

In lxxxii. ne aliquis ignotus sine litte
ris recommendatus recipiat.

In lxxxiii. qualiter commendatoria vel
dimissoria preformata sit facienda.

In lxxxiiii. de clericis iuris non ordina
tis.

In lxxxv. de tempore et die consecra
tionis episcoporum nec non de tempo
ribus ordinandorum aliorum clericorum.

In lxxxvi. de ieiuniis et quatuor tem
poribus.

In lxxxvii. et lxxxviii. de etate ordi
nandorum.

In lxxxix. repetit de ordinatione sum
mi pontificis.

In lxxx. in quibus locis sunt ordina
ti episcopi vel archiepiscopi.

In lxxxxi. et aliis sequentibus repetit
quod de preceptis regule apostolice et
maxime de continentia clericorum.

In lxxxix. de licitis et honestis ope
ribus clericorum.

In xc. de modo cantandi in ecclesia
et electi potestate.

In xcii. de obedientia minorum er
ga maiores.

In xciii. de legato romani pontifi
cis et presentationibus archidiaconorum

In xciiii. de excessibus presbiterorum
et episcoporum.

In xcvi. et xcvi. de distinctis potest
atibus secularibus et ecclesiasticis.

In xcvi. repetit de ignotis non or
dinandis.

In xcvi. et aliis sequentibus tractat
de autoritate archiepiscoporum et pri
matum et usu pallii.

In ultima distinctione dicit de v
na prouincia ne in duas partes di
uidat sine principis autoritate.

Secunda pars decreti dicit
cause eo quod distincta sit per
causas xxxvi. In singulis
autem causis apponit magister Gracianus
plures questiones. in qualibet illa
rum allegans pro utraque parte. tan
dem diffinitiuam sententiam subiungens
ut per hoc rationes certorum iudicio
rum instruat. In prima igitur causa
dicit de symoniacis que continet in
se septem questiones. In prima que
rit utrum emere spiritualia sit pecca
tum. Solutio sic. In secunda querit
utrum pro ingressu ecclesie vel monaste
rii sit pecunia exigenda vel persol
uenda. Solutio non et huiusmodi
negatiua est vera. In tertia queritur
utrum stipendia ecclesie emere sit sy
monia. Solutio sic. In quarta. utrum
ille sit reus criminis cuius pater illo
ignorante symoniam commisit. Solutio
ignorantia facti non iuris excusat
eum. In quinta utrum licet ea retinere
quod pater filio symoniace acquisiuit
Solutio. de rigore iuris non sed miseri
a secus est. In sexta utrum ordinati
a symoniacis ignoranter sint obiecti
di vel non. Solutio probata iuxta
ignorantiam misericorditer tollerantur

In septima utrū renunciāns heresi sit recipiend⁹ in dignitate episcopali. **Solutio** de iuris rigore deponit sed ex dispensatione sustinet.

¶ Secūda causa ⁊ quatuor q̄ sequūtur agunt de ordine iudiciario. In qua sunt octo questioēs. In prima queritur utrū ī manifestis sit ordo iudiciarius requirend⁹. **Solutio** sic nisi sit notoria capi. De manifesta. In secūda utrū spoliat⁹ ab ali quo sit iudicand⁹. **Solutio** non ante restitutionē. c. Null⁹. In tertia qua pena sint feriēdi qui in actione defuerint. **Solutio** talionis ca. Nullo d suo. In quarta si accusatore deficiēte reus sit cogend⁹ ad purgationem. **Solu.** nō nisi infamia publica labor⁹ ut hic p totū. In quinta an duorū testimonio episcop⁹ sit condemnand⁹. **Solutio** sic. capitulo Presbiter. In sexta. quo r̄medio cause subuenit vel causa subleuatur. **Solutio** per appellationē ante sententiā vel post. c. Biduū. In septima an layci ad accusationē clericorū sint recipiendi. **Solutio** de iure antiquo sic. d nouo nō. In octaua qualiter accusatio debet fieri. **Solutio** in scripto. c. In agendo si libellū.

¶ Tercia causa habet xi. questioēs. In prima queritur an restitutio sit fiēda quib⁹libet spoliatis. **Solutio** sic nisi in istis casib⁹ ifamat⁹ apostat⁹ iuste spoliatus presci⁹ cū suspecto non restituūtur. c. patet. In secūda de iudiciis quo spacio sint dāde. an post restitutionē tantū ⁊ an post uocationē ad causam quib⁹lib⁹

concedēde sunt. **Solutio** ad arbitrium iudicis. In tertia quo spacio mēsum sint utriq̄ concedēde. **Solu.** ad arbitriū iudicis. In quarta utrū infames sint recipiendi ad accusationem. **Solutio** non nisi contra con similes. In quinta an testes de toto accusatorū sint producendi ul' iūmcoz vox sit audienda.

Solutio inimici minime nec etiā domestici quib⁹ imperam⁹ possunt. In sexta an extra prouinciam reus sit producend⁹. **Solutio** nō nisi per appellationem. In septima an sit audienda eius sententia quā cū reo par inficit malicia. **Solutio** sic quādiu tollat ab ecclesia. In octauo an episcop⁹ ab vno possit iudicari. **Solutio** nō nisi septē episcopis resruata sententia summo pontifici. In nona an absens aliquis sit accusand⁹. **Solutio** nō nisi sit absens pro contumacia. In decima utrū deficiētes vno casu sint admittendi ad consequentia. **Solutio** sic capitulo placuit. In undecima utrū accusat⁹ in accusatorē possit conuētere accusationem. **Solutio** non nisi maiori crimine.

¶ Quarta causa habet sex questiones. In prima querit an in excommunicatione constitut⁹ alium accusare valeat. **Solutio** nō. In secūda an infra decimū quartū annū possit quis testificari. **Solutio** nō. In tertia an ab accusatione prohibitus possit testis existere. **Solutio** nō. c. spacium. In quarta utrū idem possit accusator ⁊ testis existere. **Solutio** nō. c. i. ⁊ ii. In quinta si ad causam vocatus non venerit die statuta sic

excomunicantur. Solutio sic nisi iustam causam absentie probauerit. In sexta an calumpniator in propria causa sit audiendus. Solutio sic si causa non sit criminalis.

In quinta causa habet sex questiones. In prima querit qua pena sit puniendus qui famosum librum scripsit. Solutio an archiepiscopus nisi scripta probauerit. c. quid malis. In secunda quotiens sit quis ad causam vocandus antequam sententiam excommunicationis accipiat. Solutio non solum semel sed etiam bis vel ter. In tertia an procurator causam alicuius agere valeat qui per se tunc accessit non potest. Solutio criminalis non nisi sit illustris persona. Causam vero iniuriarum quilibet potest. c. episcopi.

In quarta an absque synodali audientia episcopus sit dampnandus. Solutio non. In quinta an sit habendus inimicus qui amicum accusaturus est. Solutio non. si hoc agat ex veritate capi. Illi qui. In sexta qua pena sit plectendus qui non probat quod obicit. Solu. talionis. c. epiphani.

In sexta causa habet quinque questiones. In prima querit an crimine irretiti vel infamia notati et huiusmodi accusationem sint admittendi. Solutio non. c. siue plurimi. In secunda si episcopus accusationum in accusantem vertere voluerit utrum simpliciter verbo eius sit fides adhibenda. Solutio non absque certa probatione. In tertia an liceat expectare iudicium archiepiscopi alterius provincie. Solutio non nisi in causa damnationis

. In quarta cuius iudicium sit expectandum cum episcopi provincie in sententia discordant. Solutio archiepiscopi et coepiscoporum ultime provincie c. i. et ii. In quinta si accusatore deficiente res sit cogendus ad probationem. Solutio non sed ad purgationem si laborat infamia. c. actor.

In septima causa habet duas questiones. In prima querit. utrum vivente episcopo alius possit in eadem ecclesia ordinare. Solutio non nisi transferatur vel cedat pro infirmitate vel senectute. dat. ei coadiutor. c. quis iste. In secunda utrum isti qui deserunt causa infirmitatis valitudine recepta possit cathedram repetere. Solu. non.

In octava causa habet quinque questiones. In prima querit an liceat episcopo successorem eligere. Solutio non. c. apostolica. In secunda an amicorum patrocinia debeant in electione conualescere. Solu. non. c. illud. In tertia an sit symonia post electionem propter indemnitate iuramentum prestatum. Solutio sic si pactum super hoc processit. c. talia. In quarta an liceat clericis iudicia episcopi de crimine recusare. Solutio non ante condemnationem. In quinta an excusatus coram apostolico sine eius litteris debeat reverti. Solutio non.

In nona causa habet tres questiones. In prima querit an ordinatus ab excommunicato sit audiendus. Solutio non nisi ignoraverit illum excommunicatum esse. c. ab excommunicatis. In secunda an liceat episcopo vel

archiepiscopo alteris clericos ordinare. **Solutio** nō sine litteris dimissoris sui episcopi. **In** tertia an liceat archiepiscopos subditos suffragani sui damnare vel absoluere. **Solutio** nō nisi negligēs fuerit episcopus vel ad eum appellatio deferat vel in casu consimili.

In Decima causa habet tres questiones. **In** prima queritur an ecclesia cum omni dote ad episcopū pertineat aut ad eius ordinationē. **Solutio** sic. c. regenda. **In** secunda an liceat episcopis res ecclesie distrabere. **Solutio** non. c. precauere. **In** tertia quod a singulis ecclesiis nomie cathedralici valeant exigere. **Solutio**. duos solidos. c. **In** sequens.

In Undecima causa habet tres questiones. **In** prima queritur an clericis ante civile iudicem sit trahendū. **Solutio** nō. **In** secunda qua pena sit feriendū. qui clericum ad secularē iudicem traxit. **Solutio** excommunicatio. **In** tertia qua pena dignū sit quod excommunicationē vel sententiā episcopi non seruauerit. **Solutio** talis est puniendū de depositione.

In Duodecima causa habet quatuor questiones. **In** prima queritur an liceat clericis propriū habere. **Solutio** non regularibus. c. non dicatis. **In** secunda an liceat eis res ecclesie dare vel distribuere. **Solutio** nō nisi in casibus a iure concessis. xii. q. ii. sine exceptione. **In** tertia an clerici acquisita de rebus ecclesie possint reliquere quibus voluerint. **Solutio** nō nisi ecclesie. c. i. de testa. requisiti. **In** quarta quibus possunt ea relinquere que de suis et rebus ecclesie peruenerunt. **So**

lutio partim ecclesie et partim hereditibus. xii. q. iiii. c. i. **In** quinta an liceat clericis facere testamentū. **Solutio** sic de propriis licet. de rebus autem ecclesie non. ii. q. v. c. fixū.

In Tridecima causa habet duas questiones. **In** prima queritur utrum decime sint dāde ratione territorii vel persone. **Solutio** ratione vtriusque. xvi. q. i. questi. **In** secunda queritur an ius percipiendi decimas et funerandi tollat prescriptioni temporis. **Solutio** sic quia tollit ius percipiendi decimas. xvi. q. iiii. extra de prescrip. de quarta. Sed ius funerandi nō tollit prescrip. vt. iii. q. ii. q. non querit.

In Decimaquarta causa habet vi. questiones. **In** prima queritur an liceat clericis in iudicio sua repetere. **Solutio** sic. **In** secunda an super rebus ecclesie de eadē ecclesia testes sunt recipiendi. **Solutio** sic. c. super prudentiam. **In** tertia an preter sortē aliquid eligere sit usura. **Solutio** sic. c. plerique. **In** quarta an liceat clericis vel laicis usuras petere. **Solutio** non. xiiii. q. iiii. quoniam nulli. c. nec hoc. **In** quinta an ecclesie vel elemosine sint faciente de usuris. **Solutio** nō. xiiii. q. v. **In** sexta an usurarii possint agere penitentiam non facta restitutione. **Solutio** sic. si non habeant unde restituant ea. si res aliena.

In Decimaquinta causa habet octo questiones. **In** prima queritur an ea que sunt ab ignorantibus sint eis imputanda. **Solutio** nō nisi culpa sua per ignorantiam deuenierit. c. si quis de clericis. **In** secunda an per impēsis

patrocinii liceat clerico munera exigere. **Solutio non.** In tertia an per confessionem mulieris. cum qua peccauit sacerdos sit condemnandus. **Solutio non. c. Demini.** In quarta an die dominico debeant episcopi causas audire. **Solutio non. c. placita.** In quinta an neganti crimine purgatio sit indicenda. **Solutio sic. si laborec infamia. c. presbiter.** In sexta an in criminalibus confessio sit extorquenda. **Solutio sic. sed a curialibus non.** In septima an episcopus solus deponere valeat presbiterum vel dyaconum. **Solutio non. c. felix.** In octaua. Si confessus vel conuictus de his que ante ordinationem commisit valeat ministrare. **Solutio non. c. vult.**

Decima sexta causa habet septem questiones. In prima. an liceat monachis populis officium celebrare. **Solutio sic cum permissione episcopi et licentia abbatis. q. ecce.** In secunda an liceat eis in capellis suis sacerdotes instituere. **Solutio sic. si eas possident cum omni iure. ca. visis.** In tertia an iura ecclesiarum per prescriptionem tollantur. **Solutio sic ca. primo.** In quarta an ecclesia aduersus ecclesiam possit prescribere. **Solutio sic capitulo volumus.** In quinta an episcopus vel abbas iure territorium capellani valeat vendicare. **Solutio non. c. si quis.** In sexta. si quis rem ecclesie ab aliquo iniuste detentam sua autoritate irrepserit an cadat a causa. **Solutio ipse quidem cadit a causa sed ecclesia non. c. si episcopus.** In septima an liceat alicui de manu layci ecclesiam recipere. **Solutio non nisi ecclesia vel monasterium habeat**

iuspatronatus. c. si quis. deinceps.

Decima septima causa habet quatuor questiones. In prima queritur an reus sit voti cum a proposito cordis sui recedit. **Solutio non quantum ad ecclesiam nisi ore pronuntiauerit. c. i.** In secunda an beneficia sint ei reddenda. qui eis in infirmitate renunciauit. **Solutio sic si non erat sui compos.** In tertia an liceat ei qui se tradidit monasterio postea ad propria redire. **Solutio sic infra annum.** In quarta. si retroierit an sint ei sua reddenda. **Solutio sic si de licentia sui prelati recessit alias non.**

Decima octaua causa habet duas questiones. In prima queritur an abbas factus episcopus acquirat monasterio vel ecclesie. **Solutio dum fuerit abbas acquisiuit monasterio. Sed dum factus episcopus ecclesie. c. quod sit.** In secunda an per episcopum licet abbas eligendus. **Solutio a fratribus est eligendus. sed ab episcopo ordinandus. c. hoc tantum.**

Decima nona causa habet tres questiones. In prima queritur an episcopus debeat permittere clericos ad monasterium transire. **Solutio sic.** In secunda si voluerint an liceat eis eo invito ad monasterium transire. **Solutio sic c. due sunt.** In tertia an liceat canonicis regularibus transire ad monasterium monachorum. **Solutio non sine licentia sui prelati.**

Vicesima causa habet quatuor questiones. In prima queritur an pueri traditi monasteriis cogantur ibi manere. **Solutio non nisi postquam venerunt ad annum discretionis et consenserint.** In secunda si propter uoluntatem

parentū intrauerint monasteriū an possint per eos extrahi de monasterio. **Solutio** sic infra annū 7 diem si sunt infra annos discretionis .c. si puella. **In** tertia qui inuicē cucullam induerit an cogat eam retinere. **Solutio** nō nisi postq̄ consenserit. **In** quarta an liceat ab vno monasterio transire ad aliud. **Solutio** sic arctioris regule.

Vicesima prima causa habet .v. questiones. **In** prima querit̄ an liceat clerico in duabz ecclesiis inscribi. **Solutio** nō de iure communi c. i. ii. **In** secunda an liceat clerico a sua ad ecclesiā aliam transire. **Solutio** non sine litteris dimissionis sui episcopi c. si quis iam. **In** tertia an liceat clericis suscipere procuracionem negotiorū seculariū. **Solutio** nō nisi causa pietatis. **In** quarta an liceat clericis ornari vulgariū vestibz. **Solutio** non. **In** quinta qua pena sint feriendi clerici qui ad seculare negociū fugiunt. **Solutio** excommunicationis.

Vicesima secunda causa habet quicqz questiones. **In** prima querit̄ an iuramentū sit prestandū. **Solutio** sic causa necessitatis. **In** secunda an sit periur9 qui iurat falsum quod putat esse verum. **Solutio** sic propter intentionem fallendi. **In** tertia an liceat clericis episcopo dnegare certā obedientiam. **Solutio** non ante cōdempnationē. **In** quarta an iuramentū illicitū sit seruandū. **Solutio** non. ca. in malis 7c. **In** quinta an sit periur9 qui cogit alium periurari. **Solu.** sic c. periurare.

Vicesimatercia causa habet octo

questiones. **In** prima querit̄ an militare sit peccatū. **Solutio** nō iusto bello c. militare. **In** secunda an bellum sit iustum qd̄ fit ex edicto pulsandi malas causas hominū. **Solutio** sic ca. i. **In** tertia an iniuria ecclesiarū sit armis propulsanda. **Solutio** est ab his quibz licet. c. fortitudo. **In** quarta an vindicta sit inferenda. **Solutio** est ab eo cui9 interest. c. ea vindicta. **In** quinta vtruz sit peccatū iudici vel ministro reos occidere. **Solutio** nō si fiat causa iusticie ca. etiā sine peccato. **In** sexta an mali sint cogendi ad bonū. **Solutio** non ca. ad fidem. **In** septima an heretici sint spoliandi suis 7 ecclesie bonis. **Solutio** sic. capitulo iam vero. **In** octaua an liceat clericis arma mouere. **Solutio** nō manu propria nisi in causa necessitatis. capi quicunqz.

Vicesima quarta causa habet .iii. questiones. **In** prima querit̄ an hereticus possit aliquē excommunicare. **Solutio** non. c. audiui9. **In** secunda an post mortem possit aliquis excommunicari. **Solutio** potest pro heresi. c. sane. **In** tertia an pro peccato domini tota familia debeat excommunicari. **Solutio** non sed interdici potest. c. si heres.

Vicesima quinta causa habet duas questiones. **In** prima queritur an autoritate priuilegii quis cōtra ius cōmune valeat se tueri. **Solutio** valet. q. vult. **In** secunda an sequentia priuilegia derogent prioribz. **Solutio** sic si debet̄ ex tota scientia uel certa scientia c. rescripta.

Vicesima sexta causa habet septē

questiones. In prima queritur an
sin: sortilegi qui sub ficto nomine re
ligionis futura promittunt. Solutio
sunt. In secunda an sit peccatum esse
sortilegum. Solutio sic. c. fors. In
tertia a quibus genus diuinationis
sumpsit exordium. Solutio a parsis
In quarta quot sunt genera diuina
tionis. Solutio quatuor secundum
numerum. duo vero secundum formam
In quinta an sortilegi sunt excommu
nicandi. Solutio sic. c. Contra ydo
lorum. In sexta utrum excommunica
ty ab episcopo possit reconciliari a
presbitero. Solutio non inconsulto
episcopo nisi in causa necessitatis c.
ab infirmis. In septima an morien
tibus sit penitentia indicenda. Solu
tio non sed innotescenda. c. ad mone
ant.

Vicesima septima causa habet du
as questiones. In prima queritur an
conugium possit esse inter uouentes
Solutio non si uotum sit solemnisa
tum secus si simplex. c. i. et ii. In secun
da an liceat sponse a sponso recedere.
Solutio non si desponsatio sit de
presente desponsatam.

Vicesima octaua causa habet iii.
questiones. In prima queritur an sit
conugium inter infideles. Solutio non
oportet. In secunda an liceat con
uerso ad fidem ducere aliam uiuente
priori. Solutio sic si diuisis sit ab
infideli. c. si infidelis. In tertia an bi
gamus sit qui habuit unam uxorem
ante baptismum et aliam post. Solutio
sic et hoc ratione baptismi.

Vicesima nona causa habet duas
questiones. In prima queritur an sit
matrimonium inter seruum et ingenuum

Solutio sic nisi error impediatur In
secunda cum deprehenderit illa seruus
an liceat ei ab illo recedere. Solutio
sic. c. si quis ingenuus.

Tricesima causa habet quatuor qsti
ones. In prima queritur an sit debi
tum reddendum uxori que proprium
filium de fonte suscepit. So. sic nisi
ex consensu utriusque sit factum. c.
dictum est. In secunda an sponsalia
contrahantur inter infantes. Solutio
non infra septimum annum. c. ubi non est
In tertia an spirituales vel adopti
ui filii naturalibus possint computari.
Solutio non. c. i. In quarta utrum
liceat aliquem conducere commatrem
uxoris sue in uxorem. Solutio sic ux
ore mortua si commaternitas prece
ssit matrimonium. c. suscitatur. In qua
ta an clandestina desponsatio ma
nifeste preiudicet. Solutio non qua
tum ad ecclesiam.

Tricesima prima causa habet tres
questiones. In prima queritur an pos
sit duci in uxorem que prius polluta est
per adulterium. Solutio potest cum de
berit ei fidem prius adulter uiuen
te viro nisi machinatus esset in mor
tem eius. c. si quis uiuente. In secun
da an filia sit in uita tradenda viro
alieni in uxorem. Solutio non. c. i. g.
i. In tertia an post patris sponsio
nem ipsa possit nubere alii. Solutio
potest si non consenserit.

Tricesima secunda causa habet viii.
questiones. In prima queritur an li
cet meretricem ducere in uxorem. So.
sic cum renunciat. In secunda an
ipsa sit coniunx appellata que duci
tur causa incontinentie. Solutio est
In tertia cuius arbitrium sequitur

mulier an aui liberi vel patris orige
nari. Solutio aui. In quarta an vi
uente vxore liceat alicui ex ancilla
filios querere. Solutio nō. In quī
ta si ea que inuita opprimit pudici
tiam amittere comprobat. Solutio
non. §. i. In sexta si adulter adulte
ram dimittere possit. Solutio non.

In octaua si in hoc saltem casu
infidelem ducere possit ea condicci
one vt reuertat ad fidē Solutio nō
capitulo solū.

In Tricesimatercia causa habz quin
qz questiones. In prima querit an
propter impotentia coeundi sit ali
qua a viro separanda. Solutio sic
capitulo Si quis. In secunda an se
parata possit ei nubere cū quo pri9
fornicata est. Solutio potest penitē
tia per acta. c. In adolescentia. In
tercia an sola contritiōe cordis pos
sit deleri peccati. Solutio sic ubi fa
cultas confitendi non suppetit si cō
fessionē non contempserit dum po
terit haberi. c. prepostera. In quar
ta si tempore orationis vxori quis
debeat reddere debitū. Solutio sic.
In quinta an vir sine consensu vx
oris possit vouere cōtinētiā vel ecō
uerso. Solutio nō.

In Tricesimaquarta causa habet ii
questiones. In prima querit an rea
adulteriū sit que credens virū mor
tuū nupsit alteri. Solutio nō. In se
cunda an redeunte priore cogenda
sit redire ad primū et recedere a secū
do Solutio sic.

In Tricesimaquinta causa habet x.
questiones. In prima querit an li
ceat aliquem ducere ex cognatione
propria. Solutio nō. In secūda an

liceat aliquem ducere ex consanguini
tate vxoris sue. Solutio non. In
tercia vsqz ad quem gradum debet
quis abstinere a consanguineis su
is et vxoris sue. Solu. vsqz ad vii.
secundū antiquos. In quarta que
rit quare vsqz ad septimū gradum
cōputat consanguinitas. Solutio
ad instar vii. etatiū huius seculi. In
quinta quomodo grad9 cōsanguini
tatis sunt computandi. Solutio si
cut ostendit in arbore. In sexta qui
iure propinquitatē firmare debeant
Solutio propinqui et vicini. In sep
tima an illi qui in icestu nati sunt fi
lii reputent. Solutio nō. In octaua
si cōsanguinei ignoranater cōiuncti
simul possunt remanere Solutio nō
nisi ex dispensatione romani ponti
ficis. In quinto gradu vel supra.
In nona an matrimoniū seperatum
per falsos testes si postea apparue
rit ecclesiā fuisse deceptā sit reitegrā
dum. Solutio sic. capitulo quisquis
In decima si relicta alicui9 viri ad
secūdas nuptias transferit. an ples
ex eis suscepta poterit copulari cō
sanguineis prioris viri. Solu. nō.

In Tricesimasexta causa habet duas
questiones. In prima querit. an is
qui virginē oppressit raptū cōmiste
Solu. sic. c. de raptorib9. In secun
da an rapta raptori nubere possit
patere consensum prestante Solutio
sic. c. deniqz.

In Tercia ps decreti dī d consecrati
one eo qz ita incipit. Et ē diuisa in
quinqz distictiones. In prima agit
de consecratione ec. et cele. missa. In
secūda de sacramēto eucharistie. In ter
cia de festiuita. p circulū āni celesber.

In quarta de baptismo. In quinta
de confirma. et ieiunio. Et sic termi
nat liber i duobus c. d. spū sancto.

Ancipiunt tituli legales scdm ordi
ne alphabeti diuersorum voluminum
iuris ciuilis.

Incipiunt rubricę ff. veteris *A*.

Adoptionibus et emancipatis l. i.
Alienatione iudici cā facta l. i.
Arbitris l. iiii.
Ad senatusconsultum vellei anum
libro xviii.
Ad legē aquiliam l. ix.
Ad legē rodā de iactu l. ix.
Ad exhibendū l. x.
Aleatoribus l. xi.
Ad senatusconsultū macedomanū l. ix.
Accusationibus ep̄ti et v̄oiti l. xix.

Inforciati *A*.

Actione rerū ammotaz l. i.
Agnosendis vel alēdis libris a pa
rentibus et patronis libertis l. i.
Administracōn et consensu tutorum
et curatorū l. ii.
Acquirenda vel obmittenda heredi
tate libro v.
Ad senatusconsultū siluanū et clau
dianum l. xxix.
Annuis et mensuris legatis et fidei
commissis l. ix.
Alimentis et cibariis legatis l. x.
Auro et argento nudo ornamentis un
gentis vestibus et vestimentis status
legatis l. x.
Adimendis et transferēdis legatis et
fiduciariis l. x.
Ad senatusconsultū trebellianū assign
nandis libertis l. xiiii.
Ad senatusconsultū terculianū et ori

ficianū l. xiiii.

ff. noui *A*.

Aqua pluuiali arcenda l. i.
Ademptione libertatis l. ii.
Acquirenda possessione l. iii.
Acquirendo reze domino l. iii.
Aqua cottida et estua l. v.
Actionibus et obligationibus l. vi.
Arboribus cedendis l. v.
Acceptationibus l. viii.
Arborū furti cesaz l. ix.
Abigens l. ix.
Accusationibus et inscripcōibus l. x.
Ad legē iuliā maiestatis l. x.
Ad legē iuliā de adulterio l. x.
Ad legē iul' de vi publica l. x.
Ad legē iuliā de vi priuata l. x.
Ad legē corneliā de ficariis l. x.
Ad legē pōpeiā de pricidis l. x.
Ad legē cor. de falsariis l. x.
Ad legē iuliā repetendaz l. x.
Ad legē iuliā de annonā l. x.
Ad legē iuliā peculatus l. x.
Ad legē iuliā de ambitu l. x.
Ad legē flauīā de plagiaris l. x.
Ad senatusconsultū turpilianū l. x.
An quibus appellare nō licet l. xi.
An quo appellet quis l. xi.
Appellationibus et relationibus l. xi.
Appellationibus recipiēd l. xi.
An per aliū causa appellationis re
sciendi possit l. xi.
An put quē a quo appellat aliā causā
agere compellat l. xii.
Ad municipales l. xii.
Albo scribendo l. xii.
Administratione rerū ad ciuitatem
pertinentiū l. xii.

ff. vetus *B*.

Bonorum possessionibus l. v.

Inforciati *B*.

Bonorum possessione furioso infā
ti surdo ⁊ ceco operente li. xii.

Bonorum poss. de extra tabulas
libro xii.

Bonorum possessione secundum ta
bulas li. xii.

Bonis libertorū li. xiiii.

Bonorum possessionem extestamen
to militis li. xiii.

.ff. Noui B

Bonis autoritate iudicis possiden
de seu venūdande li. iiii.

Bonis damnatorū li. x.

Bonis eorum qui ante sententiam
mortē sibi consciuerūt li. x.

.ff. veteris C.

Qōstitutionib⁹ principū li. i.

Calumniatorib⁹ li. iiii.

Communia predia tā rustica quaz
urbana li. viii.

Communia diuidenda li. i.

Condictione causa data causa non
secuta li. xii.

Condictione ob turpem vel iūstā
causam li. xii.

Condictione indebita li. xii.

Condictione sine causa li. xii.

Capite minutis li. xii.

Conditione furtiua li. xii.

Conditione ex lege li. xii.

Conditione triticaria li. xiii.

Contrabenda emptione ⁊ venditio
ne. Et de pactis inter empore ⁊ vē
ditorem li. xviii.

Cōmodati vel conducti li. xiii.

Constituta pecunia li. xiii.

Compensationib⁹ li. xvi.

Inforciati C.

Concubinis li. i.

Cōfirmādo tutore ⁊ curatore li. ii.

Cōtraria tutelē actione li. iiii.

Curatoribus furioso vel aliis extra
mores dandis li. iiii.

Cōditionib⁹ institutionū li. iiii.

Cōditionib⁹ ⁊ demonstratio li. xi.

Cōditionib⁹ extra tabulas li. xiii.

Collatione bonorū li. xii.

Collatione dotis li. xii.

Coniungendis cum emancipato li
beris ei⁹ li. xiii.

Carboniano edicto li. xiiii.

.ff. noui C.

Collusione detegenda li. ii.

Confessis li. iiii.

Cessione bonorū li. x.

Curatore bonis dando li. x.

Collegis illicitis li. ix.

Eloacis li. v.

Concussione li. ix.

Cofractionib⁹ ⁊ expilatoribus.

Crimine expilate heredita. li. ix.

Crimine stellionatus li. ix.

Custodia ⁊ exhibitioe reoz li. x.

Cadaverib⁹ punitoz li. x.

Captiu⁹ ⁊ plimimo fueris li. xi.

Castrensi peculo li. xi.

Censibus li. xviii.

.ff. veteris D.

De diuisione rez ⁊ qualitatum.

Dolo malo li. iiii.

Depositi vel contra li. xvi.

Distractioe pignorum ⁊ ypothe
carum li. xviii.

Divorcis li. xxiii.

Donationibus inter uirum ⁊ uxore
libro xxiii.

Inforciati D.

Dote prelegata li. ix.

Dotis collatione li. xiii.

.ff. Noui D.

Damno infecto ⁊ subgerēdo li. i.

Danationib⁹ li. i.

Donationibus causa mortis li. i.
Diuersis temporibus et prescriptionibus libro vi.
Doli mali et metus exceptioe li. vi.
Duobus rebus stipulandis li. vii.
Decurionibus li. xii.
Decretis ab ordine faciendis li. xii.
ff. veteris E.

Quo per quem factum erit quo minus quis in iudicio sistat. li. ii.
Edendo li. ii.
Eo quod certo loco dari oportet l. xiii.
Exercitatoria actione li. xiiii.
Exceptioe rei uendite et tradite l. xxi.
Edictio edicto et de reuditoria actione li. xxi.
Ex quibus causis maiores xxv. annis restituantur li. iiii.

Infortiati E.
Excusatoribus et temporibus eorum idest tutorum li. iiii.
Eo qui pro tutore vel curatore negotia gessit li. iiii.
Ex quibus causis in possessionem eatur libro vi.

ff. Noui E.
Exceptione rei iudicate li. vi.
Eo qui appellauerat in puiccia l. xi.
Exceptionibus et prescriptionibus l. vi.
Effractoribus li. ix.
Extraordinariis criminibus li. ix.
Exceptioe doli mali et metus li. vi.
Emptionibus et dupli stipulatione libro xxi.

ff. veteris F.
Fenus et dilationibus et diuersis temporibus li. ii.
Fideicommissaria hereditatis petitione li. v.
Familia heriscunde li. x.
Fugitiuis seruis li. xi.

Fide instrumentorum li. xii.
Fundo dotali li. xiiii.
Infortiati E.
Fundo instructo vel infecto legato libro ix.
Fideiussoribus et mandatoribus heredibus tutorum curatorum li. iiii.
ff. Noui F.

Fideicommissarius libertatibus li. ii.
Fluminibus et ne quid in flumine publico li. v.
Fonte libro v.
Furtis libro ix.
Furti aduersus nautas caupones stabularios li. ix.
Furibus et balnearis li. ix.

Infortiati G.
Gradibus et affinitatibus et nominibus eorum li. xiiii.

ff. Noui G.
Glande ligenda li. v.
ff. veteris H.

His qui sui et alieni iuris sunt li. ii.
His qui infamia notantur li. iiii.
His qui eiecerunt et effuderunt li. ix.
Heredibus tutorum et curatorum li. iiii.
Hereditate et actione uendita l. xviii.

Infortiati H.
His qui in testamento uolentur vel inducuntur vel inscribuntur li. iiii.
Heredibus instituendis li. iiii.
His qui pene causa relinquuntur li. x.
His qui per non scriptis habentur li. x.
His quibus ut indignis legata auferuntur libro x.

ff. Noui H.
His qui in fraude creditoris li. iiii.
ff. veteris I.

Iusticia et iure li. i.
Iurisdictione omnium iudicium li. ii.
In ius uocando li. ii.

In ius vocati ut eant li. ii.
In integrum restitutione li. iiii.
Iudicis ubi quis agere li. v.
In officioso testamento li. v.
Iudicio finium regendorum li. x.
Iureiurando siue voluntario siue necessario li. xii.
Interrogationibus in iure faciendis l. xi.
In litem iurando li. xii.
Institutoria actione li. xiiii.
In rem verso li. xv.
In die adiectione li. xviii.
In quibus causis pignus pro hypotheca l. xx.
Iuris et facti ignorantia li. xxii.
Iure docuum li. xxiii.

Inforciati ¶.

Impensis circa res dotales fecis l. ii.
In iusto rescripto. et irrito testamento libro iiii.
Iure de liberando li. iiii.
Iure codicillorum li. v.

. ff. Noui ¶.

Iure patronatus li. xiiii.
Iure aureorum annulorum li. ii.
Interdictis li. v.
In iure actuque priuato li. v.
Iudicati in solutione li. viii.
Incendio ruina et naufragio li. xi.
Iniuriis et famosis libellis li. ix.
Illicitis collegiis li. ix.
Interdictis et deportatis et legatis l. x.
Iure fisci li. xi.
Iure immunitatis li. xii.

. ff. veteris L.

Legibus et senatusconsultu et longa consuetudine li. i.
Lege rodia de iactu li. i.
Lege commissoria li. xviii.
Locati et conuerti li. xix.

Inforciati L.

Legitimis tutoribus li. ii.

Liberis cognoscendis li. i.
Liberis et postumis instituendis per teritis vel exheredationis li. iiii.
Legatis et fideicommissis primo l. vi.
Legatis et fideicommissis secundo l. vii.
Legatis et fideicommissis tertio l. viii.
Liberatione legata li. x.
Lege falcidia.
Legatis prestandis circa tabulas bonorum possessione petita li. xiii.
Libertis vniuersitatis li. xiiii.

. ff. Noui L.

Liberati causa li. ii.
Loco publico fruendo li. v.
Locis et itinibus publicis li. v.
Libero homine exhibendo li. v.
Liberis exhibendis et deducendis l. v.
Litigiosis li. vi.
Libellis dimissoriis li. xi.
Legationibus li. xii.

. ff. veteris AD.

Minoribus xxv. annis li. iiii.
Mortuo inferendo li. xi.
Mandati vel conduci li. xvii.
Inforciati AD.
Militari testamento li. v.
Magistratibus conuertiendis li. iiii.
. ff. Noui AD.
Manumissionibus li. i.
Manumissi vindicta li. ii.
Manumissionibus que seruis ad vniuersitatem pertinere imponunt li. ii.
Muneribus et honoribus li. xii.
Manumissionibus in testamento li. ii.
. ff. veteris D.

Ne quecumque in iure vocabitur vi exeat l. ii.
Negociis gestis li. iiii.
Nautice capones stabularii ut recepta restituant l. iiii.
Noxialibus actionibus li. ix.
Nautico fenore li. xxii.

.ff. Noui D.

Noui operis nunciacione li. .
Natalib9 restitucōis li. ii.
Ne vis fiat ei qui in possessionem
missus fuit libro quinto.
Ne quid in loco sacro fiat li. v.
Ne quid in flumine publico ripa ue
eius libro v.
Ne testatu defunctorum post qui
quennium queratur libro ii.
Nihil debet innouari pendēte appel
lacione libro xi.
Nundinis libro xii.
Nouatiōib9 et delegatiōib9 li. viii.

.ff. veteris D.

Origine iurium et omnium magis
tratum libro primo.
Officio consulis li. i.
Officio pfecti pretorio li. i.
Officio pfecti urbis li. i.
Officio questoris li. i.
Officio pretoris li. i.
Officio pfecti vigilū li. i.
Offico procōsulis et legati li. i.
Officio pfecti augusti li. i.
Officio prestōis li. i.
Offico procuratoris cesaris li. i.
Offico iuridici li. i.
Offico eius cui mādata ē iurisdictō li. i.
Offico assessoris li. i.
Operib9 seruorum li. vii.

Inforciati D

Optione et electiōe legata li. ix.
Obsequis a liberis et libertis paren
tib9 et patronis pstantis li. xiii.
Operis libertorū li. xiiii.

.ff. Noui D.

Operib9 publicis li. xii.

.ff. veteris D.

Pactis libro secundo.
Procuratorib9 et dēfēsorib9 li. iii.

Petitione hereditatis li. v.
Possessoria hereditatis actōe li. v.
Postulando li. iii.
Publiciana in rē actione li. vi.
Pignoraticia actione li. xiii.
Peculio li. xv.
Periculo et modo rei vēdite l. xviii
Prescriptis verbis et in factum ac
tionibus li. xix.
Pro socio li. xvii.
Pignorib9 et ypothecis . et qualiter
ea contrahant li. xx.
Probatōib9 et psumptōib9 li. xxii.
Pactis totalib9 li. xxiii.

Inforciati D.

Penu legata li. xix.

Peculio legato li. xxix.

.ff. Noui D.

Pro soluto li. iii.

Publicis et vectigalib9 li. i.

Pro emptore li. iii.

Pro herede li. iii.

Pro donato li. iii.

Pro delicto li. iii.

Pro legato li. iii.

Pro dote li. iii.

Pro suo li. iii.

Pro priuilegio creditoꝝ li. iii.

Precario li. v.

Pactis inter empto. et vēdite l. viii

Pretoris stipulacōib9 li. viii.

Priuatis delictis li. ix.

Publicis iudiciis li. x.

Priuilegiis veteranoꝝ li. xi.

Preuaricatorib9 li. ix.

Pupillarib9 actionib9 li. ix.

Penis li. x.

Per quē appellauit i puicia dēfēsi

Pollicitationib9 li. xii.

Pro senetis li. xii.

.ff. veteris G.

Quod quisque iuris in alterum statuit ipse eodem utatur li. ii.

Sui satisfacere coguntur li. ii.

Quod cuiusque universitatis li. iii.

Quibus ex causis maiores li. iii.

Quod metu causa gestum est li. iii.

Quando dies usufructus legati cedit libro vii.

Quando servitutes admittantur l. viii.

Quibus modis usufructus vel usus amittatur li. vii.

Quibus rebus ad eundem iudicem eant l. xi.

Quod cum eo qui in aliena potestate est negotium gestum esse dicatur li. xiii.

Quid de peculio actio est annualis li. xv.

Quod iussu li. xv.

Sive res pignori vel hypothecae obligari possit li. xx.

Sui potiores in pignore habeantur libro xx.

Quibus modis pignus vel hypotheca soluitur li. xx.

Quibus causis pignus vel hypotheca contrahitur li. xx.

Infortiati G.

Sui petant tutores et curatores et ubi petantur li. ii.

Quando ex facto tutorum vel curatorum minores conveniri et agere possint libro ii.

Quod falso tutore vel actore gestum esse dicitur li. xiii.

Quando dies legatorum vel fidei commissorum cedit li. xii.

Quomodo testamenta apiantur inspiciantur et describantur li. v.

Quibus non competit honorum possessio li. xiiii.

Quis ordo in honorum possessionibus servetur li. xiiii.

.ff. Novi G.

Sui sine manumissione ad libertatem perveniunt li. xii.

Sui et a quibus manumissi liberantur libro xii.

Quibus ad libertatem proclamare non licet libro xii.

Sive in fraudem creditorum facta sunt li. iii.

Quorum honorum li. v.

Quorum legatorum li. v.

Quod vi aut clam li. v.

Questionibus li. x.

Quarum rerum actio non datur li. vi.

Quando appellare licet li. xi.

Sive a quo appelletur li. xi.

Quando appellandum sit li. xi.

Sive sententia sine appellatione rescindatur li. xi.

.ff. veteris R.

Rerum divisione li. i.

Receptis qui arbitrium receperunt ut sententiam dicant id est de arbitris l. iii.

Rerum vindicatione li. vi.

Rebus creditis si certum petatur et de conditione li. xii.

Religiosis et sumptibus et funerum li. xi.

Rescindenda vindicatione li. xviii.

Rerum permutatione li. xix.

Ritu nuptiarum li. xxii.

Repudiis et divitiis li. xxiii.

Infortiati R.

Rebus eorum qui sub tutela vel cura sunt sine decreto non alienandis vel supponendis li. iii.

Rebus dubiis li. x.

Regula carboniana li. x.

.ff. Novi R.

Re iudicata et effectu sententiarum et interlocutionibus li. iiii.

Ripa munienda li. v.

Rebus autoritate iudicis possessionis

libro quarto.

Remissionibus li. v.

Riuus de fonte li. v.

Rem pupilli vel adolescentis saluam fore li. viii.

Rem ratam haberi et de rati habitatione libro octauo.

Receptoribus li. ix.

Requirendis et absentibus puniendis libro x.

Re militari li. xi.

Regulis iuris li. xii.

.ff. veteris S.

Statu hominum li. i.

Senatoribus li. i.

Si quis in ius vocatus non ierit li. ii.

Si quis ius dicenti non obtemperauerit libro ii.

Si ex noxiali causa agatur quomodo caueatur li. ii.

Si quis cautionibus in iudicio existendi causa factis non obtempauerit li. ii.

Si pars hereditatis petatur li. v.

Si ager vectigalis per epitetoicos petatur libro vi.

Si usufructus petit vel ad alium pertinere noscat li. vii.

Seruitutibus urbanorum prediorum libro octauo.

Seruitutibus rusticorum prediorum l. viii.

Si seruitus vendicetur vel ad alium pertinere negetur li. viii.

Si quadrupes pauperiem damnum fecisse dicatur li. ix.

Seruo corrupto li. xi.

Si metator falsum modum dicat li. xi.

Sepulchro edificando.

Seruis exportatis li. xviii.

Sponsalibus li. xxiii.

Inofficiati S.

Soluto matrimonio quemadmodum

dos petatur li. xi.

Si ventris nomine in possessione missa Si mulier ventris nomine calumpnie causa ipsius esse dicet li. i.

Suspectis tutoribus et curatoribus libro secundo.

Siquis ab intestato vel alio modo possideat hereditatem li. xxix.

Siquis aliquod testamentum irritum prohibuerit vel cogerit li. v.

Seruitute legata li. ix.

Suppellectili legata li. ix.

Si certum petatur li. xii.

Si a pariete quis manumissus fuerit libro xiii.

Si quis in fraudem pignori factus sit li. xiiii.

Si tabule testamenti nulle extabunt libro xiiii.

Successorio edicto li. xiiii.

Seruis et legis heredi. li. xiiii.

Si cui plusquam licuit per legem falcidiam legatum esse dicat li. xi.

.ff. Noui S.

Si ingenuus esse dicat li. ii.

Separationibus li. v.

Superficiebus li. v.

Siluiano interdicto li. v.

Stipulatione seruorum li. vii.

Solutionibus et liberationibus li. viii.

Si quis in testamento liber esse iussus li. ix.

Si familia furtum fecisse dicat li. ix.

Sepulchro violato li. ix.

Sententiam passis et restitutis li. x.

Si tutor vel curator vel magistratus appellat li. xi.

Si appellatione pendente mors interueniat li. xi.

Si tabule testamenti extabunt l. xiiii.

.ff. veteris T.

Transactionibus li. ii.

Tributaria actione li. xiiii.

Testib9 li. xxii.

Inforciati T.

Tutorib9 et curatorib9 datus ab his qui ius dandi habent9 quib9 ex causis dari possunt li. ii.

Tutelis li. ii.

Tutela testamentaria li. ii.

Testamētis q̄ testamentū facere possunt et quē ad mōm testāctā fiāt l. iiii.

Testamentū militū li. v.

Tritico vino et oleo li. ix.

.ff. Noui T.

Tabulis exhibendis li. v.

Tigno in iuncto li. viii.

Turba li. viii.

Termino a moto li. viii.

.ff. veteris V.

Usufructu quis utatur vel fruatur libro octauo.

Usufructu accrescendo li. vii.

Usufructu eaz rerū q̄ usu osūmūt

Usu et habitatione li. vii. (l. iiii)

Usufructuarius quemadmodum caueat li. vii.

Usuris et fructu et mora li. xxii.

Inforciati V

Ventre inspiciendo custodiendoq; partu li. i.

Vulgari et pupillari institucōe l. iiii.

Usu et usufructu et redditu et habitatione et operis per legatum fideicommissum datus li. ix.

Ut legatorū et fidei commissorum seruandorū cā caueat li. xii.

Ut in possessione legatorū vel fidei commissorū seruandorum causa esse liceat li. xii.

Vnde legitimi li. xiiii.

Vnde liberi li. xiiii.

Vnde cognati li. xiiii.

Vnde vir et uxor li. xiiii.

Ut veteranorū militum successiōe libro xiiii.

Ut legib9 senatusq; consulto bonorū possessio det li. xiiii.

Ventre in possessione mittendor et curatore e9 li. xiiii.

.ff. Noui V.

Usurpationib9 et usucapionib9 l. iiii.

Via publica et itinere publico fruendo libro v.

Ut i flūme ripa ve nauigare li. v.

Vi et vi armata li. v.

Vi possidetis utrobi li. v.

Ut migrando.

Verborū obligationib9 li. vii.

Vi bonorū raptorū li. ix.

Vocatione et excusatione munerum libro xii.

Variis et extraordinariis cognitionibus libro xii.

Verborū significatione l. xii.

Sequunt' rubrice codicis A.

Apostatis libro primo.

Affessorib9 et domesticis li. i.

Amomis li. i.

Auocatis diuersorū iudiciorū li. ii.

Auocatis diuersorū iudicū li. ii.

Alienatione iudicū mutandi causa facta li. ii.

Auocatis fisci li. ii.

Ad exhibendū li. iiii.

Actionib9 et obligationib9 li. iiii.

An seru9 p suo facto li. iiii.

Actionib9 hereditariis li. iiii.

Actione pignoratitia li. iiii.

Actione exercitatoria.

Ad senatusconsultū macedonianum libro quarto.

Ad senatusconsultū siluanū l. iiii.

Actiōib⁹ empei ⁊ vendi li. iiii.
Alendis liberis a pntib⁹ li. v.
Administratiōe tutorum ⁊ curato
rum li. v.
Alimentis pupillē p̄stādis li. v.
Arbitrio tutele li. v.
Auctoritate prestanda li. v. (l. v.
Actore ⁊ curatore vel tutore dando
Adeūda ⁊ abstinentia hereditate.
Ad legē falcid. ā li. vi.
Ad senatusconsultum terculianum
libro sexto.
Ad senatusconsultum orficianum
libro sexto.
Assertiōe tollenda li. vii.
Acquirenda ⁊ retinenda possessiōe
aduers⁹ creditorē li. vii.
Annali exceptiōe li. vii.
Alluuiōib⁹ vel paludib⁹ li. vii.
Appellatiōib⁹ li. vii.
Acceptatiōib⁹ li. viii.
Ad optiōib⁹ librorū li. viii.
Ad legē iuliā maiestatis li. ix.
Ad legem iuliam de adulteris ⁊ stu
pris li. ix.
Ad legem iuliam de vi publica ⁊ p̄
uata li. ix.
Ad legē corneliā de sicariis li. ix.
Ad legē flauīā de plagiaris li. ix.
Ad legē fiscelliā li. ix.
Ad legē corneliā de falsariis li. ix.
Ad legē iuliā repetēdaz li. ix.
Ad legē iuliā de ābitu li. ix.
Abigeis li. ix.
Abolitiōib⁹ li. ix.
Ad senatusconsultū turpilianū l. ix.
Triū librorū Codicis A.
Annona ⁊ tributis li. x.
Apothis publicis li. x.
Aoletis li. x.
Auri publici p̄secutorib⁹ li. x.

Argēti p̄cio qđ thesaurisī fert l. x.
Annonis ciuilib⁹ li. xi.
Administratiōe reipublice li. xi.
Aque ductu li. xi.
Armoz usu īscio p̄cipe interdicto
Agricolis cēstis ⁊ colonis li. xi.
Agricolis ⁊ mancipiis dominicis
vel fiscalib⁹ li. xi.
Agentib⁹ in reb⁹ li. xii.
Aperitorib⁹ p̄fectorū pretorio ⁊
p̄uilegiis eoz li. xii.
Aperitorib⁹ magistrorū militum ⁊
p̄uilegiis li. xii.
Aperitorib⁹ pro consulis ⁊ legati
libro xii.
Aperitorib⁹ comitis agentis li. xii.
Aperitorib⁹ comitis orientis l. xii
Aperitorib⁹ p̄fectu ānone li. xii.

Codicis B.

Bonis libertorum ⁊ iure patrona
tus li. vi.
Bonorum possessiōe secundum ta
bularum libro vi.
Bonorum possessiōe contra tab
las li. vi.
Bonis dānatoz seu p̄scriptoz l. ix.
Bonis d̄sciētū sibi mōtē li. ix.
Bonorum possessiōe contra tabu
las testamēti liberti li. vi.
Bōis ma p̄nis ⁊ materni gēris l. vi.
Bonis q̄ libertis li. vi.

Triū librorū Codicis B.

Bonis auctoritate principis possi
dendis li. x.
Bōis vacātib⁹ ⁊ incorporatione li. x.

Triū li. Codicis C.

Contractionib⁹ rei familiaris li. i.
Contractib⁹ iudicum vel eorū qui
sunt circa eos li. ii.
Causis ex quibus infamia alicui ir
rogatur li. ii.

Comunia vtriusq; iudicii li. iii.
Comuni diuidendo li. iii.
Confortib; eiusdē litis li. iii.
Condicione indebita li. iii.
Codictione obcausa datoz li. iii.
Codictione ob turpē cā; li. iii.
Codictione furtiua li. iii.
Codictione ex lege li. iii.
Constituta pecunia li. iii.
Commodato li. iii.
Compensationib; li. iii.
Cōtrahenda emptione li. iii.
Comuniū rez alienatione li. iii.
Cōmercus ⁊ mercatorib; li. iii.
Concubinis li. v.
Confirmans tutore li. v.
Contrario iudicio tutele li. v.
Curatiōe furiosi vel prodigi li. v.
Carbondano edicto li. vi.
Collationib; li. vi.
Codicillis li. vi.
Communia delegatis ⁊ fideicommissis li. vi.
Condicione inserta legatis vel fideicommissis li. vi.
Caducis tollendis li. vi.
Comunia de successiōib; li. vi.
Collusione detegenda li. vii.
Comunia de usucapionib; li. vii.
Comū suo mānūmīssō li. vii.
Comūa de mānūmīssōib; li. vii.
Cōminationes p̄ epistolas li. vii.
Confessis li. vii.
Contrahenda vel committēda stipulatione li. viii.
Creditorē enictionē nō d̄bere l. viii.
Crimine peculati li. ix.
Custodia reorū li. ix.
Crimine sacrilegi li. ix.
Crimie expulate hereditatis li. ix.
Crimine stellionat; li. ix.

Calumnatorib; li. ix
Truū li. Codicis C.
Cōueniēd̄ fisci debitorib; li. x.
Capiendis ⁊ distrabendis pignori
b; tributorū li. x.
Cāone largitiōnaliū titeloꝝ li. x.
Coditis publicis horreis li. x.
Collatione donatorum vel reuelato
rū aut translatorū li. x.
Collatione eris li. x.
Curionib; ⁊ filiis eorum.
Classis li. xi.
Curialib; urbis rome li. x.
Collegatis li. xi.
Cāone frumēto urbis rome li. xi.
Capitatiōe ciuiū cēsib; eximēda li. xi.
Colonis palestini li. xi.
Colonis tracensib; li. xi.
Colonis illiriciantis li. xi.
Censib; censitorib; equatorib; et
inspectorib; li. xi.
Collatione fundorū patrimonialiū
emphiteoticorū li. xi.
Conductorib; ⁊ procuratorib; pre
diorū fiscalium li. xi.
Collatione fundorum fiscalium v̄
rei priuate vel dominice vel ciuita
tis vel templi li. xi.
Cipressis ex luco dānensi p̄ p̄seris p̄
egyptū nō excidēdis li. xi.
Consulib; ⁊ nō spergendis ab his
pecuniis ⁊ de prefectis ⁊ magistrati
b; ⁊ patriciis militū li. xii.
Cōstorianis militib; li. xii.
Cōitib; ⁊ tribunis scolaz li. xii.
Comitib; rei militaris li. xii.
Comitib; ⁊ archinis sacri pallacit
libro xii.
Comitib; qui procuracionem petū
Curiosis li. xii. (li. xii.
Castrensi omnium palatinorum pe

culio li. xii.
Castrensi peculio multū prefecti an
noarum li. xii.
Comeatu li. xii.
Cursu publico ⁊ angariis ⁊ per an
gariis li. xii.
Coartalib⁹ principib⁹ li. xii.

Codiciſ D.

Defensorib⁹ ciuitatū li. i.
Diuerſis reſcriptis ⁊ pragmaticis
ſanctionib⁹ li. i.
Dolo malo li. ii.
Dilationib⁹ li. iii.
Depoſito li. iiii.
Donationib⁹ ante nuptias ⁊ prop
ter nuptias li. v.
Dotis commiſſione li. v.
Dote cauta nō numerata li. v.
Donationib⁹ inter virum et uxore
libro quinto.
Diuortio facto apud quem liberi
morari debeant li. v.
Diuidenda tutela li. v.
De ticia libertate tollēda li. vii.
Diſtractione pignoriū li. viii.
Duob⁹ reis ſtipulandis ⁊ duobus
reis ꝑmittendis li. viii.
Donationib⁹ qui ſub modo vel con
dicione fiunt li. viii.

Triū li. Codiciſ D.

Delatorib⁹ li. x.
Defensorib⁹ li. x.
Diſcuſſorib⁹ li. x.
Decretis decurionū ſup imunitate
q̄buſdā concedenda li. x.
Debitorib⁹ ciuitatū li. xi.
Diuerſis ꝑdiis vrbaniſ ⁊ ruſtica
niſ templorum ⁊ ciuitatum ⁊ omni
redditu civili li. xi.
Dignitatib⁹ li. xii.
Domesticis ⁊ ꝑtectorib⁹ li. xii.

Decanis li. xii.
Deſertorib⁹ ⁊ occultatorib⁹ li. xii.
Diuerſis officiis ⁊ apperitoribus iu
dicū ⁊ ꝑbatoris eoz li. xii.

Codiciſ E.

Emendatione li. i.
Epiſcopis ⁊ clericis li. i.
Eoendo li. ii.
Epiſcopali audientia ⁊ diuerſis ca
pitulis li. i.
Errore calculi li. ii.
Errore aduocatorū li. ii.
Ex quib⁹ cauſis alicui iſamia erro
gatur li. ii.
Ex delictis defunctorū inquantū be
reces reſtitutionis conueniāt li. iiii.
Exercitatoria actione li. iiii.
Eunuchis li. iiii.
Etilicis actionib⁹ li. iiii.
Eo q̄ ꝑ tutore negocia gerit li. v.
Executionib⁹ ⁊ ꝑorib⁹ eoz li. v.
Excuſationib⁹ veteranorū li. v.
Edicto ſucceſſorio li. vi.
Edicto diui adriani tollēdo li. vi.
Executione rei iudicate li. vii.
Edificiis priuatiſ li. viii.
Etiā ob ſirographariam pecuniam
pign⁹ teneri poſſe li. viii.
Exceptionib⁹ ſue preſcriptionib⁹
libro octauo.
Euictionib⁹ li. viii.
Emācipatiōib⁹ liberorū li. viii.
Exhibendis vel tranſmittendis re
iſ libro ix.
Emendatione ſeruorū li. ix.
Emendatione ꝑꝑinquoꝝ li. ix.

Triū li. codiciſ E.

Exactionib⁹ li. i.
Excūſationib⁹ munerū li. i.
Excūſationib⁹ artiſicū li. i.
Expenniſ ludorū li. xi.

Equestri dignitate li. xii.
Exactione ⁊ translatione militariū
annonarū li. xii.
Executionib⁹ ⁊ exactionib⁹ li. xii.
Erogatione militariū anone l. xi.

Codicis F.

Filio familias li. ii.
Fideiussorib⁹ minorū li. ii.
Formulis li. ii.
Fenus li. iii.
Familie herciscunde li. iii.
Fimū regendorum li. iii.
Fide instrumentorū li. iii.
Fundo totali li. v.
Fideiussorib⁹ tutorū li. v.
Fugitiuis seruis li. vi.
Furtis ⁊ seruo corrupto li. vi.
Fideicommissis li. vi.
Falsa causa adiecta legato vel fidei
commissio li. vi.
Fideicommissariis libertatib⁹ li. vii.
Fructib⁹ ⁊ litis expensis li. viii.
Fideiussoribus ⁊ mandacoribus li
bro octauo.
Famosis libellis li. ix.
Falsa moneta li. ix.

Triū li. Codicis F.

Fide instrumentorum ⁊ iure haste
fiscalis li. x.
Fiscalib⁹ usuris li. x.
Filiis familias ⁊ quē ad modū pater
pro his teneat li. x.
Frumento urbis constantinopolis
libro xi.
Frumento alexandrino li. xi.
Fabricensib⁹ li. xi.
Fundis limitosis ⁊ terris ⁊ paludi
b⁹ ⁊ pascuis li. xi.
Fundis patrimonialib⁹ ⁊ saltuensi
b⁹ ⁊ epibitheoticis li. xi.
Fundis reipublice ⁊ saltib⁹ diuine

domus li. xi.

Fugitiuis colonis patrimonialib⁹
⁊ emphyteoticis li. xi.

Fūdis ⁊ saltib⁹ rei dominice li. xi.

Filiis officialium militariū qui mo
riunt in bello li. xi.

Codicis G.

Generali abolitione li. ix.

Triū li. Codicis G.

Gladiatorib⁹ li. xi.

Grege dominico li. xi.

Codicis H.

Hereticis et manicheis ⁊ samaritais
libro primo.

His q̄ ad ecclesiā cōfugiūt li. i.

His q̄ i ecclia māmittunt li. i.

His q̄ ad statuā cōfugiūt li. i.

His qui potentiorū nomine titulos
prediū affigunt li. ii.

His q̄ vi metus ve cā fiūt li. ii.

His q̄ veniā etatis impetrauerūt l. ii.

Hereditate ⁊ actiōe vēdita li. iii.

Hereditib⁹ tutorū li. v.

Hereditib⁹ instituendis ⁊ q̄ persone
nō possunt institui li. vi.

His qui sub modo legati.

His quib⁹ vt indignis hereditates
auferunt li. vi.

His q̄ pene nomine in testamēto vl
codicillo relinquunt li. vi.

His q̄ sub modo legati vel fideicō
missi relinquunt li. vi.

His q̄b⁹ ante aptas tabulas here
ditates trāsmitunt li. vi.

His qui a nō domino manumittun
tur libro vii.

His q̄ propter metū a sentētia iudi
cis nō appellaurint li. vii.

His q̄ in primorū creditorum loco
succedunt li. viii.

His q̄ accusare nō possunt li. ix.

His qui parentes ⁊ liberos occidūt
libro nono .

His q̄ sibi ascribūt aliquid in testa
mento li. ix .

His qui latrones vel aliis crimini
b⁹ reos occultauerūt li. ix .

Triū li. Codicis h .

His qui ex publicis rationib⁹ mu
tuā pecuniā acceperūt li. x .

His qui se defendūt li. x .

Honorib⁹ vel munerib⁹ nō cōtinu
andis iter patrē ⁊ filiū ⁊ de interual
lis libro x .

His qui sponte munera publica sus
cipiunt li. x .

His qui a principe vacationem ac
ceperunt li. x .

His qui numero libez vel pauperta
te excusationē meruerūt li. x .

His qui nō impletis stipendiis sa
cramento soluti sunt li. x .

His qui exilio dati vel ordine sunt
remoti li. x .

His qui ex publica collatione illata
sunt nō vsurpandis li. x .

Honoratorū vehiculis li. x .

His qui ex officio quod administra
uerūt conueniant li. xi .

His qui sacro palacio li. xii .

Codicis de f .

Iudeis ⁊ celicolis li. i .

Juris ⁊ facti ignorantia li. i .

Iustiniano Codice cōfirmando li. i .

In ius vocando li. ii .

In integrū restitutionib⁹ minorum
xxv. annis li. ii .

In q̄bus causis restitutio in itegrū
necessaria nō sit li. ii .

In integrū restitutione postulata
ne quid noui fiat li. ii .

Jurciurando propter calumniam

dando li. ii .

Inuitus nemo agere vel accusare co
gatur li. iii .

Judicis li. iii .

Jurisdictione om. iud. li. iii .

In quib⁹ cāis militātes li. iii .

In officioso testamento li. iii .

In officiosis dotib⁹ li. iii .

Jure emphiteotico li. iii .

Jureiurando li. iii .

Incestis ⁊ multilib⁹ nuptiis li. v .

In dicto matrimonio inter pupil
lam ⁊ tutorē seu curatorem liberos

q̄ eorum li. v .

Jure dotiū li. v .

In quib⁹ causis tutorē habētū tutor
vel curator dari possit li. v .

In litē dādo tutore ⁊ curatore li. v .

In litē iurando li. v .

Institutionib⁹ ⁊ substitutionibus
libro sexto .

Jure aureorū annulorū li. vi .

In puberum ⁊ aliis substitutionib⁹
libro sexto .

Jure liberandi ⁊ de adēnda ⁊ acqui
renda hereditate li. vi .

In dicta viduitate li. vi .

In genuis ⁊ manumissis li. vii .

In quib⁹ causis cessat longi tempo
ris prescriptio li. vii .

In dictis li. viii .

In quibus causis pignus tacite cō
trahitur li. viii .

Jure dominiū ipetrando li. viii .

Inutilib⁹ stipulationib⁹ li. viii .

Ingratis liberis li. viii .

In fantib⁹ expositis li. viii .

In firmandis penis celibatis li. viii .

Jure liberorū li. viii .

In iurtis li. ix .

Triū li. Codicis f .

Iure fisci li. x.
Indictionib9 li. x.
Imponendis lucratiuis descriptio
nib9 li. x.
Incolis 7 ubi quis domiciliū habe
re videt. Et de his qui studiorum
cā i alia ciuitate degūt li. x.
Infantib9 li. x.
Irenartib9 li. x.
Immunitate nei concedenda li. x.
Iure reipublice li. xi.
In quibus cāis coloni censiti domi
nos accusare possunt li. xi.

Codici9 L.

Legib9 7 constitutionib9 principū
7 edictis li. i.
Litis contestatione li. iiii.
Lege aquilia li. iiii.
Locato 7 conducto li. iiii.
Legittima tutela li. v.
Libertis 7 eorū libertis li. vi.
Liberis p̄teritis 7 exheredatis li. vi.
Legatis li. vi.
Legittimis heredib9 li. vi.
Lege fusia tollenda li. vii.
Latina libertate tollēda li. vii.
Liberali causa li. vii.
Liberis exhibendis li. viii.
Luicione pignoris li. viii.
Lingiosis li. viii.
Latorib9 li. viii.

Triū li. Codici9 L.

Libertinis li. x.
Legationib9 li. x.
Lustralis auri collatione li. xi.
Locatione prediorum ciuiliū vel
fiscalū li. xi.
Loco9 7 itinē9 custodia li. xii.
Lucris aduocatorum 7 concussioni
b9 officiorum li. xi.

Codici9 AD.

Mandatis principū li. i.

Modo mulctarum que a iudicibus
infliguntur li. i.

Magistratib9 mūcipalib9 li. i.

Mandati li. iiii.

Monopolio li. iiii.

Magistratib9 conueniēdis li. v.

Mortis cā donatione li. viii.

Multerib9 que seruis propriis se
iunxerunt li. ix.

Maleficis 7 mathematicis li. ix.

Mutatione nominis li. ix.

Triū li. Codici9 AD.

Municipiis 7 originariis li. x.

Munerib9 patrimonio9 li. x.

Munerib9 in quo loco munera sex

ui cōgruētia 7 bōres agnoscat li. x.

Metallariis 7 metallis 7 purato
rib9 metallorū li. xi.

Murilegalis 7 gienariis li. xi.

Metropoli beata li. xi.

Medicamentis validis li. xi.

Manna li. xi.

Mancipiis 7 colonis patrimonia
lium 7 saltuensium 7 emphitheoti
corū fundorū li. xi.

Magistris scriniorū li. xii.

Militari veste li. xii.

Mensorib9 li. xii.

Metatis 7 epidometicis li. xii

Codici9 AD.

Nono codice cūponendo li. i.

De sc̄m̄ baptisma iteret li. i.

Demin licere signū saluatoris chri
sti libro i.

De christianum mancipium hereti
cus habeat li. i.

De cōitib9 rei militaris 7 tribunis sa
uacra p̄stent li. i.

De nulli patrie sue administratio li
bro primo.

Ne liceat potentiorib9 patrocium
libro secundo .

Ne fiscus vel respublica pcuratio
nē alicui9 p̄stet cē li. ii.

Negociis gestis li. ii.

Ne q̄s in sua cā iudicet li. iii.

Noxalib9 actionib9 li. iii.

Ne uxor pro marito li. iii.

Ne filij pro patre li. iii.

Nō numerata pecunia li. iiii.

Ne seru9 pro seruo li. iiii.

Nautico fenore li. iiii.

Nundinis li. iiii.

Noua vectigalia isticiui nō posse li
bro quarto .

Nuptis li. v.

Ne fideiussores vel mandatores do
tum dent li. v.

Naturalib9 legitimis liberis l. v.

Ne pro dote mulieri cuiusq̄a mariti
bona abdicant li. v.

Ne tutor vel curator vectigal con
ducat li. v.

Necessarius7 seruis heredibus insti
tuendis li. vi.

Ne de statu defunctorū post quinq̄
nū queratur li. vii.

Nudo iure q̄ritū tollendo li. vii.

Ne rei dominice p̄ rēploz v̄dicatio
t̄pis exceptiōe submoueat li. vii.

Nouationib97 delega. li. viii.

Ne liceat in vna eadēq̄ causa terciō
appellare li. vii.

Nili aggerib9 nō rūpendis li. ix.

Ne sine iussu principis liceat con
fiscare li. ix.

Trū li. Codicis H.

Ne fiscus rem quam vendidit eun
cat li. x.

Ne opes a collatiōib9 exigant li. x.

Naub9 nō excusandis li. xi.

Numularis seu naualaris l. xi.

Ne quo oneri publico iponat l. xi.

Nanfragus li. xi.

Nulli licere infrenis 7 fellis marga
ritas 7 smaragdos aptare li. xi.

Nautis tiberinis li. xi.

Ne quis liber inuicē actū reipubli
ce agere cogat li. xi.

Ne rusticā ad vllū obsequiū li. xi.

Non licere habitatorib9 metro. com
ete li. xi.

Negociatores ne militēt li. xii.

Codicis D.

Officio prefecti pretorio orientis
7 illirica li. i.

Officō p̄fecti p̄torio africe li. i.

Officō p̄fecti vrbis li. i.

Officō magistrorū militū li. i.

Officio questoris li. i.

Officō magistri officiorū li. i.

Officō cōitis sacri p̄imoni li. i.

Officio comitis orientis li. i.

Officio p̄fecti augustalis li. i.

Officio vicarii li. i.

Officio pretoris li. i.

Officō rectoris p̄uincie li. i.

Officio p̄fecti vigilū li. i.

Officio ciuitiū iudicū li. i.

Officio militariū iudicū li. i.

Officio eius qui gerit vicem prest
dis libro primo .

Officio p̄fecti ānone iudicū diuer
sariū miliciariū li. i.

Officō diuersorū iudicū li. i.

Officō iudicū alexandrie li. i.

Ordine iudiciorū li. iiii.

Operis libertorū li. vi.

Obsequis patrono p̄stādis li. vi.

Ordine cognitionū li. vii.

Opis noui nūctatione li. viii.

Operib9 publicis li. viii.

Triū li. Codicis / D .

• Obligatione votorū li. xii.
• Omni agro deserto ⁊ qñ steriles cū
• Farulib⁹ iponunt li. xi.

Codicis ⁊ S .

• Paganorū sacrificiis ⁊ tēplis li. i.
• Precib⁹ iperatori offerēdis li. i.
• Pactis li. ii.
• Postulando li. ii.
• Procuratorib⁹ li. ii.
• Pedaneis iudiciis li. iii.
• Plus petitionib⁹ li. iii.
• Petitione hereditatis li. iii.
• Probationib⁹ li. iii.
• Pignoraticia actione li. iii.
• Plus valere quod agit q̄ quod si
• mulate concipit li. iii.
• Per quas personas nobis acquirit
• libro quarto.
• Prohibita sequestratione li. iiii.
• Pro socio libro iiii.
• Patrib⁹ q̄ filios distraxerūt li. iiii.
• Periculo ⁊ cōdo rei vēdite li. iiii.
• Pactis inter emptorem ⁊ vendito
• rem libro iiii.
• Pactis conuētis tā super dotem q̄
• super ante nuptias donationē l. v.
• Periculo tutoris ⁊ curatoris li. v.
• Predis ⁊ aliis reb⁹ minorū sine de
• creto nō obligandis vel alienandis
• libro quinto.
• Posthumis heredib⁹ instituendis
• libro sexto.
• Periculo eius qui libertatem meruit
• libro vii.
• Prescriptione lōgi t̄pis li. vii.
• Pro quib⁹ causis serui accipiūt p̄
• miū libertatis li. vii.
• Pena iudicis q̄ male iudicauit. vii.
• Priuilegio fisci li. vii.
• Priuilegio dotis li. vii.

• Precario li. viii.
• Publicis operib⁹ li. viii.
• Pignorib⁹ li. viii.
• Pretorio pignore li. viii.
• Partu pignoris ⁊ omni cā li. viii.
• Pactis pignorū li. viii.
• Patna potestate li. viii.
• Postluminio redemptis ⁊ ab hosti
• b⁹ reuersis li. viii.
• Priuatis carcerib⁹ inhibēdis l. ix.
• Penis li. ix.

Triū li. Codicis ⁊ S .

• Penis fiscalibus creditoribus pre
• ferri . x .
• Petitis honorū sublati li. x.
• Predis sine decreto non alienādis
• libro decimo.
• Prebendo salario li. x.
• Professorib⁹ ⁊ medicis li. x.
• Periculo successorū p̄ntis li. x.
• Ponderatoribus et auri illatorib⁹
• libro x.
• Potioribus ad munera nominan
• dis libro x.
• Predis ⁊ omnibus reb⁹ nauicu
• lartorum li. xi.
• Priuilegiis corporatorum urbis
• rome li. xi.
• Periculo nominatorū li. xi.
• Pastorib⁹ li. xi.
• Pascuis publicis ⁊ puatis li. xi.
• Periculis eorū qui pro magistrati
• b⁹ interuenerūt li. xi.
• Predis dannatis l̄ domiciis li. xi.
• Priuilegiis domus auguste vel rei
• priuate li. xi.
• Palacis ⁊ domib⁹ li. xi.
• Prefectis p̄toris sacre urbis. xii.
• Pretorib⁹ ⁊ honore p̄fecture li. xii.
• Prepositis sacri cubiculi ⁊ de omi
• b⁹ cubiculariis ⁊ puilegiis eozl. xii

Primicerio ⁊ sacerdotio ⁊ notariis
libro duodecimo.

Prepositis librorū li. xii.

Professōrib⁹ qui in vrbe constanti
nopoly docentes ex lege meruerunt
comitiuā li. xii.

Prepositis sacrorū sacrorū li. xii.

Principib⁹ agētū ī reb⁹ li. xii.

Prinilegiseorū qui in sacro palaci
o militant li. xii.

Prinilegis scolariū li. xii.

Palatinis li. xii.

Publice leticie vel consulū nunciati
ones libro xii.

Prefectissima dignitate li. xii.

Primpilto li. xii.

Codicis 8.

Quando libell⁹ principi dat⁹ litis
contestationē facit li. i.

Sui ⁊ aduers⁹ quos restitui in inte
grū non possunt.

Sui per procuratorē.

Suib⁹ ex causis maiores in integrū
restituunt li. ii.

Sui pro sua iurisdictione iudicē da
re vel dari possunt li. iii.

Sui legitimā in iudicis psonā ha
bēt vel nō li. iii.

Sū inter pupillos ⁊ viduas l. iii.

Quando sine iudice liceat se vindi
care libro iii.

Suib⁹ ex causis militātes li. iii.

Quāto fise⁹ ⁊ priuat⁹ li. iiii.

Quō cū eo q̄ ī aliena ptate ē negociū
gestū esse dicit li. iiii.

Sue res vēdi nō possunt li. iiii.

Sue expertari nō debēt li. iiii.

Quando licet ab emptione recedere
libro quarto.

Sui petāt tutores ⁊ curatores l. v.

Sui dare tutores vel curatores pos

sunt vel nō possunt li. v.

Quando mulier tutele officio fungi
potest li. v.

Quādo ex fetō tutoris ul' curatoris
minores agē ⁊ oueniri pnt li. v.

Quanto tutores vel curatores esse
deserint li. v.

Sui numero liberorū se excusant li
bro quinto.

Sui facere testamentum possunt vel
nō li. v.

Sui morbo li. v.

Sui tutelarū numero li. v.

Quādo decreto op⁹ nō ē li. v.

Sui admitti ad bonorū possessionē
possunt ⁊ infra qd tēp⁹ li. vi.

Quando nō petentiū ptes petentib⁹
accrescunt li. vi.

Quando dies legati vel fideicomis
si cedat li. vi.

Suamodum testamenta aperian
tur libro vi.

Sui māmittere nō possunt li. vii.

Sui non possunt ad libertatem per
uenire li. vii.

Suib⁹ ad libertatē proclamare non
licet li. vii.

Suib⁹ nō obicit longi tēporis pre
scriptio li. vii.

Quadiennu p̄scriptione li. vii.

Quō ⁊ quando iudex sententiā de
beat p̄ferre li. vii.

Suib⁹ res iudicata nō nocet l. vii.

Quando prouocare necesse non est
libro vii.

Quorum appellationes non recipi
untur li. vii.

Sui bonis cedere possunt li. vii.

Quorū bonorū li. viii.

Sue res pignori obligari possunt
libro viii.

Suorū legatorū li. viii.
Sui potiores in pignore habeantur
libro octauo .
Suis causis pignus tacite cōtra
bitur li. viii.

Quanto debitores venditionem
pignoris impedire possunt.

Sue sit lōga cōsuetudo li. viii.

Quando ciuilis actio preiudicet cri
minali li. ix.

Questionib9 li. ix.

Sui accusare nō possunt li. ix.

Triū li. Codicis S.

Quando ⁊ quibus quarta pars de
bet ex bonis li. x.

Suomodum ciuilia munera uī
dicantur li. x.

Suis munerib9 ⁊ prestationibus
nemini liceat excusare li. x.

Sui etate li. x.

Sui morbo se excusant li. x.

Suis muneribus excusant hi qui
post impletā militiā vel aduocatio
nē p prouincias suis commodis va
cantes cōmorant li. xi.

Et de priuilegiis eorum.

Et de cōductionib9 uectigaliū fisci.

Suo q̄s ordie cōueniat li. xi.

Questoribus ⁊ magistris officiorū
libro xii.

Sui militare possunt vel nō ⁊ de ser
uis ad militiā vel dignitatem aspi
rantib9 ⁊ ut nemo vel duplici mili
cia vel dignitate ⁊ militia utatur
simul li. xii.

Codicis R.

Restitutionibus minorum que fi
unt in integrū li. ii.

Reputationibus que fiunt in iudici
o libro ii.

Restitutione militū li. ii.

Receptis ⁊ arbitris li. ii.

Rei uēdicatione in integrū li. iii.

Religiosis ⁊ sumptibus funerum li
bro tercio .

Reb9 creditis ⁊ iureiurādo l. iiii .

Reb9 alienis nō alienādis li. iiii.

Rescindēda uenditione li. iiii.

Rē alienā gerentib9 li. iiii.

Rerum permutatione ⁊ prescriptis
uerbis actione li. iiii .

Rei uxorie actione ex stipulatu l. v

Repudiis ⁊ diuorciis rerum ammo
tarum li. v.

Repudianda bonorum possessione
libro vi.

Re iudicata li. vii.

Res inter alios acta uel iudicata
aliis nō nocet li. vii.

Relationib9 li. vii.

Reuocādis his q̄ in fraudē credito
rū alienata sunt li. viii.

Remissione pignoz li. viii.

Ratiocinis operū li. viii.

Reuocādis q̄ i fraudē li. viii.

Reuocandis donationib9 li. viii.

Raptu uirginū seu uiduarum nec
nō ⁊ monaliū li. ix.

Requirendis reis li. ix.

Triū li. Codicis R.

Reis postulatis li. x.

Re militari li. xi.

Rogatione militari li. xii.

Codicis S.

Somma trinitate ⁊ fide catholica
libro primo .

Sacrosanctis ecclesiis ⁊ rebus ⁊ p
uilegiis earū li. i.

Senatusconsultis li. i.

Si contra ius uel utilitatē publicā
aliquis fuerit postulatu li. i.

Statuis ⁊ ymaginib9 li. i.

Sacrificiis pagais ⁊ tēplis li. i.
Si tutor l' curator iteruenerit li. ii.
Si in omni eadēq; cā in integrū rest
itutio postulet li. ii.
Si aduers⁹ rē iudicatā li. ii.
Si aduers⁹ venditionē li. ii.
Si aduersus vōditionem pignoris
libro secundo.
Si aduers⁹ donacōm li. ii.
Si aduers⁹ libertatē li. ii.
Si aduers⁹ tēnsactōm li. ii.
Si aduers⁹ solutiōm debitore vel a
se factam li. ii.
Si aduers⁹ dotē li. ii.
Si aduers⁹ delictū li. ii.
Si aduers⁹ vsucaptiōm li. ii.
Si aduers⁹ fiscū li. ii.
Si aduers⁹ creditorē li. ii.
Si ut se ab hereditate abstineat l. ii.
Si obmissam hereditatē li. ii.
Si minor se maiorē dixerit li. ii.
Si sepius restitutio in integrum po
stuletur li. ii.
Si maior fact⁹ ratū habuerit li. ii.
Satisdando li. ii.
Sportulis ⁊ sumptib⁹ ⁊ diuersis
iudicis faciendis li. iii.
Seruitutib⁹ ⁊ aqua li. iii.
Si certū petatur li. iii.
Suffragio li. iii.
Si seruis extero emi se mandauerit
libro quarto.
Seq̄stratiōe pecunie p̄hibita l. iii.
Si p̄pter publicas p̄siones vōditi
o fuerit celebrata li. iii.
Sine censu ⁊ reliquis fundū comp
ari nō posse li. iii.
Si quis alteri vel sibi li. iii.
Si serus exportat⁹ venerit l. iii.
Si mancipium ita viniret ne prosti
tuatur li. iii.

Si mancipium ita fuerit alienatum
ut manumittat li. iii.
Sponsalib⁹ li. v.
Si rector prouincie li. v.
Si quacūq; predictus potestate ul'
ad eū pertinētes ad suppositarū iu
risdictionis sue aspirare temptaue
rit nuptias li. v.
Si nuptie ex rescripto petant l. v.
Secundis nuptiis li. v.
Si sc̄do nupserit mulier li. v.
Solutio matrimonio quemadmodū
dos petatur li. v.
Si constante matrimonio dos solu
ta fuerit li. v.
Si ex plurib⁹ tutorib⁹ vel curatori
bus vn⁹ agere vel conueniri possit
libro quinto.
Suspectis tutoribus vel curatori
bus libro v.
Si mater indemnitate promiserit
libro quinto.
Si contra matris voluntatē tutor
datus sit li. v.
Si tutor nō gessit li. v.
Si ex falsis allegationib⁹ se excusa
uerit li. v.
Si tutor reipublice cā abierit li. v.
Si quis ignorans rē minoris esse si
ne decreto opauerit li. v.
Si maior fact⁹ sine decreto factā ali
enationē cōfirmauerit li. v.
Seruis fugitiuis li. vi.
Si in fraudē patrom a liberto alie
natio facta sit li. vi.
Si quis aliquem testari prohibue
rit vel coegerit li. vi.
Si omissa cā testamēti li. vi.
Suis ⁊ legitimis liberis li. vi.
Seruo pignori dato manumisso li
bro septimo.

• **Seruis reipublice manumittendis** libro septimo .
Senatusconsulto claudiano tollendo libro vii .
Sententiis prefectorum pretorio libro septimo .
Sententiis ex piculo recitandis li. vii .
Sententiis et interlocutionibus iudicum libro vii .
Sententia que sine certa quantitate fertur libro vii .
Sententiis qui pro eo quod interest perferuntur li. vii .
Si a non competente iudice sententia lata esse dicatur li. vii .
Sententiam rescindi non posse li. vii .
Si plures una sententia condemnentur li. vii .
Si ex falsis instrumentis li. vii .
Si pendente appellatione mors interuenit li. vii .
Si unus ex pluribus appellauerit libro septimo .
Si de momentanea possessione fuerit appellatum li. vii .
Si per vii alio modo li. viii .
Si aliena res pignori obligata sit libro octauo .
Si antiquior creditor pignus vendiderit li. viii .
Si communis res pignori data sit libro octauo .
Si in causa iudicati pignus captum sit libro viii .
Si pignus pignori datum sit li. viii .
Si ex uerbo pignori agatur li. viii .
Si unus ex pluribus heredibus creditorum debitoris parte sua soluerit li. viii .
Si pignoris conventionem numeratio consecuta non sit li. viii .
Solutionibus et liberationibus li. viii .

Si quis imperatori maledixerit li. ix .
Si quis eam cuius tutor fuerit stuperauerit li. ix .
Sepulchro violato li. ix .
Seditiosis li. ix .
Sententiam passis et restitutis li. ix .
Trium li. Codicis S .
Sententias aduersus fiscum latis retractandis li. x .
Super indicto li. x .
Super exactionibus li. x .
Si seruus aut libertus ad decurionatum aspirauerit li. x .
Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit li. x .
Si propter inimiciciam creatio facta sit libro decimo .
Sumptuum recuperationem li. x .
Susceptoribus prepositis et acartis libro decimo .
Suaris et susceptoribus vim et ceteris corporatis li. xi .
Studus liberalibus urbis rome et constantinopolis li. xi .
Sumptus inuicti muneris ad omnes pertinere colligas li. xi .
Spectaculorum et sentis et lenitionibus li. xi .
Silicariis et decurionibus eorum li. xii .
Stratoribus li. xii .
Salgago hostibus non prebendo li. xii .
Codicis T .
Transactionibus li. ii .
Temporibus in integram restitutionem li. ii .
Testibus li. iiii .
Tutelis li. v .
Tutoribus et curatoribus illustrium li. v .
Testamentaria tutela li. v .
Tutore vel curatore qui non satisfecit libro quinto .
Testamento militis li. vi .
Testamenti et quemadmodum testamenta

ordinentur li. vi.

Temporibus et reparationibus ap-
pellationum libro vii.

Testamentaria manuissione li. vii.

Tabulis exhibendis li. viii.

Triū li. Codicis T.

Tresauris li. x.

Tabularis scribis et olographis li. x.

Tironibus libro xii.

Tractatoribus et statutis li. xii.

Codicis V.

Veteri iure enucleando li. i.

Ut lite pendente vel post prouocati-
onem libro primo.

Ut omnes tam ciuiles quam militares
iudices libro primo.

Ut qui desunt aduocatis partium
iudex suppleat libro ii.

Ut nemo priuatus titulos li. ii.

Ut nemini signum imprimere liceat
sine autoritate iudicis li. ii.

Ubi et apud quos cognitio restituti-
onis habenda est libro ii.

Ut nemo inuitus agere vel accusari
cogatur li. iii.

Ubi de criminibus agi oporteat li. iii.

Ubi fideicommissus peti oporteat li. iii.

Ubi conuentatur qui certo loco da-
re promisit li. iii.

Ubi de possessione agi oporteat li. iii.

Usufructu et habitatione li. iii.

Ubi in re actio exerceri debet li. iii.

Ubi de hereditate agitur li. iii.

Ubi agi oportet de rationibus tam
publicis quam priuatis li. iii.

Ubi quis de curiali vel cohortali alia
ue conditione conueniat li. iii.

Ubi statum causa agi debeat li. iii.

Ubi senatores vel clarissimi li. iii.

Ut actiones ab herede et contra he-
redes incipiant li. iii.

Usufructu et ministerio suorum li. iiii.

Usuris li. iiii.

Uecigalibus et commissis li. iiii.

Ubi petant tutores et curatores li. v.

Ubi tutor cause post pubertatem
assit li. v.

Ubi pupilli educuntur li. v.

Usuris pupillaribus li. v.

Unde liberi li. vi.

Unde legitimi et unde cognati li. vi.

Unde uir et uxor li. vi.

Verborum et rerum significatio li. vi.

Usuris et fructibus legatorum vel fi-
deicommissorum li. vi.

Ubi de possessione legatorum et fideico-
missorum seruandorum causa omittatur li. vi.

Usucapione pro emptore li. vii.

Usucapione pro conato li. vii.

Vindicta libertate li. vii.

Usucapione pro dote li. vii.

Usucapione transfomatori li. vii.

Usucapione pro herede li. vii.

Unde vi li. viii.

Uti possidetis li. viii.

Uti bonorum raptorum li. ix.

Ut intra certum tempus criminalis
questio agatur li. ix.

Triū li. Codicis V.

Venditione rerum fiscalium li. x.

Ut nemini liceat in eptione specierum
se excusare et de muliere siccomee li. x.

Vacatione publici muneris li. x.

Vestibus oblaboris et auratis li. xi.

Veteris numismatis potestate li. xi.

Ut censibus pro equitatoribus.

Vendendis rebus ciuitatis li. xi.

Venatione ferarum li. xi.

Ut nemo ad suum patrocinium sus-
cipiat vices li. xi.

Ut nullus ex vicariis aliorum vicari-
orum pro debitis teneatur li. xi.

De dignitatū ordo seruet li. xii.
Veteranis li. xii.

Incipiunt rubrice Autentici.

Administrandis officiis in sacris
appellationib9 collatione iiii.
Appellationib9 7 infra que tempora
debeat appellari coll. iiii.
Apud quos oporteat causas dicere
monachis col. vi.
Arms colla. vi.
Appellationib9 col. viii.
Administrationb9 col. vii.
Alienatione 7 emphytheosi locate 7
ypothecis 7 aliis diuersis contrat-
tibus colla. ix.
Constitutio Justiniani ad prefectū
pretorii col. i.
Consalib9 col. iiii.
Constitutio q̄ ex ascriptio 7 libe-
ra natos liberos eē vult col. v.
Consanguineis 7 uterinis fratrib9
collatione vi.
Collationib9 7 aliis capitul col. ix.
Defensorib9 ciuitatū col. ii.
Deposito col. vii.
Duob9 reis p̄mittēd col. vii.
Ecclesiasticaz rez̄ immobilū aliena-
tione 7 solutiōe col. iiii.
Exhibendis 7 introducendis reis
collatione v.
Executionib9 7 qui conueniuntur 7
reconueniunt col. vii.
Equalitate dotis 7 propter nupti-
as donationū col. vii.
Ecclesiasticis titulis col. ix.
Fideiussoribus mandatoribus 7 so-
lutionibus col. i.
Filiis ante dotalia instrumenta na-
tis collatione iiii.

His qui ingrediuntur ad appellati-
onem colla. v.
His qui obligatos se habere res p̄-
hibent minorū col. vi.
His qui ingrediuntur mōasterium
7 substātiis eoz col. vi.
Hereditib9 ab itestato veniētib9 co. ix.
Iusiurāōū qd̄ p̄stat ab his q̄ ad mi-
nistratiōē accipiūt col. ii.
Incestis 7 nephariis nuptiis col. iiii.
Iureiurādo a mortēte p̄stito p̄pter
mēsura substātie sue col. v.
Iudicib9 col. vi.
Immensis donationeb9 in filios fa-
ctis col. vii.
In medio litis non fieri sacras for-
mas col. viii.
Interdictis collegiis hereticoz col. ix.
Lenonib9 col. iiii.
Litigiosis et de decima parte litis
collatione viii.
Monachis col. i.
Mandatis p̄cipū col. iiii.
Mēsura ordinādoz clericoz col. iiii.
Non eligendo secundo nubentes mu-
lieres col. i.
Nō alienādis aut p̄mutādis ecclesie
reb9 immobilib9 col. ii.
Nuptiis col. iiii.
Nullum credentem agricolam tenere il-
lius terras 7 quantum debeat vsu-
ram dare col. iiii.
Neq; virū quod ex dote ē nec mulie-
rē ex p̄salcia largitate lucrū pro-
priū habere col. viii.
P̄uilegiis dotis hereticis mulieri-
b9 nō p̄standis col. viii.
Quō oporteat ep̄os 7 reliquos cleri-
cos ad ordinatiōē deduci 7 de expē-
sis clericorū col. i.
Quib9 moīs naturales filii efficiūt

legitimi colla. vi.
Questore
Sue de dignitatib9 aliis ab episco
patu liberet filiū a priā ptāte c. vii.
Quibus modis naturales efficiunt
sui colla. vii.
Reuerendaris palacii col. iiii.
Restitutionibus colla. iiii.
Restitucione fideicomissi col. ix.
Raptu mulierum qui raptoribus
nupserunt col. ix.
Senecas nō solū si fideiussorē s3 eti
am si iusiurandū dederūt sine pericu
lo recedere col. v.
Sāctissimis 7 reuerēdissimis ep̄is
clericis 7 mōachis col. v.
Triēte 7 semisse 7 successiōib9 fili
oz 7 nepotū naturalū col. iii.
Tabellionib9 col. iiii.
Testeb9 col. vii.
Tēpore nō solute pecunie sup dote.
Testamētis īperfectis a parētib9 in
filios factis col. viii.
Ut determinat9 sit nūer9 clericorū
sāctissime maioris ec. col. i.
Ut iudices sine quoquo suffragio
fiant colla. ii.
Ut ecclesia romana centum annorū
habeat prescriptionū.
Ut nullus mutuans agricolē teneat
eiz terras col. v.
Ut ponatur nomen imperatis in in
strumentis col. v.
Ut decreto ecclesiasticarum rerum
cōmutationes fiant col. v.
Ut non fiant pignorationes pro
aliis personis col. v.
Ut ea q̄ sunt īsinuata super clericis
ī maiori ec. dent col. v.
Ut clerici qñ rcedūt aliis p̄ eis sur
rogatis p̄beāt surrogatis emolimen

ta collatione v.
Ut in priuatis domib9 sacra non fi
āt misteria col. v.
Ut defuncti seu funera eoz nō inue
niant a creditorib9 col. v.
Ut īmobilia añ nuptiales donatio
nes nec ypothe. donēt col. v.
Ut facte noue cōstituciōes p̄ īsinua
tiones eaz p̄ duos mēses valeant
collatione v.
Ut null9 fabricet oratoriū domos
p̄ter volūtātē ep̄i col. v.
Ut ab illustrib9 7 qui super eā dig
nitātē sunt col. v.
Ut ordinarie p̄fectur̄ urbani col. v.
Ut omnes obediant iudicibus pro
uinciarum col. v.
Ut hi qui obligatis habere se perbi
bent res minorum aut erogati sunt
eis ad eoz gubernationē penit9 nō
accedūt col. vi.
Ut non luxurient contra naturam
homines col. vi.
Ut liberti de cetero aureo nō egeāt
annulo col. vi.
Ut clerici apud ep̄iscopos p̄prios
primū cōueniāt col. vi.
Ut sine prohibitionē matres debi
trices 7 creditrices tutelam minorū
gerant col. vii.
Ut exactione instātis dotis prime
7 secūde viro ad sc̄da vota migrāte
preponat̄ ex prima vel ex priorē
matri filii col. vii.
Ut nec miles nec federat9 col. viii.
Ut diuine iussiones subscriptionem
habeant gloriosi q̄storis col. viii.
Ut cū de appellatiōn cognoscit̄ fm
illas leges debeat iudicari quo tpe
date sentētie obtinebāt col. viii.
Ut liceat matri 7 auie 7 aliis p̄tib9

post legitimam partem libertis relicta
quod voluerit facultatem col. ix.
De sponsalicia largitas specialis o
tractus sit col. ix.
Ut litigantes iurent quod non promiserunt
dare iudicibus nec dabunt col. ix.
Ut fratrum filii succedant pariter ad
imitationem fratrum col. ix.
Ut nulli iudici liceat habere loci ser
uatore nisi in certis causis col. ix.
Ut differentes iudices audire iter
pellatum allegatos appellat col. ix.
Ursus nauticus col. ix.

Incipiunt rubrice Institutionum.

Adoptionibus li. i. tit. ii.
Atriliano tutore vel eo qui a lege at
tilia datur li. i.
Auctoritate tutorum li. i.
Adoptio legatorum et translatione li. ii.
Assignmente libertorum li. iii.
Acquisitione per arrogationem li. iii.
Actionibus li. iiii.
Honorum possessionibus li. iii.
Capitis diminutione li. i.
Curatoribus dandis et confirmandis.
Codicillis li. ii.
Consensu et obligatione.
Donationibus li. i.
Duobus rebus stipulandis vel pro
mittendis li. iii.
Divisione stipulationum li. iii.
Excusationibus tutorum et procuratorum li. i.
Exheredatione libertorum li. ii.
Eo cui libertatis causa bona adici
untur li. iii.
Emptione et venditione li. iiii.
Exceptionibus li. iiii.
Fiducia et tutela li. i.
Fideicommissariis hereditatibus li. ii.

Fideiussoribus li. iii.
Gradibus cognationum li. iii.
His qui sui et alieni iuris sunt li. i.
His qui possunt dari tutores et curatores
libro secundo.
Habitationibus et usu li. ii.
Hereditibus instituendis li. ii.
Hereditum qualitate et differentia li. ii.
Hereditatibus qui ab intestato de
feruntur li. iii.
His pro quos agere possumus li. iiii.
Iusticia et iure li. i.
Iure naturali et civili li. i.
Iure personarum li. i.
Ingenuis li. i.
Incorporeis rebus li. ii.
In officioso testamento li. ii.
Inutilibus stipulationibus li. iii.
Iniuriis li. iii.
Interdictis li. iiii.
Libertinis li. i.
Lege fusia li. i.
Legittima agnatorum tutela li. i.
Legittima patronorum tutela li. i.
Legittima pentium tutela li. i.
Legatis li. ii.
Lege falcidia li. ii.
Legittima agnatorum successione li. iiii.
Litterarum obligatione li. iiii.
Locatione et conductione li. iiii.
Lege aquilia li. iiii.
Militari testamento li. ii.
Mandato li. iii.
Nuptiis li. i.
Noxalibus actionibus li. iiii.
Obligationibus que ex vel quasi o
tractu nascuntur li. iii.
Obligationibus li. iiii.
Obligationibus que ex delicto nas
cuntur li. iiii.
Obligationibus que quasi ex maleficio

Nascuntur li. iiii.
Officio iudicis li. iiii.
Patria potestate li. i.
Pupillari substitutione li. ii.
Pena temere litigantium li. ii.
Per q̄s p̄sonas nobis acq̄rit li. ii.
Perpetuis ⁊ tēporalib⁹ actionib⁹ ⁊
q̄ i heredes ⁊ ab heredib⁹ trāseūt li. iiii
Publicis iudicis li. iiii.
Qui ⁊ ex q̄b⁹ cāis māmitti possit li. i
Quib⁹ mōis i⁹ p̄rie p̄tati ⁊ soluit li. i
Qui dari p̄nt tutores i testāmto li. i.
Quib⁹ modis tutela finit li. i.
Quib⁹ alienare liceat li. ii.
Quib⁹ ē p̄missū facē testāmto li. ii.
Quib⁹ mōis testāmta ifirmāt li. ii.
Quib⁹ mōis trahit obligatio li. iii.
Quib⁹ mōis tollit obligatio li. iii.
Quod cū eo q̄ i aliena p̄tate ē nego
ciū gestū eē dicet li. iiii.
Rerū diuisione li. ii.
Repetitionib⁹ li. iiii.
Satisfactioe tutorū ⁊ curatorū li. i.
Suspectis tutorib⁹ ⁊ curatorib⁹ li. i.
Seruitutib⁹ li. ii.
Siquē r̄b⁹ p̄ fidei commissū flicis li. ii.
Senatusconsulto orficiano li. iii.
Senatusconsulto terculiano li. iii.
Successioe cognatorū li. iii
Seruili cognatione li. iiii
Successione libertorū li. iii
Successionibus sublatiis q̄ fiebāt p̄
bonorū v̄ditionē ⁊ senatusconsulto
claudiano libro. iiii
Stipulatione seruorū li. iiii
Societate libro. iiii
Si quadrupes pauperiem fecisse di
catur libro. iiii
Satisfactionib⁹ li. iiii.
Tutelis libro. i
Testamētis ordinādis li. ii

Usufructu li. ii.
Usucapionibus li. ii.
Vulgarī substitutione li. ii.
Verborū obligacōne li. iiii.
De bonorū raptorū li. iiii

Incipiūt rubrice de
usu feudorum **A.**

Alienatione feudi.
An maritus succedit uxori in
beneficio
Aput quē p̄ quoscōtroversia feudi.
An remoueri debeāt testes.
An mut⁹ ⁊ ali⁹ imp̄fect⁹.
An ille qui itirificat fratrem dñi sui.
Alienatione feudi paterni.
An agnatus p̄ filio defuncti.
An aput iudicē vel dominū.
Beneficō fr̄is ⁊ q̄lter frater
Beneficio femine.
Controversia inuestiture
Cōtēctōe inter dñm ⁊ vasallū
Cōtēctōe inter dñm ⁊ fidelē.
Inuestitura feudi.
Cōtēctōe inter me ⁊ dñm.
Cōstitutiones dñi lotharii feudoꝝ
Controversia feudi inter pares ter
minanda
Controversia inter dominū emphit
heosis ⁊ vasallū.
Consuetudine recti feudi.
Clerico qui inuestiturā facit.
Capitulis conradi.
Cōtroversia iter masculū ⁊ feminā
Controversia iter dominū ⁊ ep̄torē.
Capitaneo q̄ curiā v̄ditioit.
Controversia iter vasallū ⁊ aliū de
beneficio.
Cōstitutiones dñi friderici.
Ep̄m p̄ abbatē vel abbatissā p̄ dñm

plebis feudum dare nō posse.
 Eo qui finē fecit agnato de feudo
 paterno.
 Eo qui sibi ⁊ heredib⁹ suis mascul⁹
 ⁊ feminis inuestiturā acceperit.
 Hic finitur lex. deinde cōsuetudines
 legis incipiunt.
 Imperator lotharius.
 Inuestitura d̄ re aliēa facta.
 Inuestitura quā ticeus cepit a sem
 pramo
 Inuestitura ī maritū facta.
 Inuestitura apud pares cinere ter
 minanda .
 In q̄b⁹ causis feud̄ amittat̄.
 Lege conradi.
 Milite vasallo q̄ otumax est.
 Minimis valuasoribus.
 Aut̄ p̄ ali⁹ impfect⁹ feudū r̄tineat
 Natura feudi.
 Noua fide formata.
 Natura successionis feudi.
 Notis feudorum.
 Pace iuramēto firmāda.
 Per quos fiat inuestitura et p̄ quos
 restituatur
 Pace tenēda ⁊ ei⁹ violatoribus.
 Prohibita alienatio p̄ lotharium.
 Prohibita feudi aliēatōe p̄ fridericū.
 Pugna.
 Qui feudum dare possunt.
 Qui successores feudum.
 Quo tempore miles inuestiturā pete
 re debeat.
 Quib⁹ mōis feud̄ amittat̄.
 Qui successores teneātur.
 Quēadmodū feudū ad filiā p̄tineat
 Quib⁹ modis feudū cōstitui potest.
 Quid sit inuestitura.
 Quid precedere inuestiturā debeat
 . fidelitas.

Qualiter vasallus iurare debeat fi
 delitatem.
 Qualiter olī feudū poterat alienari
 Suis dicat̄ dux marchio.
 Sue fuit prima cā bñficiamittendi
 Qui testes sunt necessarii ad proban
 dam nouā inuestituram
 Quid iuris sit si p̄ alienationē feudi
 Qualiter dominus de proprietate
 priuetur
 Sue sint regule.
 Quod testes sunt necessarii ad pro
 bandum īgratitudinem
 Successione feudi.
 Si controuersia fuerit ī inuestitura.
 Si episcop⁹ ⁊ abbas ⁊ abbatisa.
 Si de ī uestitura inter dñm ⁊ vasal
 lū lis oriatur.
 Si de feudo controuersia fuerit.
 Si de feudo vasall⁹ ab aliquo iter
 pellat⁹ fuerit ⁊ dñs eum defendet̄ no
 luerit.
 Si negatū fuerit beneficiū a vasallo
 Si vasallus feudo priuatur cui debe
 at deferri.
 Si vasallus feudi cōditionem nega
 uerit ex certa sciētia.
 Vasallo decrepitate etatis qui feudū
 refutaunt.
 Vasallo qui contra constitutionem
 lotharii feudum alienauit.
 Notis feudorum.

Digesti veteris		
Prim⁹ liber	habet titulos	xxii
Secundus		xv
Tercius	vii	Quart⁹ ix.
Quint⁹	habet ti.	v.
Sext⁹	iii	Septim⁹ viii
Octauus	vi	Non⁹ iiii.
Decimus		iiii.

Undecimus habet ti. ix.
 Duodecimus ix.
 Tredecimus vii.
 Decimusquartus vii.
 Decimusquintus vii.
 Decimussextus vii.
 Decimusseptimus vii.
 Decimusoctavus vii.
 Decimusnonus vii.
 Vicesimus vii.
 Vicesimusprimus vii.
 Vicesimussextus vii.
 Vicesimustercius vii.
 Vicesimusquartus vii.

Et sunt simul C. liii.

Inforciati.

Primus liber habet titulos vii.
 Secundus ix. Tercius x.
 Quartus vii. Quintus habet ti. vii.
 Sextus i. Septimus i.
 Octavus i. Nonus x.
 Decimus habet titulos x.
 Undecimus iii.
 Duodecimus iii.
 Tredecimus vii.
 Decimusquartus xviii.

Et sunt simul lxxxvi.

Digesti Noui.

Primus liber habet titu. vi.
 Secundus xvi. Tercius xi.
 Quartus xi.
 Quintus habet titu. xxxiii.
 Sextus vii. Septimus iii.
 Octavus vii.
 Nonus habet titu. xxx.
 Decimus xxv.
 Undecimus xii.
 Duodecimus xviii.

Et sunt simul C. lxxxi.

Codicis

Primus liber habet titu. li.

Secundus lviii.
 Tercius xliii. Quartus lxvi.
 Quintus lxxiii.
 Sextus habet titu. lxi.
 Septimus lxxv.
 Octavus lix.
 Nonus habet titulos li.
 Decimus lxxiiii.
 Undecimus lxxviii.
 Duodecimus lxxii.

Et sunt simul vii. C. liii.

Autentici siue nouellaru constitutionu

Prima collaco habet titulos vii.
 Secunda habet titulos xi.
 Tercia habet titulos vii.
 Quarta habet titulos viii.
 Quinta xviii.
 Sexta habet titulos xiiii.
 Septima ix.
 Octava xii. Nona xii.

Et sunt simul. xcvi.

Institutionum.

Primus liber habet titu. xxiiii.
 Secundus xxvi. Tercius xxxii.
 Quartus xvii.

Sunt simul. lxxxix.

Decima collatio Autentici siue nouellaru constitutionu aut liber siue vsus feudoru habet titu. lxxxi.

Explicit libellus docens modum studendi et legendi Contenta ac abbreviata utriusque iuris tam Canonici quam civilis in se continens titulos siue rubricas eiusdem iuris per me Ioannem de Westfalia in alma vniuersitate Louanensi impressus.

ante conu. suu. m. 16
unde etiā saluatoreē expect

scriptio. In
Tunc ait illis. Adhuc ergo

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

unde etiam saluatore[m] ex pet
du[m] in iu ihu xpi qui
inabit corpus huilitatis
configuratum corpori clari
sue ied[m] opacione qua
lit etiam subicere sibi oia
s fr[atr]es mei h[um]i et deside
rissim[us] gaudiu[m] meum et
na mea: sic st[an]te in d[omi]no
hodie rogo et sententem
cor: idip[s]um sapere in d[omi]no
rogo et te germane com
adiuuia illas que mecu[m]
orauerunt in euangelio cu[m]
mente. et ceteris adiutori
s meis. Quor[um] no[m]i[n]a s[un]t:
Abro vite. **Ex** libera[n]sti nos do
ne ex affligentib[us] nos et eos qui
oderunt confudisti. **In** deo lauda
tota die et no[m]i[n]o tuo cofitebimur
ella. **Alla.** **Qui** posuit fines
es pacem. et adipe frum[en]ti faciat
ill[is]. **Abem.** **S. math[ae]i** **Te**
pharisei: cosilium uerunt
thesu[m] caperent i[n] sermone.
mittunt ei discipulos suos
herodiamis: dicentes. **Ma**
ter. scimus quia uerax es.
nam dei i[n] ueritate doces.
non est tibi cura de aliquo.
quoniam enim respicis p[er]sona[m] ho[m]i
ni. **Dic** ergo nobis. **Quid**
videt[ur]. **U**idet censu[m] dari
ari an non? **Cognita** au
thesus nequicia eoru[m]: ait.

scriptio. **Am.**
Tunc ait illis. Redite ergo
que s[un]t cesaris cesari: et que
sunt dei deo. **Credo.** **Off.** Depro
fundis clamaui ad te d[omi]ne d[omi]ne exaudi
oratione[m] meam. **Secreta.**
Sacris nos d[omi]ne q[ui]b[us] serui
cys fac mitentos. et ut
sine vlla tibi offensionis ma
cula famuleni. quales esse p[ro]
cipis. p[ro]p[ter] nos p[ro]fice. **Ps. Co.**
Amen dico vobis q[ui]cquid orantes pe
titis credite quia accipietis et fiet
Su[p]sim[us] Post[er]o. **In** uobis.
d[omi]ne sacri dona mysteri
huiliter deprecantes: ut que in
tui comemoracione nos facere p[ro]
cepisti: in me p[ro]ficiant i[n]firmi
tatis auxilium. **Qui** uiuis **†**
Quinta **vice[si]maquarta** **offi[ci]i.**
Dicit d[omi]ns ego cogito. **†** ut sum.
Absolue q[ui]b[us] d[omi]ne tuor[um] **Pro.**
delicta p[ro]p[ter] q[ui]b[us] ut a p[ro]p[ter]o[rum]
n[ost]ror[um] uerib[us]. que pro nostra
fragilitate com[un]is: tua be
nignitate libera[n]ti. **†**
Ares. **Non** **Ad** **colorenses.**
cessamus pro uobis ora
tes et postulantes. ut i[m]pleam[us]
agitione uoluntatis eius. i[n] o[mn]i
sapencia et i[n]tellec[t]u spiritali:
ut ambuletis digne deo per
o[mn]ia placentes. In o[mn]i ope bono
fructificantes: et crescentes in
sciencia dei. In o[mn]i uirtute con
fortati. sed[m] potencia clarita

f. b.

M. Theol. & Sch. 162.

